

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΛΛΟΓΙΑ

”Ετος ΙΙ’ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014

• Αριθ. Τεύχους 140

Βιβλιοπωλείον - Έκδοσεις "ΥΠΑΚΟΗ"

Μαυρομιχάλη 96 Αθήνα - Τηλέφωνο: 2103635913 - Fax: 2103607890

ένοργιακή ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ
(Ι. Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν)

'Ασκληπιοῦ 38 (Αθήνα) Τ.Κ.106.80

Τηλ.: 2103612449 - Fax: 2103627037 - e-mail: eylogia@agnikolaos.gr
www.agnikolaos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ι. Ναός Αγ. Νικολάου Πευκακίων

ΕΚΔΟΤΗΣ - Διευθυντής Συντάξεως: π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Καλλιτεχνική Έπιμέλεια: Σαπφώ Νίνου

Τυπογραφική Έπεξεργασία: Σπύρος Κροντήρης

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ:
Ό κ. Σπύρος Κροντήρης
είς μνήμην τῆς συνζύγου του Παρασκευῆς

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

'Επιτρέπεται ή μέ όποιονδήποτε τρόπο άναδημοσίευση τῶν ἄρθρων τοῦ τεύχους αὐτοῦ μέ τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεση νά άναγράφεται στὴν άναδημοσίευση ή πηγή προεδεύσεώς τους καθώς καί διλόκληρο τὸ ὄνομα τοῦ συντάκτου τους καί ὅχι μόνο τὰ ἀρχικά του, μέ τὰ όποια τυχόν δημοσιεύονται τὰ ἄρθρα στὸ περιοδικό μας.

Τά Πάθη τοῦ Χριστοῦ, ἵαμα τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν μας

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΥΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ «ΠΡΟΣΛΗΜΜΑ»

Σέ λίγες μέρες θά κληθοῦμε ἀπό τήν Ἐκκλησία μας νά συμμετά-
σχουμε στά Πάθη καί στήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας, μέ ἔναν
ξεχωριστό τρόπο.

Οἱ κατανυκτικοί ὕμνοι τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος, μέ τήν ἀγιο-
πνευματική διεισδυτικότητά τους στήν ἀνθρώπινη ψυχή, μᾶς ἐξηγοῦν
μέ κάθε λεπτομέρεια ποιά εἶναι τά Πάθη τοῦ Χριστοῦ, τό πῶς ἔπαθε
καί ποιά εἶναι ἡ σχέση τῶν Παθῶν αὐτῶν μέ τὸν καθένα μας.

Μαθαίνουμε ἀπό τούς ὕμνους αὐτούς ὅτι τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ
εἶναι ἐκούσιο, ἀλλά ὁ νοῦς μας, μαθημένος νά σκέπτεται βιωτικά καί
γηῖνα, δέν μπορεῖ χωρίς πνευματική χειραγωγία νά συλλάβῃ τό πῶς
αὐτό τό «ἐκούσιον Πάθος» τοῦ Χριστοῦ μας ἀφορᾶ ἀμεσα ὅλους ἐμᾶς
τούς ἀνθρώπους καί καθορίζει ὀλόκληρο τό Μυστήριο τῆς Σωτηρίας
μας.

Εἶναι ἀπαραίτητη, λοιπόν, ἡ θεολογική χειραγωγία μας ὥστε νά
εἴμεθα εἰς θέσιν νά κατανοήσουμε τό πῶς κατεργάσθηκε ἡ Θεία Χάρις
τήν Σωτηρία μας, ἀναπληρώνοντας ὅλα τά κενά καί τίς ἐλλείψεις
τῆς πεπτωκύΐας ἀνθρωπίνης φύσεώς μας.

‘Ο πνευματικός βηματισμός μας πρέπει νά εἶναι πολύ προσε-
κτικός γιατί στό θέμα αὐτό ὑπάρχει μεγάλη θεολογική σύγχυση,
ἀκόμη καί σέ Πανεπιστημιακούς Καθηγητές Θεολογίας, πρᾶγμα πού
ἔχει ἀπό τό 1989 γίνει φανερό μέσω δημοσίου γραπτοῦ θεολογικοῦ
διαλόγου, πού προκάλεσε εὐλαβής καί παραδοσιακός καθηγητής τῆς
‘Ιστορίας τῶν Δογμάτων, ἐπικρίνοντας μέ ἀντορθόδοξα ἐπιχειρήματα
τό ἄρθρο μου «Διεκινδύνευσε ὁ Χριστός?»¹, μέ τό ὅποιο εἶχα ἀνα-
σκευάσει -ὅπως ἔγραφα τότε- «τίς ἐσφαλμένες διατυπώσεις τοῦ
Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Στυλιανοῦ περί τῆς Ἀνθρωπίνης
Φύσεως τοῦ Χριστοῦ».

‘Η Ὁρθόδοξη Δογματική μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσις

1. Ἐφημερίς «Ὀρθόδοξος Τύπος», ἀρ. φύλλου 829, 10-3-1989

τοῦ Χριστοῦ ἔχει ως Πρόσωπό της τό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ γι' αὐτό, λόγῳ αὐτῆς τῆς Ὑποστατικῆς ἐνώσεως, ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσις τοῦ Χριστοῦ ἐθεώθη «ἐξ ἄκρας συλλήψεως» στήν κοιλία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ως Θεωθεῖσα, δέν ἔφθειρε κατά τὸν τοκετόν τὴν παρθενία τῆς Παναγίας μας.

Ἡ θεωθεῖσα ἀνθρώπινη φύση δέν ἐμποδίζεται οὕτε περιορίζεται ἀπό τὸν χῶρο καὶ τὸν χρόνο, γι' αὐτό καὶ κατά τὴν Ἀνάστασή Του ὁ Χριστός ἐξῆλθε «ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος» καὶ, λίγο ἀργότερα, «εἰσῆλθε τῶν θυρῶν κεκλεισμένων πρός τούς μαθητάς Του». Ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσις τοῦ Χριστοῦ, ὑπῆρξε Τελεία «ἐξ ἄκρας συλλήψεως» καὶ παρέμεινε Τελεία καθ' ὅλη τὴν ἐπίγεια Ζωή Του καὶ κατά τὴν Ἀνάστασή Του καὶ θά παραμένη Τελεία εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ὁ Χριστός, ἀπό τῆς συλλήψεως Του κατά τὸν Εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου μέχρι καὶ τῆς Ἀναστάσεως Του παραμένει ὁ Αὐτός, Τέλειος Θεός καὶ Τέλειος Ἀνθρωπος.

Αὐτό πού διδάσκει ἡ Δογματική, τό διακηρύσσει καὶ ἡ Ὅμνολογία τῆς Ἔκκλησίας μας: «Κύριε, ἐσφραγισμένου τοῦ Τάφου ὑπό τῶν παρανόμων, προῆλθες ἐκ τοῦ μνήματος καθώς ἐτέχθης ἐκ τῆς Θεοτόκου», ὥστε νά διαλυθῇ ἡ πλάνη πολλῶν Ὁρθοδόξων, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν -ἀντίθετα ἀπό τὴν Ἔκκλησία μας- ὅτι ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσις τοῦ Χριστοῦ ἐτελειοποιεῖτο βαθμηδόν καὶ ὅτι ἡ τελειοποίηση αὐτή ὁριστικοποιήθηκε μέ τὴν Ἀνάστασή Του!

Ἡ ἀντορθόδοξη αὐτή θεώρηση υἱοθετεῖται καὶ ἀπό ἀρκετούς νέους θεολόγους, οἱ ὁποῖοι σήμερα χαρακτηρίζονται ἐπικριτικά ως Μεταπατερικοί, κατ' οὓσιαν, ὅμως, συνεχίζουν τὴν θεολογία πού σπούδασαν σέ παλαιοτέρους καθηγητές Δογματικῆς μέ συγκεχυμένη Χριστολογία. Αύτοί οἱ Καθηγητές, στήν προσπάθειά τους νά τονίσουν τὴν πραγματικότητα τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ νά ἀποφύγουν τὸν ἀφθαρτοδοκητισμό, κατήντησαν νά δημιουργήσουν τὴν θεολογία τῆς ...πνευματικῆς «διακινδυνεύσεως τοῦ Χριστοῦ»(!), υἱοθετοῦντες τὴν βλάσφημη ἐκδοχή ὅτι μποροῦσε ὁ Χριστός ἐπί τῆς γῆς νά ἀμαρτήσῃ(!), ἀφοῦ -κατά τῇ γνώμῃ τους- «ὁ Ἰησοῦς δέν ἦτο ἀδιάφορος ἔναντι τῆς ἀμαρτίας οὕτε ἄτρωτος καὶ ἀπαθής, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Ὁμηρικοῦ Ἀχιλλέως. Ἡ ἀμαρτία ἦνώχλει αὐτόν, ὅτε ἐπειράζετο ὑπ' αὐτῆς, διαρκῶς δέ ἤγωνίζετο κατ' αὐτῆς»(!)². Τελικά, κατ' αὐτούς, ὁ Χριστός, νίκησε τὴν ἀμαρτία ...«ώς κατόρθωμα τῆς

2. Μ. Φαράντου, **Χριστολογία - Τό Ενυπόστατον**, Ἀθῆναι 1972, σ. 92.

προσωπικῆς του ἐλευθερίας»³!

Άκολουθῶντας τήν καταδικασμένη ἀπό τήν Ἑκκλησία θεολογία καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας, ἔγραψε τό 1989: «Οποιος νομίζει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ ἐπεσε ἀπό τὸν Οὐρανό τέλεια καὶ ἀναμάρτητη, σάν μετέωρο μαγικοῦ αἰφνιδιασμοῦ... αὐτὸς δέν θά καταλάβει ποτέ τό βαθμό τῆς κενώσεως πού καταδέχθηκε ὁ Θεός Λόγος!»

Βεβαίως, δέν μᾶς ἔξήγησαν ποτέ, αὐτῶν τῶν ἀπόψεων οἱ θεολόγοι, πῶς μέ τέτοιες θεολογικές τοποθετήσεις θά ἀποφύγουν τό «ἀνάθεμα» τῆς Ε' Οἰκουμενικῆς Συνόδου «Εἴ τις ἀντιποιεῖται Θεοδώρου τοῦ ἀσεβοῦς τοῦ Μοψουεστίας, τοῦ εἰπόντος ἄλλον εἶναι τὸν Θεόν Λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστόν, ὑπό παθῶν ψυχῆς καὶ τῶν τῆς σαρκός ἐπιθυμιῶν ἐνοχλούμενον καὶ τῶν χειρόνων κατά μικρόν χωριζόμενον... ἀνάθεμα!»; Οὔτε ἔχουν δείξει μέχρι σήμερα μέ τά γραπτά τους διάθεση νά συναριθμηθοῦν μέ τούς δύμόφρονας τῶν Ἅγίων Πατέρων μας, ἀφοῦ προϋπόθεση γι' αὐτήν τήν συναριθμηση εἶναι ἡ ἀποδοχή τοῦ «Συνοδικοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας», τό ὅποιο ἐν προκειμένῳ ἀποφαίνεται: «Τῶν λεγόντων ὅτι ἡ σάρξ τοῦ Κυρίου, ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως ὑπερυψωθεῖσα, καὶ ἀνωτάτω πάσης τιμῆς ὑπερκειμένη, ὡς ἐξ ἄκρας ἐνώσεως ὁμόθεος γενομένη, ἀμεταβλήτως, ἀναλοιώτως, ἀσυχγύτως, καὶ ἀτρέπτως, διά τήν καθ' Ὑπόστασιν Ἐνωσιν, καὶ ἀχωρίστως καὶ ἀδιασπάστως μένουσα τῷ προσλαβομένῳ αὐτήν Θεῷ Λόγῳ, ἰσοκλεῶς αὐτοτιμᾶται καὶ προσκυνεῖται μιᾶ προσκυνήσει, καὶ τοῖς βασιλικοῖς καὶ θεῖοις ἐγκαθίδρυται θρόνοις ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός ὡς τὰ τῆς Θεότητος αὐχήματα τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιδόσεως, καταπλουτίσασα, σωζωμένων τῶν ἴδιοτήτων τῶν Φύσεων, Αἰωνίᾳ ἡ μνήμῃ!».

Ἡ Ὁρθόδοξη θεώρηση τῆς ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ προϋποθέτει τήν διάκριση μεταξύ τῆς Ἐναθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ τῆς δευτέρας συγκαταβάσεώς Του νά ἐνεργήσῃ τά ἀδιάβλητα πάθη τῆς πεπτωκυΐας φύσεώς μας, δηλαδή, τήν πεῖνα, τήν δίψα, τόν κόπον, τήν αἵματωση, τήν δειλία τοῦ θανάτου, καὶ αὐτόν τόν θάνατον, χωρίς νά εἶναι ὑποχρεωμένος νά τά ἐνεργήσῃ λόγῳ τῆς «ἐξ ἄκρας συλλήψεως» θεώρεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως πού ἔλαβε.

Ο Χριστός εἶναι «ὁ νέος Ἄδαμ». Γεννᾶται χωρίς σπέρμα ἀνδρός, ὅπως ὁ Πρωτόπλαστος Ἄδαμ καὶ, συνεπῶς, ἀφοῦ γεννᾶται χωρίς

3. Χρ. Γιανναρᾶ, «Ἀλφαβητάρι τῆς Πίστης», σελ. 146.

σπέρμα, δέν είναι φορέας τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος, τό όποιο κληροδοτεῖται διά τοῦ σπέρματος σέ ὅλους ἐμᾶς τούς μεταπτωτικούς ἀνθρώπους. Γι' αὐτό, «ώς νέος Ἀδάμ» καὶ, μάλιστα χωρίς νά πέση ὅπως ὁ Ἀδάμ, ὁ Χριστός είναι ὁ μόνος Τέλειος Ἀνθρωπος.

Νά ὑπογραμμίσουμε καί πάλι «ὅταν ὄμολογοῦμε ὅτι ὁ Χριστός ἔγινε Τέλειος Ἀνθρωπος, τοῦτο δέν σημαίνει ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε τά πρότυπά Του, ἀλλ' ὅτι ἐμεῖς πρέπει νά μοιάσουμε σ' Αὐτόν γιά νά γίνουμε τέλειοι. Ἐμεῖς δέν εἴμαστε τέλειοι ἀνθρωποι. Εἴμαστε ἀτελεῖς, ἀμαρτωλοί, διεφθαρμένοι, πεπτωκότες»⁴

‘Ο Χριστός, ὅμως, είναι καί μείζων τοῦ προπτωτικοῦ Ἀδάμ, ὅχι μόνο γιατί δέν μιμήθηκε τόν Ἀδάμ στήν πτώση του ἀλλά γιατί είναι καί Τέλειος Θεός, ἀφοῦ ὡς Πρόσωπο τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς Του ὁ Χριστός ἔχει τό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Λόγου.

Συνεπῶς, ὡς Τέλειος Θεός καί Τέλειος Ἀνθρωπος, ὡς Θεάνθρωπος ὁ Χριστός, δέν ὑπέκειτο σέ καμμία ἀνθρωπίνη ἀνάγκη, δέν ἦταν ἀναγκασμένος νά ἐνεργήσῃ τά ἀδιάβλητα πάθη μας, τίς συνέπειες, δηλαδή, καί τά ἐπιτίμια τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων, οὕτε ἦταν ἀναγκασμένος νά πεθάνη, ἀφοῦ ἀποκλειστική προϋπόθεση τοῦ θανάτου είναι ἡ ὑποχρεωτική καί ἀναγκαστική λειτουργία τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν. Ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσης τοῦ Χριστοῦ ὡς «καθαρά τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας οὐκ ἔχρεώστει δι' ἑαυτήν θάνατον» (ἄγιος Μάξιμος καί Μ. Ἀθανάσιος). «Ο Χριστός ὡς ἀνθρωπος, μποροῦσε, ἐάν ἦθελε, νά μή ἀποθάνη»⁵.

Πρέπει, λοιπόν, νά συνειδητοποιήσουμε πώς ἀν ὁ Χριστός ἔφθανε μόνο μέχρι τῆς Ἐνανθρωπήσεώς Του, θά ἐθεώνετο μόνο ἡ ἀνθρωπίνη Φύση Του, στήν Ὁποία δέν θά μποροῦσε νά συμμετάσχῃ κανείς ἀπό ἐμᾶς τούς ἀνθρώπους, ἀφοῦ προϋπόθεση συμμετοχῆς μας σέ Αὐτήν θά ἦταν ἡ παντελής ἀπουσία ἀδιαβλήτων παθῶν, πρᾶγμα ἀδύνατον γιά ὅλους ἐμᾶς, οἱ δοποῖοι ὡς ἀπόγονοι τῶν πεπτωκότων Πρωτοπλάστων εἴμαστε ἀναγκασμένοι καί νά πεινᾶμε καί νά διψᾶμε καί νά αίματώνουμε καί νά κουραζόμαστε καί νά πεθαίνουμε.

‘Εάν ἦθελε ὁ Χριστός, μποροῦσε νά ζει αἰωνίως ἐπί τῆς γῆς ὡς Θεάνθρωπος καί νά λοιδορῇ τήν ἀνθρωπότητα δείχνοντάς μας τόν Ἐαυτόν Του καί λέγοντάς μας: -Δεῖτε πῶς θά είσαστε ἀν δέ μέ παρακούατε! Τώρα δέν ὑπάρχει ἄλλη ἐκδοχή ἀπό τήν καταδίκη σας

4. π. Βασιλείου Βολουδάκη «Ο Χριστός ἀνθρώπων ἐπέκεινα», Ἀθήνα 1990, σελ. 12.
5. ὥ.α. σελ. 44

σέ αἰώνιο θάνατο!

“Ομως ὁ Φιλάνθρωπος Θεός μας δέν ἔφθασε μόνο μέχρι τῆς Ἐνανθρωπήσεως Του. Δέν ἔλαβε μόνο τήν ἀνθρώπινη φύση μας ἀλλά προσέλαβε καὶ τά ἀδιάβλητα πάθη μας καὶ τά ἐνήργησε χωρίς ὑπερβολές καὶ καταχρήσεις, δηλαδὴ χωρίς ἀμαρτία. Αὐτή ἡ πρόσληψη τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν μας ἀποκαλεῖται ἀπό τήν Ἐκκλησία μας «πρόσλημμα» γιατί ἔλαβε ὡς κάτι ἐπί πλέον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, κάνοντας δεύτερη συγκατάβαση μετά τήν συγκατάβαση τῆς Ἐνανθρωπήσεως Του.

Βεβαίως, πρέπει νά διευκρινήσουμε ὅτι καὶ μετά τήν πρόσληψη τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν, τά πάθη αὐτά δέν ἔσαν ἀναγκαιότητα τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ γι' αὐτό τά ἐνεργοῦσε ὅταν καὶ ὅσο Αὔτός ἦθελε. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός μᾶς ἐξηγεῖ τό πῶς ἐνεργοῦσε τά ἀδιάβλητα πάθη ὁ Χριστός, ὥστε νά μήν πλανηθοῦμε οὕτε «ἐκ δεξιῶν» οὕτε «ἐξ ἀριστερῶν». Οὕτε νά ἐννοήσουμε αὐτά ὅπως οἱ «Ἀφθαρτοδοκῆται», πού ἐπίστευαν ὅτι ὁ Χριστός δέν ἐνεργοῦσε τά ἀδιάβλητα πάθη πραγματικά ἀλλά φαινομενικά, οὕτε νά τά ἐννοήσουμε ὅπως οἱ ἐτερόδοξοι καὶ οἱ Μεταπατερικοί, δηλαδὴ ὡς ὑποχρεωτικά καὶ ἀναγκαστικά διότι, κυρίως, σ' αὐτό τό σημεῖο προσκρούουν καὶ οἱ πιό παραδοσιακοί Θεολόγοι μας, **ταυτίζοντες τό πραγματικό μέ τό ἀναγκαστικό**: «Ἄμελει (=χωρίς ἀμφιβολία) τά φυσικά ἡμῶν πάθη κατά φύσιν καὶ ὑπέρ φύσιν ἔσαν ἐν τῷ Χριστῷ. Κατά φύσιν μέν γάρ ἐκινεῖτο ἐν αὐτῷ, ὅτε παρεχώρει τῇ σαρκὶ παθεῖν τά ἴδια· ὑπέρ φύσιν δέ ὅτι οὐ προηγεῖτο ἐν τῷ Κυρίῳ τῆς θελήσεως τά φυσικά· ούδέν γάρ ἡναγκασμένον ἐπ' αὐτοῦ θεωρεῖται, ἀλλά πάντα ἔκούσια· θέλων γάρ ἐπείνασε, θέλων ἐδίψησε, θέλων ἐδειλίασε, θέλων ἀπέθανεν»⁶.

Ἡ Θεολογία τῶν Ἅγ. Πατέρων μας ἐρμηνεύει μέ θεοπνευστία τίς δύο συγκαταβάσεις τοῦ Θεοῦ Λόγου, βεβαιώνοντάς μας καὶ ὡς πρός τό ὅτι «ἐξ ἄκρας ἐνώσεως» τοῦ Θεοῦ Λόγου μέ τήν ἀνθρώπινη Φύση ἐθεώθη ἡ Ἀνθρώπινη Φύσις τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς πρός τό πῶς ἡ θεωθεῖσα φύσις ἐνεργοῦσε ἀδιάβλητα πάθη, δεδομένου ὅτι ἡ Θέωσις σημαίνει πρωτίστως ἀναστολή τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν.

Αὐτή τή σύζευξη ἔκαμε ὁ Θεάνθρωπος Χριστός διότι τά ἀδιάβλητα πάθη ἐνεργοῦντο ἀπό Ἐκεῖνον μέ τήν θέλησί Του, ὅταν καὶ ὅσο Αὔτός ἦθελε καὶ δέν ἐνεργοῦντο ἀναγκαστικά καὶ ὑποχρεωτικά.

6. Ἐκδοσις Ἀκριβής, P.G. 94, 1084. Πρβλ. Ἅγ. Μαξίμου P.G. 91, 297 D.

Αύτό είναι στοιχείο της «ύπερφυσοῦς φυσιολογίας τοῦ Χριστοῦ», κατά τήν όρολογία τοῦ ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Πρέπει νά προσθέσουμε ὅτι ὁ Θεός Λόγος «ἐξ ἄκρας ἐνώσεως» μέτην Ἀνθρώπινη Φύση ἐθέωσε μέν τήν Φύση πού ἔνωσε μέτον Ἐαυτόν Του ἀλλά δέν τής ἔδωσε ἀτρεψία, ὥπως καὶ ὁ Πρωτόπλαστος Ἅδαμ δέν ἦταν ἀτρεπτος. Ή μή πρόσληψις τῆς ἀτρεψίας, δέν συνεπάγεται τήν φθορά οὕτε τήν ἀναγκαστική λειτουργία τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν ἀλλά τήν ἑκούσια λειτουργία τους.

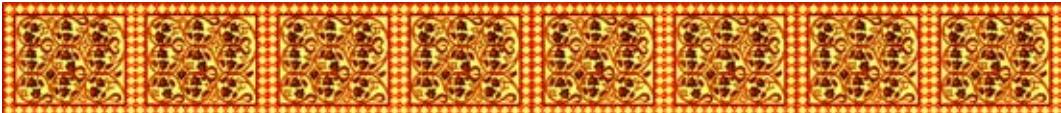
Αύτή ἡ διάκριση μεταξύ Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Προσλήψεως τῶν ἀδιαβλήτων Παθῶν μας, τά ὅποια ἑκουσίως κατεδέχθη ὁ Χριστός «διά τήν ἡμῶν σωτηρίαν», μᾶς ἀποκαλύπτει, ὅσον τό δυνατόν στήν ἀνθρώπινη ἀναισθησία μας, τήν ἀπύθμενη ἀγάπη καὶ φιλανθρωπία τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ μας, ὁ ὅποιος δέν δίστασε νά μᾶς ἀκολουθήσῃ ἀκόμη καὶ στήν κατάσταση τῶν ἐπιτιμίων μας γιά νά λάβη ὡς ἀνταπόδοση τήν ἀσπλαχνία καὶ κακία μας, τούς «ἔμπτυσμούς καὶ μάστιγας καὶ ραπίσματα καὶ κολαφισμούς καὶ Σταυρόν καὶ θάνατον»!

Ἡ διάκριση μεταξύ Ἐνανθρωπήσεως καὶ προσλήψεως τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν μας ἐρμηνεύει καὶ τήν φράση τῆς Ἀκολουθίας τῆς Θ. Μεταλήψεως, «Ο τῇ ἐνδόξῳ Σου Ἀναλήψει τῆς σαρκός θεώσας τό πρόσλημμα», ἡ ὅποια ἄλλως θά ἦταν ἀκατανόητη, ἀφοῦ θά ἐρχόταν σέ ἀντίθεση μέτην πίστη τῆς Ἐκκλησίας μας περί τῆς «ἐξ ἄκρας ἐνώσεως» θεώσεως τῆς ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ.

Κατά τήν Ἐνανθρωπηση ἐθεώθη μόνο ἡ Ἀνθρωπίνη Φύσις τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ κατά τήν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ μας ἐθεώθη καὶ ἡ δική μας ἀνθρώπινη φύση, ἡ ὅποια ἐνεργεῖ ἀναγκαστικά τά ἀδιαβλήτα πάθη, ἀλλά χάριν τοῦ ὅτι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός ἐνήργησε ἑκουσίως καὶ ὅχι ἀναγκαστικῶς τά πάθη αὐτά, ἔπαψαν νά ἀποτελοῦν ἐμπόδιο γιά τήν θέωσή μας.

Τά ἑκούσια Πάθη τοῦ Χριστοῦ μας «ἐπήγασαν ἀπάθειαν, ζωήν καὶ ἀφθαρσίαν» γιά δλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος καὶ ἀποτελοῦν τήν κορυφαία ἔκφραση τῆς Φιλανθρωπίας καὶ τῆς Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μας. Σ' αὐτήν τήν ἀγάπη ἀπαντήσαμε κάποτε μέτρο σκληροκαρδία. Μπορεῖ, ὅμως, ὁ καθένας μας νά παύση νά συμμετέχῃ σ' αὐτό τό «κάποτε» μέτό «τώρα» τῆς εὐγνωμοσύνης, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τοῦ ἀστείρευτου πόθου υἱικῆς ἀνταποκρίσεως στήν ἀνεξιχνίαστη Ἀγάπη τοῦ Οὐρανίου Πατέρα μας! Καλή Ἀνάσταση στίς ψυχές μας!

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Πασχάλια βιώματα ποιμαντικῆς προοπτικῆς

΄Αναστάσιμος δρόμος...

Αντιγράφω ἀπό τὸν ἀπαράμιλλο Παπαδιαμάντη. «Τὴν νύκτα ἐκείνην, νύκτα Ἀναστάσεως, ἡ Ἀνάστασις ἐτελεῖτο εἰς τὸν ναϊσκὸν τοῦ Ἀϊ-Γιώργη τῆς Χριστοδουλίτσας, κείμενον χίλια βήματα ἄνω ἀπό τὸν ἀνήφορον τοῦ λόφου, ὅχι μακρὰν ἀπό τὰ τέσσαρα καλύβια τῆς κοιλάδος τῶν Βουρλιδίων. Ἐκεῖ ἀνήφθησαν φαιδραὶ λαμπάδες ἀνάμεσα εἰς δένδρα, κάτω ἀπό τὰ γλυκὰ, λάμποντα ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ, πρὶν ἀνατείλῃ ἀκόμη ἡ σελήνη. Καὶ ἥσαν ἐκεῖ ὄλοι οἱ βοσκοὶ κι οἱ βοσκοπούλες τοῦ διαμερίσματος, φοροῦσαι τὰ στολίδιά των τὰ πασχαλινά, εὐφραντόμεναι καὶ ἀπολαύονται τὴν ἀρρητὸν χαρὰν καὶ εὐωδίαν τοῦ Πάσχα».

Δὲν προτίθεμαι νὰ σχολιάσω τὸ παραπάνω κείμενο, μόνο θὰ ἥθελα, ώς παπᾶς σὲ μὰ ἐνορία (μεταλλαγμένη, ἀσφαλῶς, σήμερα) ἡ ὁποίᾳ ἄγγιξε τέτοιες στιγμὲς στὸ παρελθόν, νὰ σημειώσω κάποιες σκέψεις.

Εἶλικρινὰ, φοβᾶμαι ὅτι ὁ δικός μας Ἀναστάσιμος δρόμος, ὅχι υόνο χορτάριασε καὶ δὲν περπατιέται, ἀλλ᾽ ὅσο περνάει ὁ καιρὸς ὅλο καὶ περισσότερο ἐγκαταλείπεται, γιατὶ ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος, ἃς ποῦμε ὁ πιστὸς, ὁ ἐνορίτης, εἶναι πάντα, ἢ σχεδὸν πάντα, βιαστικός, βιάζεται. Μάλιστα βιάζεται ὑπερβολικὰ, σὲ σημεῖο νὰ μεθοδεύει τὶς ἀνάγκες του μόνο στὴν εὐώχια καὶ στὴν ἐκτέλεση κάποιων καθιερωμένων ἐπιφανειακῶν ἐθιμικῶν διατάξεων, ὅπως εἶναι τὸ νὰ κρατᾶς τὴν λαμπάδα ὅταν βρεθεῖς στὸ προαύλιο, νὰ πεῖς Χριστὸς Ἀνέστη –τελευταῖα κι αὐτὸς ἔχαστηκε— μὲ τὰ καθιερωμένα Χρόνια Πολλὰ. Στὴ συνέχεια, ἀφοῦ εἰπωθοῦν καὶ κάποιες ἄλλες εὐχὲς, αὐτὴ τὴν φορὰ μπροστὰ στὴν ἕορταστικὴ τράπεζα, θὰ «τσουγκριστεῖ» τὸ κόκκινο τ' αὐγό, ὥστε ἡ γιορτὴ νὰ λάβει τὸ ὅποιο νόημά της καὶ νὰ τελειώσει ἐδῶ κι ὕστερα μιὰ βαρειὰ σιωπὴ τὰ διαδέχεται ὅλα... Γιατὶ, δυστυχῶς, εἰσήλθαμε πιὰ στὴ στεγνὴ πραγματικότητα ἢ, ἔτσι μάθαμε.» Ετσι μᾶς δίδαξαν τὰ τελευταῖα χρόνια κι αὐτὴ τὴν ἀγωγὴ ἀποκτήσαμε. Γιὰ νὰ ἔρχεται σήμερα ὁ καδένας καὶ νὰ τὰ βάζει μὲ τοὺς παπάδες ὅτι δὲν κάνουν σωστὰ τὴ δουλειά τους, ἢ μ' ἐκείνους, κληρικοὺς ἢ λαϊκούς, ποὺ συντηροῦν ὅλ' αὐτὰ τὰ «παρωχημένα» σχήματα, σχήματα ψευδοῦς βιοτῆς καὶ ἀπρεπῶν συμπεριφορῶν. Γι' αὐτὸ καὶ καθημερινὰ ὑφιστάμενα καταιγισμοὺς ἀπειλῶν, ὕβρεων καὶ κολαφισμῶν, ἐπειδὴ ἐπιμένουμε σὲ μιὰ παράδοση, ξένη στὰ κελεύσματα τοῦ κόσμου, στὰ ψιμίδια τῆς τεχνολογίας, στὸ στραγγάλισμα τῆς ἐλευθερίας, ποὺ εἶναι ἡ

ἀπαρχὴ στήριξης καὶ ἀνέλιξης τοῦ προσώπου. Τοῦ προσώπου ἐκείνου μὲ τὸ ὅποι λάβαμε τὸ ὄνομα, αὐτὴ τὴν νεόσδοτο Χάρη τοῦ Θεοῦ, τὴν ὥρα, τὴν τραγικὰ ἀλλοιωμένη ὥρα, τοῦ Βαπτίσματος.

Γιατὶ ἂν προσέξουμε καλύτερα τὰ ὅσα ἡ Ἔκκλησία στὴν ὅλη Ἀναστάσιμη διαδικασίᾳ τονίζει καὶ προσκομίζει, ὅπως τὸ ἀντίδωρο τὴν ὥρα τῆς ἀπόλυτης, τότε θὰ καταλάβουμε ὅτι μέσα στὴν ὅλη τελεσιουργία, ἐκεῖνο ποὺ ἀπομένει ὡς ὁ βασικὸς ἄξονας πάνω στὸν ὅποι στηρίζεται τὸ πᾶν, εἶναι ἡ μέριμνά Τῆς γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ καθενός. Καὶ τοῦ πλέον ἀσήμαντου ἀνθρωπάκου, ἐπειδὴ κι αὐτὸς ἔχει τὴν θέση του στὸ Σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ σωτηρία σημαίνει καὶ εἶναι ἀπαλλαγὴ, διατήρηση κάποιου, ἐντελῶς ἀβλαβοῦς, ἀκέραιου.

Οἱ Αναστάσιμοι δρόμοι εἶναι μιὰ διαδικασία γιὰ κοινωνία πληρότητος καὶ ἀγαλλίασης. Αρχίζει ἐπώδυνα, μέσα στὸ καθαρτήριο τῆς τραγικῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος κι ὕστερα, μετὰ ἀπό μιὰ πορεία μέσα σὲ ὑπόγειες, μισοφωτισμένες, ὑγρὲς καὶ κλειστοφοβικὲς διαδρομὲς, σὲ εἰσάγει σὲ λειμῶνες πάντερπνους, ἥλιοχαρεῖς, εὐφρόσυνους καὶ συμπλιαστὰς τοῦ Παραδείσου. Τὸ μόνο ποὺ ἀπαιτεῖται εἶναι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστη σὲ μιὰ παράδοση δίχως ἀκρότητες, χωρὶς φρενακισμοὺς καὶ ψευδεῖς ἔξαγγελίες. Γιατὶ αὐτὸ ποὺ περισσεύει μέσα στὴ ζωντανὴ, φωτεινὴ καὶ ταπεινόφρονα παράδοσή μας εἶναι μόνο τὸ κάλλος, ἡ εὐπρέπεια καὶ ἡ φιλοτιμία. Γι’ αὐτὸ καὶ τὸ Πάσχα γίνεται ἔνα μεγάλο χαμόγελο, μέσα στὸ δόποιο χωρᾶμε ὅλοι : ἐγκρατεῖς καὶ ράδυμοι, πλούσιοι καὶ πένητες, ἀμαρτωλοὶ καὶ δίκαιοι- ἀρκεῖ νὰ τιμᾶμε αὐτὴν εἰδικὰ τὴν Ἡμέρα, τὴν Ἡμέρα ἥν ἐποίησε ὁ Κύριος, ἵνα ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Ξανακοιτῶντας ὁ καθένας μας τὸ παράδεμα, ἀπό τὸν πάντα ζωντανὸ Παπαδιαμάντη, ἐξηγεῖ, νομίζω, τὴ στάση ποὺ διακρατεῖ ὁ Σκιαδίτης λόγιος σὲ μέρες χρονιάρες, μὲ τὸ νὰ ἀπουσιάζει ἀπό τελετὲς, ποὺ γίνονται μέσα στὴν ἐνορία. Γιατὶ, ἀραγε; ”Ισως ἐπειδὴ γνώριζε πὼς ἡ γνησιότητα καὶ ἡ ἀκεραιότητα τοῦ Μυστηρίου αὐτοῦ τῆς Πανηγύρεως τῶν Πανηγύρεων καὶ τοῦ κέντρου τῆς λειτουργικῆς μας ζωῆς διασώζεται σιμὰ σὲ κείνους ποὺ δὲν εἶχαν ποτέ τους τὴ σιγουριὰ ἐνὸς ἐνορίτη. Τοὺς ἀλειτούργητους, τοὺς καλυψιῶτες, τοὺς λησμονημένους αἰπόλους, ὡστόσο περισσότερο θεοφοβούμενους ἀπὸ κείνους ποὺ ἀναπαύονται στὴν ὅποια συνήδεια καὶ αὐτονόητη βολή τους. ”Οπως ἐμεῖς σήμερα.

”Ἄν, λοιπόν, ἐπιδυμοῦμε νὰ περπατήσουμε τὸν Ἀναστάσιμο δρόμο διὰ χρειαστεῖ νὰ ἔξετάσουμε, μήπως τελικὰ λαθέψαμε τὴ διαδρομὴ καὶ ἀναζητοῦμε περίπατο ἀναψυχῆς καὶ χαλάρωσης, κι ὅχι πνευματικῆς ἀγαλλίασης καὶ φωτισμοῦ. Ἀληθινοῦ φωτισμοῦ ἀπό κεῖνο τὸ Φῶς Χριστοῦ, τὸ Ἀναστάσιμο, ποὺ «φαίνει πᾶσι».....

π. Κωνσταντῖνος Ν. Καλλιανός

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Αγώνας κατά τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου

Εάρση τοῦ σταυροῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὄποιος θέλει νά
ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τήν ἀμαρτία, συμπίπτει μέ τόν πνευματικό
ἄγωνα ἐναντίον τοῦ κακοῦ.

Ο πνευματικός ἀγῶνας, ὁ ὄποιος ἀποδεσμεύει τήν ψυχή ἀπό τήν
ἀμαρτία, παρουσιάζει τρία μέτωπα. Καί κατά πρῶτο καί κύριο λόγο
ὁ ἀγῶνας αὐτός διεξάγεται ἐναντίον τῶν ἀδυναμιῶν καὶ παθῶν, τῶν
ἐμφύτων πονηρῶν καταβολῶν, τίς ὅποιες μέ τή γέννησή του φέρει ὁ
ἀνθρωπος. Πολύ παραστατικά καὶ μέ ἐπιγραμματική βραχυλογία, τόν
περιγράφει ὁ Κύριος:

«Ἄπο μέσα ἀπό τήν καρδιά τῶν ἀνθρώπων ἔξερχονται οἱ κακές
σκέψεις καὶ ἀποφάσεις, μοιχείες, πορνεῖες, φόνοι, κλοπές, κάθε εἴδους
ἀδικίες, πού προέρχονται ἀπό τήν πλεονεξία, μοχθηρίες καὶ κακίες,
ἀπάτη, ἡθική παραλυσία καὶ ἀκράτεια, ὀφθαλμός φθονερός καὶ κακός,
βλασφημία, ὑπερηφάνεια, τρέλλα καὶ ἀμυναλωσύνη, πού τήν γεννᾶ
ὁ σκοτισμός τῆς ἀμαρτίας. Ὄλα αὐτά τά κακά ἔξερχονται ἀπό μέσα,
διότι στήν καρδιά ἀρχικά φυτρώνουν ὡς λογισμοί καὶ ἐπιθυμίες καὶ
ἀποφάσεις, καὶ αὐτά κάνουν ἀκάθαρτο τόν ἀνθρωπο».¹

Ἐάν ὁ ἀνθρωπος ὑποχωρήσει στίς παρορμήσεις αὐτές, οἱ ὄποιες
ἐκπορεύονται ἀπό τόν ἐσωτερικό του κόσμο, τότε διατρέχει τόν κίνδυνο
νά τίς μεταβάλει σέ κυριάρχα πάθη. Συνεχής δέ καὶ μακροχρόνια
ὑποχώρηση δημιουργεῖ κατάσταση δουλείας.

Καί ὁ Μ. Βασίλειος ἀναγνωρίζοντας τή δυσκολία τῆς πάλης, αὐτόν
τόν πνευματικό ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου περιγράφει,
ὅταν σημειώνει: «Νά μάθεις, νά διδαχθεῖς τήν εὐαγγελική πολιτεία, τήν
εὐθύτητα τῶν ματιῶν, τήν ἐγκράτεια τῆς γλώσσας, τή δουλαγάγηση
τοῦ σώματος, τήν ταπεινοφροσύνη, τήν καθαρότητα τοῦ νοῦ, τήν
ἔξαφάνιση τῆς ὁργῆς. Ὄταν ἀγγαρεύεσαι, νά προσθέτεις (Ματθ. ε' 41).
Ὄταν σέ ἀδικοῦν, νά μή πᾶς σέ δικαστήρια (Ματθ. ε' 25). Ὄταν μισεῖσαι,
νά ἀγαπᾶς (Ματθ. ε' 44). Ὄταν διώκεσαι, νά ὑπομένεις (Ματθ. ε' 44).
Ὄταν βλασφημεῖσαι, νά παρακαλεῖς (Α' Κορ. δ' 12-13). Νά νεκρωθεῖς
γιά τήν ἀμαρτία (Ρωμ. Στ' 2), νά σταυρωθεῖς μέ τόν Χριστό. Όλόκληρη
τήν ἀγάπη δῶσε τήν στόν Κύριο. Άλλά αὐτά εἶναι δύσκολα».²

Εὐθύς ἀμέσως ὁ Φωστήρ τῆς Καισαρείας μᾶς πείθει γιά τό δίκαιο
τῆς δυσκολίας τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα, ὅταν ὑποστηρίζει: «Καί ποιό ἀπό
τά καλά εἶναι εὔκολο; Ποιός ἔστησε τρόπαιο νίκης μέ τό νά κοιμᾶται;

Ποιός στεφανώθηκε μέ τά στεφάνια τῆς καρτερίας, ζῶντας πολυτελῆ ζωή καί διασκεδάζοντας; Κανένας δέν πῆρε βραβεῖο χωρίς νά τρέξει. Οἱ κόποι γεννοῦν δόξα, οἱ μόχθοι φέρονταν τά στεφάνια. Πρέπει, λέω καί ἐγώ, ἐμεῖς διά μέσου πολλῶν θλίψεων θά εἰσέλθουμε στήν οὐράνιο βασιλεία» (Πράξ. Ιδ' 22)! Άλλα τίς θλίψεις αύτές, τίς διαδέχεται ή μακαριότητα στήν οὐράνιο βασιλεία".³

Αγώνας κατά τοῦ διαβόλου

Άλλα δέν εἶναι αύτό τό μοναδικό μέτωπο, τό όποιο ἔχει νά ἀντιμετωπίσει ό ἀνασφαλής ψυχικά ἀνθρωπος. Ἐχει νά διεξαγάγει ἀγῶνα καί «πρός ἐχθρούς πνευματικούς, οἱ όποιοι ἔχουν δργάνωση στρατιωτική. Βαδίζουν μέ σχέδιο, τό όποιο εἶναι καλά μελετημένο. Τά πονηρά αύτά τάγματα ἔχουν ἔξουσία πάνω στό πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, οἱ όποιοι μέ τήν ἀμέλειά τους γίνονται δοῦλοι καί ύπήκοοι τους. Καί ἐπειδή τό πλῆθος τῶν δυστυχισμένων ὄπαδῶν τους εἶναι μεγάλο, οἱ δαίμονες φαίνονται ώσάν νά εἶναι κοσμοκράτορες».⁴

Καί ό ιερός Χρυσόστομος, ἀναφερόμενος σ' αύτό τό μέτωπο τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα, ώς ἔμπειρος πολεμιστής διακρίνει τά πανοῦργα τεχνάσματα καί τίς παραπλανητικές μεθοδείες τοῦ ἐχθροῦ, μέ τίς όποιες προσπαθεῖ νά ύποσκελίσει ύπουλα τόν πιστό καί καθοδηγεῖ γράφοντας: «Ἐπειδή λοιπόν παρόγγειλε πολλά πού ἔπρεπε νά γίνουν, μή φοβεῖσθε, λέει, στηρίξατε τήν ἐλπίδα σας στόν Κύριο καί ὅλα θά τά ἀνακουφίσει. «Καί ντυθείτε ὀλόκληρο τόν ὀπλισμό, μέ τόν όποιο ό Θεός ὀπλίζει τούς στρατιῶτες Του, γιά νά μπορείτε νά ἀντιστέκεσθε στά πανοῦργα τεχνάσματα τοῦ διαβόλου». Δέν εἶπε, στίς μάχες, οὔτε στούς πολέμους, ἀλλα «στά τεχνάσματα». Διότι ό ἐχθρός δέν πολεμάει οὔτε ἀπλᾶ, οὔτε φανερά, ἀλλα μέ τεχνάσματα. Τί σημαίνει μεθοδεία; Μεταχειρίζομαι τέχνασμα, σημαίνει παραπλανῶ καί μέ τίς ἐπινοήσεις καταβάλλω κάποιον, πρᾶγμα πού γίνεται καί στήν περίπτωση τῶν τεχνασμάτων, καί μέ λόγια, καί μέ ἔργα, καί μέ παλαιιστικά τεχνάσματα, σ' ἐκείνους οἱ όποιοι μᾶς παραπλανοῦν! Ἐπεξηγῶ τί ἐννοῶ: ποτέ (ό διάβολος) δέν παρουσιάζει φανερά τά ἀμαρτήματα, τήν εἰδωλολατρεία δέν τήν λέει, ἀλλά διαφορετικά παριστάνει τοῦτο μεταχειρίζόμενος τεχνάσματα, δηλαδή, παριστάνει πιθανόν τόν λόγο καί χρησιμοποιεῖ ἐπικαλύμματα".⁵

Στή συνέχεια ό ιερός Χρυσόστομος καθιστᾶ προσεκτικούς τούς χριστιανούς, ὅταν ύπογραμμίζει τό ἀνισο τοῦ ἀγῶνα, ἐφ' ὅσον οἱ σαρκικοί ἀνθρωποι ἀντιμετωπίζουν ὅχι μόνο τήν ἀνθρωποκτόνο πονηρία τῶν δαιμόνων, ἀλλά καί ἀντιπαλαίουν μέ ισχυρότερά τους –ώς πρός τήν φύση– ὄντα· καί τοῦτο, διότι οἱ δαίμονες εἶναι ἀσώματοι

(...). «Διότι δέν ἔχομε νά παλαιύψουμε, λέει, πρός ἀντιπάλους όμοίους μέ μᾶς, μέ αἷμα καί σάρκα, σάν τη δική μας. Άλλα πρός τίς ἀρχές, πρός τίς ἔξουσίες, πρός τά διαβολικά αὐτά τάγματα, πρός τούς κοσμοκράτορες, πού ἀρχουν ἐπάνω στό πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, πού εἶναι βυθισμένοι στό ἡθικό σκοτάδι, τό ὅποιο ἐπικρατεῖ στόν αἰῶνα αὐτόν. Καλούμαστε νά παλαιύψουμε πρός τά πνευματικά ὄντα, τά ὅποια εἶναι γεμάτα πονηρία καί τά ὅποια κατοικοῦν στούς ὁρίζοντες, πού εἶναι πάνω ἀπό τόν ἀέρα».⁶

Αρχιμ. Καλλίστρατος Ν. Λυράκης Ιεροκήρυκας Ι. Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν

Τυποσημειώσεις:

1. «Ἐσωθεν ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοί οἱ κακοί ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὄφθαλμός πονηρός, βλασφημίαι, ὑπεροφάνεια, ἀφροσύνη· πάντα ταῦτα τά πονηρά ἔσωθεν ἐκπορεύεται καί κοινοὶ τόν ἀνθρωπον» (Μάρκ. Ζ' 21-13).

2. «Μάθε, διδάχθητι εὐαγγελικήν πολιτείαν, ὄφθαλμῶν ἀκρίβειαν, γλώσσης ἐγκράτειαν, σώματος δουλαγωγίαν, φρόνημα ταπεινόν, ἐννοίας καθαρότητα, ὁργῆς ἀφανισμόν. Αγγαρευόμενος προστίθει, ἀποστερούμενος μή δικάζου, μισούμενος ἀγάπα, διωκόμενος ἀνέχου, βλασφημούμενος παρακάλει. Νεκρώθητι τῇ ἀμαρτίᾳ, συσταυρώθητι τῷ Χριστῷ, ὅλην τήν ἀγάπην μετάθεες ἐπί τόν Κύριον. Άλλα χαλεπά αὐτά».

3. «Τί δέ τῶν ἀγαθῶν εὔκολον; Τίς καθεύδων τρόπαιον ἔστησε; Τίς τρυφῶν καί καταυλούμενος, τοῖς τῆς καρτερίας στεφάνοις κατεκοσμήθη; Οὐδεὶς μή δραμῶν ἀνείλετο τό βραβεῖον. Πόνοι γεννῶσι δόξαν, κάματοι προξενοῦσι στεφάνους. "Διά πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν" φησί καγώ· ἀλλά ταύτας μέν τάς θλίψεις ή ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μακαριότης ἐκδέχεται" (Ρ.Γ. 31,440β).

4. «Πρός τάς ἀρχάς, πρός τάς ἔξουσίας, πρός τούς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρός τά πνευματικά τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις» (Ἐφεσ. ΣΤ' 12).

5. «Ἐπειδὴ γάρ πολλά ἐπέταξεν ἀπερ ἔδει γενέσθαι, μή δείσητε, φησίν, ἐπιφράζετε τήν ἐλπίδα ἐπί τόν Κύριον, καί πάντα ἔξευμαρίσει. "Καί ἐνδύσασθε τήν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρός τό δύνασθαι ύμεις στήναι πρός τάς μεθοδείας τοῦ διαβόλου" (Ἐφεσ. ΣΤ' 11). Οὐκ εἶπε, πρός τάς μάχας, οὐδέ πρός τούς πολέμους, ἀλλά "πρός τάς μεθοδείας". Οὐδέ γάρ ἀπλῶς, οὐδέ φανερῶς ἡμῖν ὁ ἔχθρος πολεμεῖ, ἀλλά μεθοδείᾳ. Τί ἐστι μεθοδεία; Μεθοδεύσαι ἐστι τό ἀπατῆσαι, καί διά μηχανῆς ἐλεῖν, ὅπερ καί ἐπί τῶν τεχνῶν γίνεται, καί ἐν λόγοις, καί ἐν ἔργοις, καί ἐν παλαίσμασιν, ἐπί τῶν παραγόντων ἡμᾶς. Οίον τι λέγω· οὐδέποτε φανερά προτίθησι τά ἀμαρτήματα, εἰδωλατρείαν οὐ λέγει, ἀλλ' ἔτερως ἀποκατασκευάζει μεθοδεύων, τούτεστιν, πιθανόν κατασκευάζων τόν λόγον, ἐπικαλύμμασι κεχρημένος» (Ε.Π.Ε. 21, 282-286).

6. «὾τι οὐκ ἔστι ἡμῖν, φησίν, ή πάλη πρός αἷμα καί σάρκα, ἀλλά πρός τάς ἀρχάς, πρός τάς ἔξουσίας, πρός τούς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρός τά πνευματικά τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις» (Ἐφεσ. ΣΤ' 12) (Ε.Π.Ε. 21,282-286).

ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ "Η ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ;

Τά τελευταία χρόνια, ἔχει γίνει πιά συνήθεια και ἔθιμο, ὁ κόσμος νά παρακολουθεῖ τά Ἅγια Πάθη τοῦ Χριστοῦ και τήν Ἀνάστασή Του μόνο ἀπό τήν τηλεόραση. Ἀκοῦμε νά πηγαίνουν νά μεταλαμβάνουν τήν Μεγάλη Πέμπτη γιά τό λεγόμενο «καλό», νά πηγαίνουν στόν Ἐπιτάφιο πάλι γιά τό «καλό», λίγο στήν Ἀνάσταση γιά τό «καλό» και βεβαίως νά μήν χάνουν καμία ἀπό τίς ταινίες πού προβάλλονται στήν τηλεόραση μέ τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ. Και αὐτό εἶναι τό Πάσχα γιά ἀρκετό, δυστυχῶς, κόσμο. Περιμένουν νά ζήσουν τήν πορεία τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου μας, μόνο μέσα ἀπό τίς ἐκάστοτε τηλεοπτικές ὑπερπαραγωγές και ἄλλες ταινίες. Ἀκόμα και τίς ἀπορίες πού ἔχουν γιά κάποια θεολογικά θέματα, περιμένουν νά τίς λύσουν ἀπό ἐκεῖ!

Ἐάν κάτσει κανείς νά σκεφτεῖ ὅλα αὐτά, και ἐάν ἀναλογιστεῖ τό πῶς και γιατί γυρίστηκε ἡ ὁποιαδήποτε ταινία μέ τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ, θά καταλάβει πολλά. Θά δεῖ πῶς ἀσημοὶ ἡ μεγάλοι ἡθοποιοί, τολμοῦν νά ὑποδύονται τόν Χριστό, τήν Παναγία ἡ τούς Ἅγιους και νά «παίζουν» τήν ζωή Του, χωρίς ἡ δική τους νά ἔχει καμία σχέση μέ Έκεῖνον και τήν διδασκαλία Του. Ἐνα δόλοκληρο συνεργεῖο και ἐπιτελεῖο ἀνθρώπων, ἀσχολεῖται μέ τήν ζωή και τήν θυσία τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, μήν καταλαβαίνοντας τί κάνουν. Και καθώς ἡ πλειοψηφία ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν συνεργείων και τῶν ἡθοποιῶν, ἀποτελεῖται ἀπό ἀλλόθρησκους, αἱρετικούς, ἡ και ἄθεους, λογικό εἶναι ἄλλοι νά χλευάζουν, ἄλλοι ἐπάνω στά γυρίσματα νά διακωμωδοῦν, ἄλλοι ἀπλᾶ νά μετροῦν ἔργατοωρες, ζημιές ἡ κέρδη και ἄλλοι μέ μιά τελείως στρεβλή και παρανοϊκή εύσέβεια νά θεωροῦν ἀνώτερους τούς ἑαυτούς των πού συμμετέχουν σέ μία τέτοια «θεάρεστη» ὑπερπαραγωγή, νομίζοντας ὅτι ζοῦν μέσα στίς Θεῖες Γραφές.

Και νά ποῦμε και τό χειρότερο; Ὁ κάθε σκηνοθέτης γύριζε και γυρίζει τήν ταινία ὅπως ἐκεῖνος νομίζει καλύτερα, παραποιῶντας τίς Γραφές και βάζοντας δικές του ἰδέες και γεγονότα, τά ὅποια ἄλλα δέν ὑπάρχουν και ἄλλα εἶναι τελείως ἀλλαγμένα. Δηλαδή προβάλλει μία δική του γραφή, ἔνα δικό του εὐαγγέλιο.

Γιά παράδειγμα, οἱ σκηνοθέτες ἀπέδιδαν ἔρμηνεις κατά τέτοιον τρόπο ὥστε νά φθάνουν π.χ. οἱ θεατές μέχρι και νά θεωροῦν ἀθῶ τόν Ἰούδα

ρίχνοντας ἔτσι εὐθῦνες στόν ἴδιο τόν Θεό πού δέν μερίμνησε γιά τήν σωτηρία του, ἀφοῦ παρουσιάζεται σέ ἀρκετά ἔργα νά μήν ἐνδιαφέρεται γιά τά χρήματα ἢ σέ κάποια ἄλλα σάν τό πρόσωπο τό ὅποιο, δυστυχῶς, ἡταν γραφτό νά κάνει αὐτά πού κάνει.

Πολλοί κατέληγαν σέ βλασφημία ἀφοῦ μπλέκουν τά πρόσωπα διαστρεβλώνοντας ἔτσι τήν ζωή τῶν ἀγίων (πχ στήν Ἀγία Μαρία τήν Μαγδαληνή ἀποδίδεται ὁ ρόλος τῆς πόρνης πού ἔπλυνε τά πόδια τοῦ Χριστοῦ, ὅπότε μπερδεύονται καί τά πρόσωπα πού βρίσκονται κάτω ἀπό τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου).

Παραποιοῦν σύμβολα καί γεγονότα καθώς βλέπουμε σέ κάποιες ταινίες ἡ Ἄνασταση νά γίνεται χωρίς νά καταλάβουν οἱ φρουροί τίποτε, σεισμός, σχῖσμα στό καταπέτασμα τοῦ Ναοῦ καί ἀνάσταση νεκρῶν δέν ὑπάρχουν, καί σέ ἄλλες βλέπουμε τόν Κύριο μας ἀντί τοῦ Σταυροῦ, νά κουβαλάει ἔνα ὁριζόντιο κομμάτι ξύλου.

Ἄλλοι πάλι γιά νά δείξουν καί καλά τόν ζεστό ἀνθρώπινο χαρακτῆρα τοῦ Χριστοῦ τόν ἔδειχναν ἡμίγυμνο νά παίζει τόπι μέ τούς Ἀποστόλους!

Καί βεβαίως δέν ἀναφερόμαστε σέ ἀκρότητες ἄλλων ταινιῶν ὅπου στήν μανία του ὁ ἀνθρωπος νά λάβει ἄφεση ἀμαρτιῶν, προβάλλονται μονοφυσιτικές καί βλάσφημες ἰδέες, κατεβάζοντας τόν Θεό Δημιουργό στό πλέον ἐλεεινό ἐπίπεδο τοῦ δημιουργήματος. Εύτυχῶς αύτές οἱ τελευταῖες (γιά τήν ὥρα) δέν προβάλλονται κατά τήν περίοδο τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος.

Μέσα ἀπό τίς ταινίες λοιπόν, (σέ ἄλλες λιγότερο καί σέ ἄλλες περισσότερο) παρουσιάζονται καί περνοῦν εἰκόνες καί μηνύματα πού εἶναι στρεβλά, ψεύτικα καί ἀνακριβῆ, τά όποια εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τελείως ἀνθρωποπαθούς λογικῆς των σκηνοθετῶν. Ὁπως λοιπόν καταλαβαίνουμε, σαφῶς καί μπορεῖ κάποιος νά δεῖ αύτές τίς καλογυρισμένες κατά τά ἄλλα ταινίες, βάζοντας ὅμως, στήν ἄκρη τά παραποιημένα γεγονότα καί κρατῶντας μόνο τίς ὡραῖες εἰκόνες, ἐξηγῶντας ταυτόχρονα καί στά παιδιά του κάποια πράγματα γιά νά ξέρουν καί αὐτά τήν ἀλήθεια.

Πέραν ὅμως, αὐτοῦ, ὑπάρχει καί κάτι ἄλλο. Ἐπειδή τά ὡραῖα σκηνικά καί οἱ ἀληθιφανεῖς εἰκόνες πού ταξιδεύουν σέ ἐκείνη τήν ἐποχή ἐλκύουν καί καθηλώνουν τόν τηλεθεατή ἐθίζοντάς τον στό νά θέλει νά βλέπει τήν ταινία, θά ἀναφέρω καί τό ἔξης: Προσωπικά, ὅταν συνειδητοποίησα ὅτι ἔβλεπα τά Θεία Πάθη καθισμένος στόν καναπέ μου, πίνοντας καί τόν καφέ μου ἢ μασουλῶντας τό κουλουράκι μου, τότε πραγματικά ἔφριξα γιά τόν ἐαυτό μου. Παρακολουθοῦσα μέ ράθυμο καί ἀσεβῆ τρόπο τά πάθη τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, ἀσχέτως ἐάν δάκρυζα καί λυπόμουν. Κατάλαβα ὅτι ἔβλεπα ἀπλᾶ ἔναν ἥρωα

μιᾶς ταινίας. Φανταστεῖτε οίκογένειες πού ἔχουν ἀναθέσει τήν κατάνυξη τοῦ Θείου Πάθους στήν τηλεόραση καί μόνο, τί ἀποκομίζουν καί τί διδάσκονται τά παιδιά τους!

Ἐάν θέλουμε νά ζήσουμε πραγματικά τήν πορεία τοῦ Χριστοῦ στά Πάθη καί στήν Ἀνάσταση, ἐάν θέλουμε νά βηματίσουμε μαζί Του, νά εἴμαστε δίπλα Του καί σέ Ἐκεῖνον καί στήν Παναγία μας, τότε ὁ μόνος δρόμος εἶναι ἡ παρουσία μας στίς Ἀκολουθίες τῆς Ἅγιας καί Μεγάλης Ἐβδομάδος μέσα στήν Ἐκκλησία μας. Ἐκεῖ, μέ τήν πρέπουνσα σεμνή καί ταπεινή στάση μας, διαβάζοντας καί κατανοῶντας τά λόγια τῶν Ἀκολουθιῶν, ἀκούγοντας τόν θρῆνο τῆς Παναγίας Μητέρας Του καί βλέποντας μπροστά μας τήν Ἅγια Τράπεζα, πάνω στήν ὅποια ἀκουμπά σέ κάθε Λειτουργία ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, καταλαβαίνομε ὅτι δέν ὑπάρχει ἄλλο μέρος στό ὅποιο θά μπορούσαμε νά εἴμαστε πιό κοντά Του. Τήν στιγμή πού βρισκόμαστε μπροστά στό Ἅγιο Θυσιαστήριο βρισκόμαστε καί μπροστά στόν Χριστό.

Ποῦ ἀλλοῦ, λοιπόν, θά μπορούσαμε νά βρισκόμαστε τίς Ἅγιες αὐτές ἡμέρες καί ποῦ ἀλλοῦ ἡ ψυχή μας θά συμβαδίσει μέ τόν Χριστό; Καί μέ τί δέος καί μέ ποιά συστολή καί ταπείνωση καρδιᾶς θά ζούσαμε τά Θεῖα Πάθη; Μέ τήν βολή τοῦ καναπέ, τήν ἀπόλαυση τοῦ καφέ καί τίς χαζοκουβέντες ἐνδιάμεσα τῶν ... ἀγίων ταινιῶν;

Ἄραγε ποιός Χριστιανός παλαιότερα διανοοῦνταν τέτοιο Πάσχα καί σέ ποιόν νά τά ἔλεγες αὐτά καί νά μήν σέ περνοῦσε γιά τρελό; Ἀνθρωποι κουρασμένοι, βιοπαλαιστές πού δούλευαν ὅλη τήν ἡμέρα σέ ἐργοστάσια, τσαγκαράδικα καί μαγαζιά, ἔτρεχαν νά παραβρεθοῦν στίς Ἀκολουθίες τῶν ἡμερῶν γιά νά εἶναι κοντά στόν Χριστό. Ἐκεῖνοι οἱ ἀμόρφωτοι καί ... παρακατιανοί πρόγονοί μας ἥξεραν ποῦ θά βροῦν τόν Χριστό, ἥξεραν πού θά Τόν συναντήσουν, ἥξεραν ποῦ θά ἀνταμώσουν τήν Μητέρα Του γιά νά κλάψουν μαζί Τῆς καί συνάμα νά παρηγορηθοῦν ἀπό Ἐκείνη καί ἀπό τόν Γιό Τῆς.

Εὕχομαι κι ἐλπίζω αὐτό τό Πάσχα καί κάθε Πάσχα, ὅλοι μας νά βρεθοῦμε ἐκεῖ πού πρέπει καί ὅπως πρέπει καί νά ἀνταμώσουμε τόν Χριστό, τήν Παναγία μας καί ὅλους τους Ἅγιους μας, πού διακαῶς μᾶς περιμένουν γιά τήν Ἀνάσταση.

Καλό Πάσχα!

Μυρίλλας Ἀναστάσιος

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου νά ἐνώντα διεσκορπισμένα

ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΑ ΠΛΗΡΩΝΕΙ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΛΑΟΣ

Οἱ πρόσφατες ἔξελίξεις στήν Οὐκρανία, ἀλλά καὶ σέ ἄλλα μέρη κυρίως τῆς Ἀνατολικῆς Εύρωπης καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, μᾶς προβληματίζουν πολύ καὶ μᾶς κάνουν νά ἀναρωτηθοῦμε, τί εἴδους Χριστιανοί εἴμαστε καὶ ποιά σχέση μποροῦμε νά ἔχουμε μέ τόν ἀναστάτα Χριστόν, τί στιγμή πού ἀλληλοιτρωγόμαστε.

Εἶναι παράλογο καὶ τραγικό νά ἔξομολογοῦνται νέοι ἀνθρωποι καὶ νά υποῦν εὐλογία νά πολεμίσουν ποιόν; Τόν διόδοξο ἀδελφό τους! Πράγματι τραγικό τό ἀποτέλεσμα, ἀλλά τό ἵδιο τραγικό εἶναι τό πῶς φθάσαμε ἐκεῖ.

Καί γιά τό πῶς φθάσαμε ἐκεῖ οἱ ἐκκλησιαστικές διοικήσεις φέρνουν τεράστια εὐθύνη, ἵσως τίνη μεγαλύτερη ὅλων τῶν ἐμπλεκομένων παραγόντων. Θέλουν πολλοί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωματούχων νά μᾶς πείσουν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν πρέπει νά ἀνακατεύεται στό πολιτικό γίγνεσθαί. Ἀλλά συγχρόνως δέν συνειδητοποιοῦν ὅτι εἴτε ἡ σιωπή τους –στήν καλύτερη περίπτωση– εἴτε ἡ σύμπραξή τους μέ τούς ἀθεόφοβους ἄρχοντες εἶναι πολιτική πράξη κατά κανόνα ὀλέθρια γιά τό πιστό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς ἔχουν σκοπό τήν ἐπέκταση τῆς ἐπιρροῆς τους καὶ τήν ὑπόταξη τῶν ἀνθρώπων, ὑποβιβάζοντάς τους πρῶτα σέ ἄθουλα ἀνθρωπάκια καὶ ὕστερα σέ ἀλληλοκατασπαραζόμενα δίποδα ζῶα, τά ὁποῖα μποροῦν νά στρέψουν κατά τό δοκοῦν καὶ κατά τά συμφέροντά τους, ὅπου θέλουν. Τό πρῶτο βῆμα σ' αὐτήν τήν κατεύθυνση εἶναι ὁ διαμελισμός ἀντιθέτων σ' αὐτά τά σχέδια κρατῶν, καὶ κυρίως κρατῶν πού ὡς τό βασικώτερο συστατικό τους θεωροῦν τήν Ὁρθόδοξη Πίστη. Γι' αὐτό καὶ τό Βατικανό ὅχι μόνο συμπράπει, ἀλλά πρωτοστατεῖ σάντη τήν προσπάθεια.

Στήν περίπτωση τῆς Οὐκρανίας τά πράγματα εἶναι ἱδιαίτερα χτυπητά. Ἀπό ἐκεῖ ξεκίνησε ἡ Ὁρθοδοξία μέ τήν βάπτιση τοῦ ἡγεμόνος Βλαδιμήρου, μετέπειτα Ἅγ. Βλαδιμήρου, καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ τοῦ Κιέβου τό ἔτος 989, καὶ ἀπλώθηκε στή συνέχεια σ' ὅλη τήν ἐκταση τῆς μετέπειτα τσαρικῆς Ρωσίας. Τό 1462 μετεφέρθη ἡ κεντρική διοίκηση στήν πρωτεύσα, τήν Μόσχα, ὅπου ἐκαταστάθηκε τό Πατριαρχεῖο. Ἡ δέ Ρωσική Ἐκκλησία δέν ξέχασε ποτέ τίς γεωγραφικές ρίζες της, τιμῶντας τόν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Κιέβου μέ τήν τιμπτική θέση τοῦ μονίμου ἀντιπροέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρωσίας.

‘Ακριβῶς αὐτή τίν ίστορική μνήμη καί ἐνόπιτα σκόπευε νά σπάση τό Βατικανό μέ τόν διορισμό Ρωμαιοκαθολικῶν (Ούνιτῶν) ἐπισκόπων κατά τίν περίοδο τοῦ μεσοπολέμου, χωρίς νά ὑπάρχουν ρωμαιοκαθολικοί πιστοί στήν χώρα αὐτή, παρά μόνο μιά μικρή πολωνική μειονότητα στά δυτικά της. Ἐκμεταλλεύομενοι τήν φτώχεια τῶν πολιτῶν καί σέ συνεργασία μέ τά δυτικά κέντρα ἔξουσίας καλλιέργησαν τάσεις αὐτονόμησης ἀπό τήν Ρωσία, μέ ἀποτέλεσμα νά κερδηθῆ μέ τόν Δούρειο ἵππο τῆς Ούνιας σχεδόν τό 80% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Μέ τήν ἀπαγόρευση τῆς Ούνιας καί τό κλείσιμο τῶν Ναῶν, πού εἶχε σφετερισθῆ ἀπό τούς Ὁρθοδόξους, ἀπό τόν Στάλιν, ἔξαφανίσθηκε σχεδόν ἡ Ούνια ἀπό τήν Ούκρανία.

Μέ τήν πρόφαση χορήγησης ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας καί τόν διορισμό ἰεραποστόλων (Ιησουΐτῶν) καί ἐπισκόπων γιά τήν ἐπίβλεψη τῆς διανομῆς στά τελευταῖα χρόνια πρό τῆς πτώσεως τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἐνισχύθηκε καί πάλι ἡ Ούνια. Τό δέ 1992 ὀλοκληρώθηκε ἡ διάσπαση μέ τήν Ἰδρυση ἀνεξαρτίπου ἀπό τήν Μόσχα Πατριαρχείου τοῦ Κιέβου, αὐτή τή φορά μέ τήν ἔγκριση καί εὐλογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου!

‘Υπάρχει μεγαλύτερη πρόκληση ἔναντι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπό τό νά τῆς ἀποσπάσης μιά περιοχή πού ἔζησαν καί μεγαλούργησαν ὁ πρῶτος Ἅγιος της καί ὁ πλέον πρόσφατος Ἅγιος της, ὁ Ἅγιος Βλαδίμηρος καί ὁ Ἅγιος Λουκᾶς ὁ ἱατρός;

‘Ἄν ἡ Ἐκκλησία θέλει νά μεταβάλη τά διοικητικά της ὅρια, τότε αὐτό πρέπει νά γίνη μέ μεγάλο σεβασμό τῆς ίστορίας, μέ μεγάλη χρονική καθυστέρηση ἐν συγκρίσει μέ τίς γεωπολιτικές ἔξελίζεις, μέ τήν συμφωνία ὅλων τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, καί κυρίως πρός τό καλό τῶν πιστῶν καί τήν ἐν Χριστῷ ἐνόπιτα.

‘Ἄν εἶναι τό γνώρισμα τῶν πιστῶν τέκνων τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἔχουν ἀγάπη μεταξύ τους, δέν ἐπιτρέπεται νά ἀλληλοσυγκρούονται ὑπακούοντες σέ ἔξουσιομανεῖς πολιτικούς καί ἐκκλησιαστικούς ἄρχοντες.

‘Ισως αὐτά πού γράψαμε φαίνονται σέ πολλούς ὑπερβολικά καί ἀπόμακρα. Ἄλλα τί θά λέγανε, ἂν βλέπανε μιά ἀποκοπή τῆς Κρήτης, τῆς Δωδεκανήσου καί ἄλλων ἀκριτικῶν περιοχῶν ἀπό τήν Ἑλλάδα; Μήπως ἐκκλησιαστικῶς δέν ἔχει ἐτοιμασθῆ τό ἔδαφος;

Εἶναι ἔσχατος καιρός νά μάθωμε, ὅτι στήν Ἐκκλησία δέν ὑπάρχει πρωτεῖον ἔξουσίας, ἀλλά μόνον πρωτεῖον ἀγάπης καί διακονίας.

Νά κυνηγήσουμε ἐπί τέλους τόν Ἀναστάτια Κύριον καί ὅχι πλέον τούς ἀρχομανεῖς καί φιλοχρήματους διαδόχους τοῦ Ἰούδα!

Καλή Ἀνάσταση!

π. Γεώργιος Χάας

ΣΥΝΕΤΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΣΥΝΕΤΟΙ ΕΚΛΕΓΜΕΝΟΙ

Είναι γνωστό ότι αν καί ἔχομε εἰσέλθει ἐδῶ καί πολλές δεκαετίες στήν «δημοκρατική» περίοδο διακυβέρνησης τῶν λαῶν, ἐν τούτοις καθίσταται διάχυτη ἡ ἐντύπωση, ἀλλά καί διαπιστώνεται ἡ βεβαιότητα, ὅτι κυριαρχοῦν ἄλλες προτεραιότητες, ὅλως ἀντίθετες πρός τὴν ἐπαγγελλόμενη δημοκρατία. Μάλιστα, ὅσο πιό πολύ στή δημόσια σφαῖρα τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων ἥχονται λογύδρια περὶ δημοκρατίας, τόσο πιό ἔντονα βιώνεται ἡ μονομανῆς ἐπιβολή σκοτεινῶν ἀποφάσεων καί κακοφορμισμένων σχεδιασμῶν πού μόνο μέ τά συμφέροντα τοῦ διοικούμενου λαοῦ δέν ἔχουν νά κάνουν. Καί ἐνῷ στή σύγχρονη δημοκρατία ὑποτίθεται ὅτι οἱ κρατοῦντες «τείνουν εὐήκοον οὖς» πρός τὴν φωνή τῆς λογικῆς, στήν πραγματικότητα ὅχι μόνον αὐτό δέν συμβαίνει, ἀλλά δέν εἰσακούεται ἀπολύτως τίποτα.

Προξενεῖ δέ μεγάλη ἐντύπωση ὅτι ἀνατρέχοντας στήν Ἰστορία τοῦ Γένους μας, καί ξεφεύγοντας ἀπό τήν ἐπιβληθεῖσα λογοκρισία τῆς νεωτερικῆς της ἀνάγνωσης, ἀνακαλύπτουμε μεγάλες καί εὐχάριστες ἐκπλήξεις. Μετά τήν ἔκδοση τοῦ βιβλίου «Εἰσήγησις» τῶν Ἐκδόσεων «ΥΠΑΚΟΗ», διαπιστώσαμε μίαν ἄλλην μορφή τῆς Μοναρχίας τελείως ξένης πρός τίς τετριψμένες ἀντιμοναρχικές θέσεις πού κυριαρχοῦν σήμερα. Ὅσο πιό πολύ ἡ βάσανος τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης εἰσχωρεῖ βαθύτερα καί οὐσιαστικότερα στήν Ἰστορική ἔξεταση, τόσο πιό πολλές ἀπρόσμενες διαπιστώσεις ἔρχονται στήν «ἐπιφάνεια».

Πολλοί αὐτοκράτορες τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, «ἔτειναν εὐήκοον οὓς» καί μέ προθυμίᾳ δέχονταν τίς παραινέσεις καί προτροπές συνετῶν ἀνθρώπων, λογίων Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας μας καί προπαντός Ἅγίων ἀνθρώπων πού βίωναν τήν ἀλήθεια τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Εῖς ἐξ αὐτῶν ἦταν καί ὁ Συνέσιος Κυρήνης, Ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος. Ἐπρόκειτο γιά σημαίνουσα προσωπικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἔζησε ἀπό τά τέλη τοῦ τετάρτου αἰῶνος μ.Χ. ἔως τίς πρῶτες δεκαετίες τοῦ πέμπτου αἰῶνος μ.Χ. Ἡδη πολύ πρίν χειροτονηθεῖ στόν πρῶτο βαθμό τῆς Ἱερωσύνης, εἶχε θητεύσει καί φοιτήσει σέ μεγάλους διδασκάλους καί λογίους της ἐποχῆς του, σέ τέτοιο βαθμό, πού ἡ θύραθεν παιδεία του καί ἡ διαρκής του φιλομάθεια, ἡ ἀγάπη του γιά τήν Ἐκκλησία τόν κατέτασσαν στά μεγάλα πνευματικά ἀναστήματα στήν μείζονα γεωγραφική περιοχή τῆς Βορείου Ἀφρικῆς. Σπουδασε στήν σχολή τῆς Ἀλεξανδρειας ὅπου εἶχε σάν διδάσκαλο τήν φημισμένη λογία Ὑπατία.

Στήν σχολή τῆς Ἀλεξάνδρειας διδάχθηκε, Φιλοσοφία, Ρητορική, Μαθηματικά και Ἀστρονομία. Γύρω στό 399 μ. Χ. στάλθηκε ἀπό τόν λαό τῆς Κυρήνης στήν Κωνσταντινούπολη ὡς ἐπικεφαλῆς πρεσβείας πρός τόν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιο γιά νά διατυπωθεῖ τό αἴτημα περί μείωσης τῆς φορολογίας στήν εὐρύτερη περιοχή τῆς Κυρηναϊκῆς και τῆς Πενταπόλεως. Ὄλοκληρη ἡ περιοχή εἶχε δοκιμαστεῖ ἀπό φυσικές καταστροφές, ἀπό δηώσεις και λεηλασίες λόγω βαρβαρικῶν εἰσβολῶν, ἐνῷ σύν τοῖς ἄλλοις ὑπέφερε και ἀπό τήν κακοδιοίκηση τῶν ἐπιτόπιων διοικητῶν. Θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ὁ Συνέσιος ὅταν ἔφθασε στήν Κωνσταντινούπολη ἤταν ἀκόμη λαϊκός.” Ελαβε τό Ίερατικό διακόνημα 11 χρόνια, ἀργότερα γύρω στό 410 μ. Χ.

Ἐτσι λοιπόν, κινούμενος πάντοτε στό πλαίσιο τῆς ἀποστολῆς του ἔξεφώνησε τό 400 μ. Χ. ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορα Ἀρκαδίου τόν λόγο «Περί Βασιλείας». Στήν ἀρχή τοῦ λόγου αὐτοῦ ὁ Συνέσιος ὅμιλει σύντομα περί Φιλοσοφίας και γιά τήν σχέση της μέ τήν Ρητορική, ἐνῷ ἀμέσως μετά εἰσέρχεται στό κεντρικό ζήτημα στό ὅποιο συγκεντρώνει τήν προσοχή του ὁ ἴδιος: Νά πείσει δηλαδή τόν Ἀρκάδιο, νά σπεύσει και νά ἀποφασίσει νά χορηγήσει γενναία οἰκονομική βοήθεια στήν Κυρήνη, πού ούσιαστικά εἶχε καταστραφεῖ ἀπό τά δεινά πού προαναφέρθηκαν. Δέν μένει ὅμως στήν «ψιλή» ἔκκληση γιά οἰκονομική γενναιοδωρία, ἀλλά κοσμεῖ τόν λόγο του μέ ἀναφορές και θεμελιώσεις σέ ἀδιάσειστα ἐπιχειρήματα.” Ετσι, λέει ἀπευθυνόμενος στόν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιο, ὅτι «ἡ οἰκονομική δυναμική και ἀνάπτυξη τῆς αὐτοκρατορίας, καθώς και ὁ ἀριθμός τῶν ὑπηκόων, πού ὀφελεῖ ὁ αὐτοκράτορας, ἀποδεικνύουν τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του. Ἐπομένως, τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς τοῦ αὐτοκράτορα εἶναι ἔνα ἀπό τά στοιχεῖα πού εύνοούν τό σύνολο τῆς αὐτοκρατορίας, δλους δηλαδή τούς οἴκους, τίς πόλεις ἀκόμη και τά ἔθνη μικρά και μεγάλα, πού εἴτε εἶναι γειτονικά, εἴτε βρίσκονται μακριά».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Συνέσιος τονίζει ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ πρέπει νά εἶναι «βασιλεύς-φιλόσοφος», δηλαδή νά πράττει τά σεμνά και νά ἀποστρέφεται τά αἰσχρά:

«Σύ δέ τοῖς ἐξ ἐκατέρας μερίδος ἐφιστάμενος, ὅταν ἐπιγνῶς τι προσῆκον, τό μέν ἀγαπᾶν, ὡς ὑπό φιλοσοφίας ἐγκεκριμένον, τό δέ ἀποδιοπομπεῖσθαι, και διαννοεῖσθαι δή, τό μέν ὡς ἀεί ποιήσων, τό δέ ὡς οὐκέτ’ αῦθις».

Στήν συνέχεια ὁ Συνέσιος πλέκει τό ἐγκώμιο τοῦ αὐτοκράτορα Μεγάλου Θεοδοσίου (πατέρα τοῦ Ἀρκαδίου), ἀναφερόμενος στίς ίκανότητες και τίς ἀρετές του πού τόν ὀδήγησαν στήν σοφή και χρηστή διοίκηση τῆς Αὐτοκρατορίας. Μάλιστα τόν καλεῖ νά φανεῖ ἀντάξιος τοῦ ἀναστήματος τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου πού μέ μεγάλο κόπο και ἀγῶνα ὀδήγησε τήν Αὐτοκρατορία σέ ἐπίπεδα ὑψηλῆς ἰσχύος. Ο Συνέσιος τονίζει στόν Αὐτοκράτορα

Άρκαδιο ὅτι γιά τήν αὐτοκρατορική πολιτική του, δέν ἀπαιτεῖται μόνον ἡ προσωπική ἀρετή καὶ ἀτομική δεξιότητα, ἀλλά καὶ ἡ ἀπλόχερη μέριμνα τοῦ Θεοῦ.” Ετσι ἀναφερόμενος στόν πατέρα του, τόν Μ. Θεοδόσιο, λέει: «ὅρᾶς ὅτι καὶ τῷ πατρί, καίτοι σαφῶς, ἐπί κατορθώμασι γενομένης τῆς ἀναρρήσεως, οὐδέ τό γῆρας ἀκόνιτον ἀφῆκεν ὁ φθόνος· οὐκοῦν οὐδέ ὁ Θεός ἀστεφάνωτον».

(Βλέπεις λοιπόν, ὅτι καὶ γιά τόν πατέρα σου, ἂν καὶ ἡ ἀνοδος στόν αὐτοκρατορικό θρόνο ἦταν καρπός κατορθωμάτων, ὁ φθόνος δέν ἀφησε οὕτε τό γῆρας του χωρίς ταλαιπωρίες· λοιπόν οὕτε καὶ ὁ Θεός τόν ἀφησε ἀστεφάνωτο). Μετά ὁ Συνέσιος ἀναφέρεται στίς διαφορές μεταξύ Βασιλείας καὶ Τυραννίας μέ τήν περίφημη φράση: «Βασιλέως μέν ἐστι τρόπος ὁ νόμος, τυράννου δέ ὁ νόμος τρόπος». (Δηλαδή, τοῦ Βασιλέως ὁ τρόπος ἀσκησης τῆς ἔξουσίας συναρμόζεται μέ τόν νόμο, τοῦ τυράννου δέ ὁ αὐθαίρετος τρόπος ἀσκησης τῆς ἔξουσίας συνιστᾶ νόμο). Μέ ἄλλα λόγια ὁ βασιλικός τρόπος ἀσκησης ἔξουσίας δεσμεύεται ἀπό τόν νόμο πού ἀποδέχονται ὅλοι, ἐνῷ ὁ τυραννικός τρόπος ἀσκησης ἔξουσίας ἀποτελεῖ ἀπό μόνος του νόμο.

Σκοπός τοῦ Αὐτοκράτορα εἶναι ἡ διακονία, ἡ μέριμνα καὶ ἡ φροντίδα γιά τήν αἰσθηση ἀσφάλειας καὶ τήν ἔξασφάλιση τῆς αὐτάρκειας τῶν ὑπηκόων τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐπικράτειας. Αὐτό δέν μπορεῖ νά γίνει παρά μόνον ὅταν ὁ ἴδιος ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπαγρυπνεῖ καὶ θέτει τόν ἑαυτόν του στήν ἴδια μοῖρα, στό ἴδιο ἐπίπεδο (τοῦ λαοῦ), ὥστε οἱ ὑπήκοοι νά ἀναπαύονται κατά τήν διάρκεια τῆς νυκτός, καὶ νά ἐργάζονται ἐν εἰρήνῃ κατά τήν διάρκεια τῆς ἡμέρας γιά τήν Αὐτοκρατορία. Καὶ οἱ δύο πλευρές, Βασιλεύς καὶ οἱ βασιλευόμενοι, συνεισφέρουν καὶ οἱ δύο τό μερίδιο τῆς προσφορᾶς τους ἡ κάθε μία: Ἀσφάλεια, ἰσορροπία, αὐτάρκεια καὶ ἐργατικότητα, παράγοντες ἀπαραίτητοι γιά τήν εύδοκίμηση τῆς Αὐτοκρατορίας. Μάλιστα παρομοιάζει τόν Αὐτοκράτορα μέ βοσκό πού διαρκῶς καὶ ἀόκνως ἐπαγρυπνεῖ γιά τήν ἀσφάλεια τοῦ κοπαδιοῦ του.

«Ο Αὐτοκράτωρ ἑαυτόν συντάττη τῷ φαινομένῳ τῶν ἀρχομένων καλῶ, καὶ ἐθέλει μοχθεῖν, ἵνα μηδέν ἐκείνοις ἡ μοχθηρόν, καὶ προκινδυνεύειν, ἵνα ἐπ’ ἀδείας ἐκεῖνοι βιωτεύωσιν, καὶ ἀγρυπνεῖν καὶ συνεστιᾶσθαι μερίμναις, ἵνα νύκτωρ καὶ μεθ’ ἡμέραν σχολάζωσι δυσχερῶν, οὗτος ἐστιν ἐν προβάτοις μέν ποιμήν, ἐν ἀνθρώποις δέ βασιλεύς».

Μάλιστα ὁ Συνέσιος φθάνει στό σημεῖο νά διατυπώσει μιά προειδοποίηση πρός τόν Αὐτοκράτορα Ἀρκάδιο, ὅτι σέ περίπτωση πού ἡ ἀσκηση τῆς ἔξουσίας του προσκρούσει στό μοντέλο τοῦ Βασιλέως – φιλοσόφου, θά ἐπιχειρήσει καὶ πάλι νά τόν διορθώσει καὶ νά τόν παραινέσει.

Συνεχίζοντας τίς παραινέσεις του ὁ Κυρηναῖος, τονίζει ὅτι ἡ προέλευση τῆς αὐτοκρατορικῆς ἔξουσίας εἶναι Θεία καὶ ἐπομένως ὁ Αὐτοκράτωρ θά πρέπει νά φανεῖ ἀντάξιος τῆς (κατ’ ἀναλογίαν) ὁμωνυμίας μέ τόν Θεό. Αὐτό

ὅμως μένει νά ἀποδεικνύεται κάθε φορά, μόνον ὅταν ὁ Βασιλεὺς διαθέτει τίς ἀπαιτούμενες ἀρετές καὶ ίκανότητες πρός τοῦτο (στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ καὶ ὅσον ἐπιτρέπει ἡ ἀνθρωπίνη φύση). Ἐπομένως εἶναι ἀπαραίτητο νά κατανοηθεῖ (ὅσο εἶναι δυνατόν) ὁ τρόπος πού ὁ Θεός ἀσκεῖ τήν ἔξουσία του, ὥστε νά μπορεῖ καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ νά μιμεῖται τήν ὑπερκόσμια ἔξουσία. “Οπως ὁ Θεός ἀποδεικνύει τήν ἀγαθότητά Του μέ ἐνέργειες ἀντάξιες τοῦ Ὄνοματός Του ἔτσι καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ πρέπει νά δρᾶ. Ὁ Θεός δίδει τό δῶρο τῆς ζωῆς καὶ χορηγεῖ – ἔξασφαλίζει τίς ἀπαραίτητες συνθῆκες ὥστε νά μπορεῖ ὁ ἀνθρωπός νά ζῇ ἐπί τῆς γῆς.” Ἔτσι λοιπόν καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ὀφείλει νά ἐκφράζει τήν ἀγαθή του διάθεση πρός τούς ὑπηκόους του ἔξασφαλίζοντάς τους τά ἀγαθά πού τούς εἶναι ἀπαραίτητα, ὑλικά καὶ μή ὑλικά, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου θά πρέπει νά μεριμνᾷ για τήν εύτυχία τους.

“Ομως τό θεμέλιο καὶ ἡ ἰσχύς τῆς Αὐτοκρατορίας εἶναι ἡ εὔσέβεια τοῦ Ἰδιου τοῦ Αὐτοκράτορα πρός τόν Θεό. Καὶ αὐτό ἀποτελεῖ ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας γιά τήν Αὐτοκρατορία. Γιά τόν Συνέσιο, ὁ Αὐτοκράτωρ ἔχει τήν ὑποχρέωση νά σέβεται καὶ νά ἐκφράζει τήν εὔσέβειά του πρός τόν Θεό. ”Ἐτσι οἰκοδομεῖται ἡ ἔξουσία τοῦ ἐπί βάσεων ἀπαρασάλευτων καὶ ἀνοίγει ὁ δρόμος καὶ πρός τήν πνευματική τελειότητα. Μόνον ὑπό μιά συνετή ἡγεμονία εἶναι δυνατόν νά συναχθοῦν ὅλοι μαζί οἱ ὑπήκοοι. “Οταν διαλάμπει ἡ ἀρετή τοῦ Αὐτοκράτορα παντοῦ, καὶ πολλοί ἀνθρωποι ἀπολαμβάνουν τά ἀγαθά πού τούς ἔξασφαλίζονται, τότε αὐξάνει ἡ προσομοίωσή του μέ τόν Θεό, ἔχει ἡρεμία ἐν ἑαυτῷ, γίνεται πηγή θάρρους γιά οἰκείους καὶ φίλους, ἀλλά καθίσταται καὶ ἐπίφοβος σέ ὅσους εἶναι ἔχθροί του. Καὶ, τό ἀποκορύφωμα τῆς τοποθέτησης τοῦ Συνέσιου, εἶναι ἐκεῖνο τό σημεῖο στό ὅποιο τονίζεται ὅτι γιά νά ἐπιτευχθοῦν ὅλα τά παραπάνω θά πρέπει ὁ Αὐτοκράτορας νά καταφέρει νά κυριαρχεῖ καὶ νά ἐπιβάλλεται στόν ἑαυτόν του. Γιατί μόνον ὅποιος ἐλέγχει καὶ κυριαρχεῖ στά πάθη του, ἔχει τήν δυνατότητα, νά εἶναι ἔνα μέ τόν ἑαυτόν του. Εἶναι ἀνώφελο νά ἐπαίρεται ὁ Αὐτοκράτωρ γιά τό ὅτι ἄρχει ἐπί ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων, τήν στιγμή πού ὁ Ἰδιος δέν μπορεῖ νά κυριαρχήσει στόν ἑαυτό του.

«Τοῦτό τοι πρῶτον καὶ σφόδρα βασιλικόν, αὐτόν ἑαυτοῦ βασιλεύειν, τόν νοῦν ἐπιστήσαντα τῷ συνοίκῳ θηρίῳ, καὶ μή κρατεῖν ἀξιοῦντα πολλάκις μυρίων ἀνθρώπων, ἔπειτα δοῦλον εἶναι δεσποινῶν αἰσχίστων, ἡδονῆς καὶ λύπης καὶ ὅσοι σύγγονοι θῆρες ἐνδιαιτῶνται τῷ ζῷῳ».

Μέ ἡθική τόλμη καὶ πνευματική παρρησία ὁ Συνέσιος ὑπογραμμίζει τόν μέγιστο ρόλο πού διαδραματίζει στήν ἀσκηση τῶν αὐτοκρατορικῶν καθηκόντων ἡ σωστή ἐπιλογή συμβούλων, συνεργατῶν καὶ ὁ ἐντοπισμός τῶν πραγματικῶν φίλων. Φθάνει μάλιστα σέ τέτοιο σημεῖο, ὥστε καὶ νά ἀσκεῖ δριμεία κριτική σέ συγκεκριμένες πτυχές τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἔξουσίας ἔτσι ὅπως ἡσκεῖτο σέ τοπικό ἐπίπεδο στήν εὐρύτερη περιφέρεια τῆς Κυρηναϊκῆς.

Άπευθύνει μάλιστα τήν κατηγορία ότι οι τοπικοί διοικητές της Κυρηναϊκῆς δέν στάθηκαν στό ύψος πού ἀπαιτοῦσαν οι κρίσιμες περιστάσεις ἔξαιτίας τῶν βαρβαρικῶν ἐπιβουλῶν. Καί τούς κατηγορεῖ γιά ἐπίδειξη βαρβαρόφιλου φρονήματος!

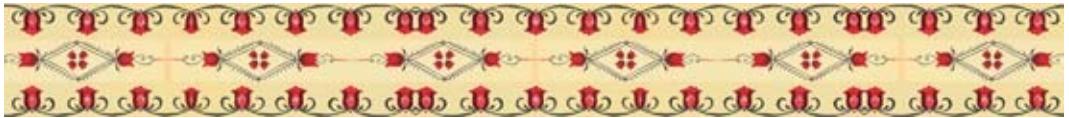
Εἶναι πολλά, μά πάρα πολλά τά σημεῖα στά όποια ἀναφέρεται ὁ Συνέσιος καὶ οἱ ὑποδείξεις καὶ οἱ κριτικές ἐπισημάνσεις πού διατυπώνει στόν λόγο του ἀποδεικνύουν τό πλῆρες παρρησίας φρόνημά του πρός τήν Βασιλική ἔξουσία καὶ τήν ἀγάπη του γιά τήν Αὐτοκρατορία, ἀλλά καὶ τό ἀμέριστο ἐνδιαφέρον του γιά τούς ὑπηκόους τῆς Αὐτοκρατορίας, πού δεινοπάθησαν κάτω ἀπό τήν ἀτυχία δυσμενῶν περιστάσεων καὶ συγκυριῶν. Δέν εἶναι δυνατόν στό πλαίσιο τοῦ μικροῦ αὐτοῦ σημειώματος νά ἀναφερθοῦν ὅλα στήν ἀρμόζουσα ἔκτασή τους. Ἀπλᾶ θέλομε νά ἐπισημάνομε ὅχι μόνον τήν τόλμη, τήν γενναιότητα, τήν παρρησία καὶ τήν διεισδυτικότητα πού χαρακτηρίζουν τόν λόγο τοῦ Συνεσίου πρός τόν Ἀρκάδιο, ἀλλά καὶ τήν ὑπομονή πού ἔδειξε ὁ ἴδιος ὁ ἡγεμών τείνοντας εὐήκοον οὓς κατά τήν ἀκρόαση. Ὄλα αὐτά ἔλαβαν χώρα δέκα σχεδόν χρόνια πρίν γίνει ὁ Συνέσιος Ἐπίσκοπος Κυρήνης. Μάλιστα καὶ ὡς Ἐπίσκοπος πρωτοστάτησε στήν ἐμψύχωση τοῦ δοκιμαζόμενου λαοῦ, ὅταν βάρβαροι εἰσβολεῖς ἐπιβουλεύθηκαν τήν Αὐτοκρατορική ἔξουσία στήν Κυρηναϊκή.

Θέλουμε δέν θέλομε, εἶναι ὁδυνηρές καὶ ἀναπόφευκτες οἱ συγκρίσεις μέ τήν σημερινή περίοδο κατά τήν όποια κυριαρχεῖ ὁ εὐτελισμός, ἡ αὐθαιρεσία, ἡ γενικευμένη πνευματική κατάπτωση ἡ ἀνέλεγκτη δραστηριότητα τῶν κρατούντων. Καί μάλιστα ὅλα αὐτά λαμβάνουν χώρα ὑπό τήν ἀπατηλή σκέπη τῆς «δημοκρατίας». Ἄς γίνει λοιπόν καὶ ἡ πιό στοιχειώδης ἀντιπαραβολή τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἥθους πού ἔφθανε στό σημεῖο νά ἀκούει καὶ νά εἰσπράττει παραινέσεις, συμβουλές, κριτική ἀκόμη καὶ ψόγους μέ τόν ἀπανταχοῦ ἀκάθεκτο «δημοκρατικό» παχυδερμισμό ὅλων τῶν κρατούντων.

Βασίλης Π. Μακρῆς
Μεταλλειολόγος Ε.Μ.Π.

Σημείωση:

Τά ίστορικά στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐλήφθησαν ἀπό τήν ἐργασία τῆς φιλολόγου κ. Ἀρετῆς Λιάγκα: «Ο λόγος “Περὶ Βασιλείας” τοῦ Συνέσιου Κυρήνης».

“Οπως άπεδειξε τό Συνέδριο μας στήν αϊθουσα “ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ”

Η ΜΕΤΑΠΑΤΕΡΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΕΧΕΙ ΑΡΧΙΣΕΙ ΑΠΟ ΤΟ 1850!

“Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΗ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ”

Αύτος ήταν ό τίτλος και τό περιεχόμενο τῆς δημόσιας συζητήσεως που ὅργάνωσαν ή Ένορία τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἅγιου Νικολάου Πευκακίων και ή Πανελλήνια “Ένωσις Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) στήν αϊθουσα διαλέξεων τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου “ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ” τήν Πέμπτη 20 Μαρτίου, 6-9 μ.μ.

Κατάμεστη ή εύρυχωρη αϊθουσα τοῦ “ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ” ἀπό κόσμο, ἄνδρες και γυναῖκες, νέους και ὡριμους στήν ἡλικία, κληρικούς και μοναχούς. Ως ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν παρευρέθη ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Νίκου, ως ἐκπρόσωπος τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ» ὁ Ἀρχιμ. Ἀπόστολος Τσολάκης, ὁ π. Νικόδημος Μπιλάλης ἐκ μέρους τῆς Πανελληνίου Ένώσεως Πολυτέκνων, ὁ Πρόεδρος τῆς Πανελληνίου Ένώσεως Θεολόγων κ. Ἡλίας Μπάκος, πολλοί κληρικοί, και πλῆθος κόσμου.

Ἡ ἐκδήλωση ήταν πράγματι πρωτοπορειακή, διότι ἀπεκάλυψε γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τόσο πανηγυρικὸ τρόπο ὅτι ἡ Μεταπατερικὴ θεολογία δὲν ἀρχισε στὶς μέρες μας ἀπὸ τήν Μητρόπολη Δημητριάδος ἀλλὰ ἔχει ἀρχίσει

στήν Πατρίδα μας ἀπὸ τὸ 1850!

Μετά τήν προσφώνηση, ὁ πρωτοπρεσβύτερος π.Βασίλειος Βολουδάκης, πνευματικός προϊστάμενος τοῦ Ἱ.Ν. Ἅγίου Νικολάου Πευκακίων, θεολόγος καὶ φιλόλογος, προχώρησε σέ καίριες ἐπισημάνσεις ὅριζουσες τό εἶναι καὶ τό δέον τῆς θεολογίας, τῆς Ἐπιστήμης, τῶν σχέσεων τους καὶ τῆς στάσεώς μας,

θεολόγων, ἐπιστημόνων, τῆς κοινωνίας μας, ὅπως καὶ τῆς Πολιτείας ἀπέναντι στούς τομεῖς αὐτούς. Ἐνῶ οἱ μαχόμενοι θεολόγοι, Κληρικοί καὶ Λαϊκοί, πολεμούν τόν Παπισμό, ἔχουν παραμελήσει τό μέτωπο τοῦ Προτεσταντισμοῦ πού ἔχει διαβρώσει τήν κοινωνία μας, ἀκόμη καὶ θεολόγους. Ἀπὸ τὸ 1850 καὶ ἔξῆς, ἐγκατελείφθησαν οἱ ἄγιοι Πατέρες ώς πρὸς τήν ἀξιολόγηση καὶ τήν ἐρμηνεία τῆς Ἅγίας Γραφῆς -Παλαιᾶς καὶ Καινῆς- καὶ υἱοθετήθηκαν τά Προτεσταντικά κριτήρια τοῦ Λουθήρου, ὁ δόποις διεχώρισε τήν Θεολογία ἀπὸ τήν δημόσια ζωὴ καὶ τήν ἐπιστήμη, ἀρνούμενος στήν Θεολογία τὴ θέση πού ἔχει ώς «τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν». Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς, κατ' ούσιαν, ἀθεϊστικῆς νοοτροπίας εἶναι τό νὰ θεωρεῖται καὶ τὸ Βιβλίο τῆς Γενέσεως ώς ἀλληγορικὸ καὶ μὴ ἐκφράζον τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ώς πρὸς τὸ πῶς δημιούργησε τὸν κόσμο, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην ἡ Παλαιὰ Διαθήκη νὰ ἀντιμετωπίζεται ώς μὴ ἴστορικὸ καὶ ἐν πᾶσι θεόπνευστο κείμενο!

Οἱ διάφοροι κλάδοι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἐπιδίδονται στήν ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ἀποτελεῖ ἀποθέωση τοῦ παραλογισμοῦ ἡ θεωρητική καὶ πρακτική θέση-στάση πού ἔχει υἱοθετήσει νά περιφρονεῖται ἡ θεολογία. Δέν ἔχει λόγο ἡ Θεολογία στήν δραστηριότητα τῶν ἐπιστημῶν γιά τήν δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου πού περιγράφονται

στήν Παλαιά Διαθήκη, ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ; Ἡ ἡθική τῆς Ἐκκλησίας ἀπορρέει ἀπό τὸ Δόγμα, τὴν Χριστολογία. Ο διάβολος ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν, διότι ἐμεῖς ἐπάψαμε νά σκεπτόμαστε.

Τὴν Ἅγια Γραφή ἀντικατέστησε ἡ ἀνεξέλεγκτη καὶ –δοῦ περνοῦν τὰ χρόνια— δῶλο καὶ πιὸ ἀμοραλιστική ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἡ ὅποια στὶς μέρες μας, ἐκτὸς τῶν χειροπιαστῶν τεχνολογικῶν ἀποτελεσμάτων της ἔξελίσσεται σὲ Ἐπιστημονικὴ φαντασία, ἡ ὅποια ὡς ὅπλο τῆς Πολιτικῆς, κατευθύνει τὴν ἐπιστήμην νά ἔχυπηρετεῖ τὴν πολιτική σκοπιμότητα τῆς Παγκοσμιοποίησεως.

Ποιός ἀπό τοὺς ἄγιους Πατέρες, διερωτήθηκε ὁ π. Βασίλειος, ἔχει ἔγραψε ὅτι ἡ Παλαιά Διαθήκη δέν ἀποκαλύπτει τὴν Ἀλήθεια τῆς Δημιουργίας, ὥστε νά νομιμοποιοῦνται οἱ σύγχρονοι θεολόγοι νά υἱοθετοῦν ὡς ἀλήθεια τῆς Δημιουργίας τίς ἀναπόδεικτες “ἐπιστημονικές” θεωρίες καὶ νά σπεύδουν νά προσαρμόζουν τὴν θεολογία ὥστε νά ταιριάζει μέ τίς κοιλιόπνευστες φαντασιώσεις;

Ο π. Βασίλειος Βολουδάκης μέ τεκμηριωμένο καὶ δυναμικό λόγο ἔδωσε τὴν δυνατότητα στὸ ἀκροατήριο νά προβληματιστεῖ, ἐπισημαίνοντας τὴν ἀπομάκρυνση τῆς θεολογίας ἀπό τὴν Ὁρθόδοξη πατερική θεολογία καὶ τὸν ἐπηρεασμό της ἀπό τὸν Προτεσταντισμό, ὁ ὅποιος εἶναι ἀκραία μορφή ἀρειανισμοῦ. Μέ ἀποτέλεσμα ἀκόμα καὶ Ὁρθόδοξοι, ἀγωνιστές, ἀντιοικουμενιστές θεολόγοι νά θεωροῦν τὸν χῶρο τῆς ἐπιστήμης χῶρο πού μπορεῖ μέ τὰ εὐρήματά του νά ἔλθῃ σέ ἀντίθεση μέ τίς πληροφορίες τῆς Ἅγιας Γραφῆς γιά τή δημιουργία τοῦ κόσμου!

Ἀκολούθησε ὁ κ. Θωμᾶς Ἰωαννίδης, ἐπίκουρος Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μέλος τοῦ Δ.Σ., τῆς Π.Ε.θ. Ὑπενθύμισε στοὺς γνωρίζοντες καὶ ἀπεκάλυψε στοὺς ἀγνοοῦντες τίς προσβολές πού δέχεται ἡ Παλαιά Διαθήκη ἀπό διάφορους μελετητές. Διότι αὐτή περιέχει τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ γιά τὴν δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. Ο ἀνθρωπὸς ἀναζητᾷ τὴν ἀλήθεια σχετικά μέ τὸν ἔαυτόν του καὶ τὸν κόσμο πού τὸν περιβάλλει. Οἱ διάφοροι κλάδοι τῶν ἐπιστημῶν ἀναζητοῦν τίς ἐπί μέρους ἀλήθειες, ἔρευνῶντας καὶ μελετῶντας τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὁ Χριστός, ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὁ Τριαδικός Θεός, τῆς Χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως. Καὶ στήν Καινή Διαθήκη ἔχουμε πάμπολλες παραπομπές στήν Παλαιά Διαθήκη, πρᾶγμα πού ὑπογραφμίζει τὴν ἀξία καὶ σημασία της καὶ ἐπομένως τὸ ἀναντικατάστato της γιά τὴν ζωή μας καὶ τὴν Παιδεία. Σ' αὐτήν καταγράφονται οἱ παρεμβάσεις τοῦ Θεοῦ στὴ ζωή τῶν ἀνθρώπων, στὴν ἀνθρώπινη ἴστορία. Ἀποτελεῖ ἴστορία τῆς Θείας Οἰκονομίας. Παρουσιάζονται οἱ σχέσεις Θεοῦ καὶ κόσμου. Ἄστοχο νά συγκρίνεται ἡ θύραθεν ἴστορία μέ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού εἶναι

ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Στή συνέχεια ἐπῆρε τόν λόγο ὁ κ. Εὐάγγελος Πονηρός, Σχολικός Σύμβουλος, μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Θ. Ἐπεσήμανε τήν σημασία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού ἀποτελεῖ παιδαγωγόν εἰς Χριστόν. Δέν μπορεῖ νά ἔξωβελισθεῖ ἀπό τήν Ἐκπαίδευση. Ἐκτός τῶν ἄλλων, ὁ λόγος καὶ οἱ ἀγῶνες τῶν προφητῶν ἔχουν τεράστια παιδαγωγική ἀξία, ὅπως καὶ οἱ Εὐαγγελικές ἐντολές. Ὑπογράμμισε τίς παιδαγωγικές ἀρχές τῶν Προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων. Δέν πρέπει νά ἔξωβελισθεῖ ἡ Παλαιά Διαθήκη ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, νά μή νοθευτεῖ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Ἀποτελεῖ στόχο κάποιων κύκλων. Ἐμίλησε γιά τήν Πίστη καὶ τήν Ἐνωση, τήν χρήση τῆς ἐπιστήμης. Υπενθύμησε τήν βαρυσήμαντη ρήση τοῦ Πλάτωνα: “πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς, πανουργία ἐστί”. Ἐπεσήμανε τήν ιδιαίτερη σημασία πού ἔχει ἡ Χριστιανική Πίστη γιά ἐμᾶς τούς Ἕλληνες. Ἡ Ἐκκλησία, κιβωτός τοῦ Ἐθνους κατά τήν τουρκοκρατία, διέσωσε τά σπουδαῖα ἀρχαιοελληνικά κείμενα καὶ τήν γλῶσσα μας.

Μετά, τό μικρόφωνο στόν κ. Λέοντα Μπράνγκ, Δρ. Θεολογίας, ὁ διποίος ἐπικεντρώθηκε ἀρχικά στό βιβλίο τῶν Θρησκευτικῶν τῆς δευτέρας Λυκείου καὶ ἔκανε σχετικές προεκτάσεις. Ἐπιχειρεῖται ἀπό θεολόγους πού κατέχουν πολιτικές θέσεις ἡ περιθωριοποίηση τῆς Πίστεως. Οἱ συντάκτες τοῦ νέου Προγράμματος Σπουδῶν δέν θέλουν τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ώς Κατήχηση. Ὁ κ. Μπράνγκ διάβασε στό ἀκροατήριο ἀποσπάσματα ἀπό βιβλία Θρησκευτικῶν πού ἀπηχοῦν καθαρά τήν Προτεσταντική Θεολογία καὶ ἐπαλήθευσε τόν π. Βασίλειο, κάνοντας μιά γλαφυρή ἀλλά καὶ ἄγνωστη στούς πολλούς ἀναδρομή στή συλλογιστική τοῦ Λουθήρου, ἡ ὁποία σήμερα δεσπόζει ώς κατευθυντήρια σκέψη σέ πλείστους τομεῖς τῆς Πανεπιστημιακῆς Θεολογίας! Ὁ Λουθηρός διαχωρίζει θρησκεία καὶ ἐπιστήμη. Ἡ θεωρία τῆς ἔξελίξεως προϊόν ἀπιστίας. Στήν πατρίδα μας, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Ὀθωνα, εἰσέβαλαν αὐτές οἱ ἀντιλήψεις. Ἐπηρεασμένοι καὶ σύγχρονοι θεολόγοι.

Στό πάνελ καὶ ἔνας θετικός ἐπιστήμονας, συγχρόνου κλάδου, ὁ κ. Κωνσταντīνος Βουγᾶς, Μοριακός Βιολόγος Ἐρευνητής τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐκανε μιά σύντομη ἀναδρομή τῆς ίστορίας τῆς ἀντιπαραθέσεως Θρησκείας καὶ ἐπιστήμης, ἀναδρομή στόν Μεσαίωνα (Ἱερά Ἐξέτασις, Γαλιλαῖος, Κοπέρνικος). Σημειώθηκε μία ἀντίδραση στήν αὐταρχικότητα τῆς Δυτικῆς “Ἐκκλησίας”. Μίλησε γιά τήν ἐργασία τοῦ καθηγητοῦ Ἰωάννου Ιωαννίδη στίς Η.Π.Α. (“Τά περισσότερα ἐπιστημονικά εύρήματα είναι ἀναληθῆ”) γιά τήν Θεωρία Χορδῶν, τίς Μαῦρες Τρύπες τοῦ Σύμπαντος, τήν Μιτοχονδριακή Ενά. Ὁ κ. Βουγᾶς ἀπέδειξε ὅτι τό τυχαιο καὶ ή ἔξελιξη είναι ἀντιεπιστημονικές τοποθετήσεις καὶ μᾶς θύμισε ὅτι καὶ ὁ Ἰδιος ὁ Δαρβίνος

άμφισβήτησε τή θεωρία του, άναφερόμενος στή λειτουργία τοῦ ἀνθρώπινου ματιοῦ! Πολλές σύγχρονες θεωρίες δέν ἔχουν καμμιά ἀποδεικτική ἀξία, ὅπως ή «θεωρία χορδῶν», πού κυριαρχεῖ σήμερα ως πεμπτούσια τῆς Ἐπιστήμης, ἐνῶ εἶναι φαντασία, καὶ διετράνωσε τήν ἐπιστημονικότητα τῆς Ἅγιας Γραφῆς. Παρουσίασε μέ βίντεο τό DNA, χρωματοσώματα, ἀντιγραφή τοῦ DNA, μεταγραφή τοῦ DNA. Κατέληξε μέ τήν διαπίστωση ὅτι ἡ ἀληθινή ἐπιστήμη δέν ἔχει διαψεύσει τήν Ἅγια Γραφή. Ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἐργαλεῖο γιά τήν γνώση τοῦ περιβάλλοντος κόσμου, κάνει λάθη, ἐπιβεβαιώνει τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Τέλος ὁ π. Βασίλειος Βολουδάκης ἔκανε καίριες ἐπισημάνσεις καὶ προεκτάσεις πάνω στό συζήτηθέν θέμα ἐπισημαίνοντας ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἔχει καταστεῖ ὄργανο τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητας.

Στό τέλος τῆς συζήτησης δόθηκε ἡ δυνατότητα στό κοινό νά ὑποβάλει ἔρωτήσεις. Ἀπηγόρευνε χαιρετισμό ὁ πρόεδρος τῆς Π.Ε.Θ. κ. Ἡλίας Μπάκος, ὁ ὁποῖος μέ ἀγωνιστικό τρόπο μετέφερε στούς παρευρισκομένους τήν ἀγωνία γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἀλλά καὶ τήν σταθερή ἀπόφαση τῆς Π.Ε.Θ. νά ἀγωνιστεῖ γιά τήν διατήρησή του. Τέλος ἀκολούθησε μικρός χαιρετισμός ἀπό τόν ἀγιορείτη μοναχό καὶ πρόεδρο τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π. π. Νικόδημο Μπιλάλη.

Τό θέμα, βεβαίως, δέν ἔξαντλήθηκε, ἀλλά ἔγινε πασιφανές ὅτι ἀπαιτεῖται περαιτέρω ἐνασχόληση ὅλων μας μέ τό θέμα αὐτό, γιατί συνίθως περιοριζόμεθα στό νά καταπολεμοῦμε τά συμπτώματα –ὅπως τήν ἀπόπειρα καταργήσεως τῶν Θρησκευτικῶν- καὶ μᾶς διαφεύγουν τά αἴτια πού εἶναι ἡ πηγή τῶν συμπτωμάτων, γι' αὐτό καὶ οἱ ἀγῶνες μας δέν ἔχουν τήν ἀπαιτούμενη ἀποτελεσματικότητα.

Nίκος Τσιρώνης

Η ΑΟΡΑΤΗ ΠΟΛΗ

Αυμᾶστε τήν χρονιά τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τῆς Ἀθήνας; Περιμέναμε ὅλοι τότε τήν Ὀλυμπιάδα, ἐλπίζοντας πώς μέ τίς προετοιμασίες θά ἄλλαζε –εὐκαιρίας δοθείσης– τό πρόσωπο τῆς πόλεως. Ὁρισμένες ἐλπίδες –ὅπως τό Μετρό– πῆραν σάρκα καὶ ὁστᾶ. Ἀλλες δημιουργίες –ὅπως ἀρκετές Ὀλυμπιακές ἐγκαταστάσεις– πού πληρώσαμε μέ χρυσάφι, μετατράπηκαν ἀπλῶς σέ ἀνεμοδαρμένα τοπία, στά ὅποια «ἀόρατοι» ἀνθρωποι «πλιατσικολογοῦν ἀθόρυβα δ, τι προφταίνουν».

Τήν ἐποχή ἐκείνη, θυμᾶμαι, ἔγινε πολλή κουβέντα γιά τόν καλλωπισμό τῶν προσφυγικῶν πολυκατοικιῶν τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας. Τελικά δέν ἔγινε ούσιαστικά τίποτε μέχρι σήμερα. Ἀπλῶς κάποιοι «ἐφευρέτες» σκέπασαν μέχρι τό τέλος τῶν ἀγώνων τίς πολυκατοικίες τῆς ντροπῆς μέ ἔνα τεράστιο ζωγραφισμένο πανό.

Ἀπό τότε, ἀρκετές φορές κατά τούς περιπάτους μου στήν Ἀθήνα σκεπτόμουν, μήπως θά ἔπρεπε νά σκεπάσουμε ὀλόκληρο τό λεκανοπέδιο μέ ἔνα τεράστιο ὑφασμα καὶ νά λύσουμε ἔτσι τά πολλά προβλήματα τῆς Ἀθήνας κάνοντάς την ἀόρατη πόλη;

* * *

Πολλές φορές ἄκουσα ἀπό τούς ραδιοφωνικούς σταθμούς ἡ διάβασα σέ ἐφημερίδες ὅτι ἡ Ἀθήνα θεωρεῖται ἀπό τίς πιό ἀκατάστατες, ἀπό τίς πιό βρώμικες πόλεις τῆς Εὐρώπης. Καί πράγματι, σέ ὅσες Εύρωπαϊκές χῶρες ταξιδεψα, δέν συνάντησα τόσα σπίτια μουτζουρωμένα μέ συνθήματα, μέ μισοτελειωμένες ζωγραφιές, μέ πεταμένες μπογιές, μέ παντός εἴδους κολλημένες ἀφίσες ἡ ἀναγγελίες. Γιά νά μή μιλήσω γιά τίς βρομιές τῶν ζώων πού μπορεῖ κανείς ἄθελα νά πατήσει κατά τίς βραδυνές ἰδίως ὥρες, ὅταν ὁ φωτισμός τῶν δρόμων εἶναι μᾶλλον ἀνύπαρκτος. Γιά παλαιά σπίτια μισογκρεμισμένα ἡ ἐτοιμόρροπα, ἐγκαταλελειψμένα τελείως ἀπό τούς ἴδιοκτῆτες ἡ στολισμένα μέ σκαλωσιές, ὁ ρόλος τῶν ὅποιων εἶναι μονάχα νά καταλαμβάνουν τό πεζοδρόμιο ἐμποδίζοντας τό πέρασμα τῶν πεζῶν καί γιά νά σκουριάζουν δαρμένα ἀπό τίς βροχές.

Γενικά, ἔξ ἄλλου, οἱ πεζοί στήν Ἀθήνα δέν μποροῦν νά ἀπολαμβάνουν σχεδόν πουθενά κάποιο περπάτημα σέ κανονικό πεζοδρόμιο. Διότι ἀπό τήν περίοδο τῆς δεκαετίας τοῦ '90, κατά τήν ὅποια ἀρχίζε νά αὐξάνεται μέ γοργούς ρυθμούς ὁ ἀριθμός τῶν αὐτοκινήτων, οἱ «πρωτομάστορες» τῶν δημοσίων ἔργων προσπάθησαν νά βροῦν τήν λύση τῆς κυκλοφορίας φαρδαίνοντας τίς λωρίδες τῶν λεωφορείων καί σμικρύνοντας μέχρι σχεδόν

έξαντλήσεως τά πεζοδρόμια. Άλλά και αύτές οι μίνι λωρίδες τοῦ πεζοδρομίου καταλαμβάνονται στίς περισσότερες φορές εἴτε άπό παρκαρισμένα αύτοκίνητα ή μοτοσικλέτες, εἴτε άπό τραπέζια κάποιων πρόχειρων καφενείων ή καλοκαιρινῶν ἐστιατορίων, εἴτε άπό σορούς τῶν σκουπιδῶν, εἴτε ... εἴτε... Γεγονός είναι ότι ὅλοι οἱ πεζοί, ή οἱ γυναῖκες μέ τά καροτσάκια τῶν μικρῶν παιδιῶν πρέπει νά κατεβοῦν στόν δρόμο μέ κίνδυνο ἀτυχημάτων. Δέν μιλάω γιά τούς ἀνάπηρους πού μετακινοῦνται μέ τά καροτσάκια τους, διότι αύτοί μέ τίς σημερινές «ἀνέσεις» τῶν πόλεων μας δέν πρέπει οὔτε κάν νά σκέπτονται νά βγοῦν ἀπό τά σπίτια τους χωρίς συνοδεία. Έξ ἄλλου μπορεῖ κάποιος νά μετρήσει στά δάκτυλα ἐνός χεριοῦ τίς πολυκατοικίες πού διαθέτουν εἰδικά συστήματα γιά ἀναπηρικά καροτσάκια. Χρειάζεται νά μιλήσουμε γιά τίς ἀνύπαρκτες εἰδικές λωρίδες γιά μοτοποδήλατα; "Η τί νά ποῦμε γιά τίς ὑπόγειες διαβάσεις; Ἡταν ἀναγκαῖες. Καλῶς λοιπόν φτιάχτηκαν. Τίς πληρώσαμε μέ πολλά ἔκατομμύρια καί τίς πληρώνουμε ἀκόμη. Άλλα, ἔλλειψης φροντίδας, ὅλες σχεδόν μετατράπηκαν σέ σκοτεινά πρόχειρα οὐρητήρια ή τουαλέτες. Κανείς δέν τολμάει νά τίς διαβεῖ οὔτε τήν ήμέρα, πόσο μᾶλλον τήν νύχτα!

Μά καί αύτοί πού μετακινοῦνται στήν πόλη μέ τά αύτοκίνητά τους, ή μέ τό ταξί δέν πρέπει νά είναι πολύ εύχαριστημένοι, διότι καί τό δόδοστρωμα τῶν δρόμων μοιάζει μέ τό σάβανο τῆς Πηνελόπης καί ὅ,τι δρισμένοι στρώνουν τό πρωΐ, ἄλλοι σκάβουν τό βράδυ, ἔτσι ὥστε οἱ ἀσφαλτοστρωμένοι δρόμοι ἔγιναν χειρότεροι ἀπό τούς χωματοδρόμους τῶν χωριῶν.

Οἱ ὑπεύθυνοι «ἄρχοντες» τῶν δήμων κατέβηκαν ἄραγε ποτέ ἀπό τά αύτοκίνητά τους νά περπατήσουν στούς δρόμους καί στίς διαβάσεις νά ἰδοῦν τίς πραγματικές ἀνάγκες τῆς πόλεως καί νά μή περιορίζονται σέ δργανωμένες ἐμφανίσεις σέ κάποια κεντρικά Τσιπουράδικα ή νά στήνονται μπροστά στίς κάμερες τῶν τηλεοράσεων γιά νά ἀνταγωνίζονται μεταξύ τους στό νά ύπόσχονται στούς δημότες ψηφοφόρους τους ἀπιαστα δράματα;

Χρειάζεται ἀκόμη νά τούς ύπενθυμίσουμε ότι «οἱ καιροί ἔχουν πάντα γυρίσματα» καί «αὔριο» μποροῦν νά βρεθοῦν οἱ ἕδιοι ἀνάμεσα στούς ταλαιπωρημένους κατοίκους αύτῆς τῆς πόλεως; Νά μή ξεχνοῦν τά λόγια τοῦ La Rochefoucaul, τοῦ Γάλλου φιλοσόφου καί συγγραφέα: «Ἐμεῖς προσφέρουμε βοήθεια στούς ἄλλους γιά νά τούς κάνουμε νά μᾶς ἀνταποδώσουν καί αύτοί βοήθεια ὅταν βρεθοῦμε σέ παρόμοιες καταστάσεις. Διότι αύτές οἱ ύπηρεσίες πού προσφέρουμε στούς ἄλλους συνιστοῦν κυριολεκτικά ἔξυπηρετήσεις, ἀγαθοεργίες πού ἐμεῖς κάνουμε προκαταβολικά γιά τούς ἔαυτούς μας!»

π. Ἡλίας Ι. Φρατσέας

‘Η Ἰδεολογία ἡ ἡ ἀναταραχή τῶν φύλων!

Αφορμή γιά τό άρθρο αύτό μοῦ ἔδωσε ἔνα βιβλίο πού διάβασα τελευταῖα. Φέρει τόν τίτλο: «Die globale sexuelle Revolution. Zerstörung der Freiheit in Namen der Freiheit - Ἡ παγκόσμια σεξουαλική ἐπανάσταση. Καταστροφή τῆς ἐλευθερίας ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας». Ἡ συγγραφέας τοῦ ἔργου Gabriele Kuby δέν χρησιμοποιεῖ τόν ὄρο «ἐπανάσταση» μέ τό καθιερωμένο του περιεχόμενο. Δέν ἐννοεῖ ἔνα κίνημα ἀπό κάτω πρός τά πάνω, ἔνα λαϊκό κίνημα πού στρέφεται ἐναντίον μιᾶς ἐλίτ, ἀλλά ἐννοεῖ τήν ἀνατροπή ἀπό πάνω πρός τά κάτω, τήν ἐκ μέρους τῆς πολιτικῆς καί οἰκονομικῆς ἐλίτ ριζική ἀνατροπή τῶν παραδεδομένων συστημάτων ἀξιῶν ὅλων τῶν πολιτισμῶν, τήν ὅποια βιώνουμε τίς τελευταῖες δεκαετίες. Καί αὐτή ἡ ἀνατροπή ἐπιβάλλεται μέ ἔνα πρωτοφανῆ τρόπο παγκοσμίου ὀλοκληρωτισμοῦ στούς λαούς, χωρίς νά ἔχουν ἐρωτηθεῖ ποτέ γιά τά θέματα αὐτά.

Ἀπό τήν πλούσια θεματολογία τοῦ βιβλίου ἐπέλεξα τό κομμάτι ἐκεῖνο πού ἔχει νά κάνει μέ τήν λεγόμενη ταυτότητα τοῦ φύλου καί τόν σεξουαλικό προσανατολισμό, πραγματικότητες αὐτονόητες γιά ὅλους τούς πολιτισμούς τῆς γῆς, πού ὅμως ἡ ὀλοσχερής διαστρέβλωσή τους τά τελευταῖα χρόνια ἀπό ὀλίγους μέν ἀλλά ἰσχυρούς δημιουργεῖ τεραστίων διαστάσεων ἐμπόδια γιά τήν ὁμαλή πορεία τῆς ἀνθρωπότητας.

Πρόκειται γιά μιά νέα θεωρία ἡ καλύτερα ἴδεολογία, τήν gender ideology, τήν ἴδεολογία τῶν φύλων. Βασικός ἐκφραστής τῆς εἶναι ἡ Ἀμερικανίδα Judith Butler, καθηγήτρια στό πανεπιστήμιο τοῦ Berkeley. Τό 1990 ἔξεδωσε ἔνα βιβλίο μέ τίτλο: Gender Trouble – Feminism and the Subversion of Identity (κυκλοφορήθηκε στά Ἑλληνικά το 2009 ἀπό τίς ἐκδόσεις Ἄλεξάνδρεια μέ τόν τίτλο: Ἀναταραχή φύλου. Ὁ φεμινισμός καί ἡ ἀνατροπή τῆς ταυτότητας) πού θεωρεῖται τό βασικό ἐγχειρίδιο γιά τήν ἴδεολογία τῶν φύλων. Μέσω αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἡ Μπάτλερ, ἡ ὅποια διακηρύττει ὅτι εἶναι λεσβία, ἐπιδιώκει νά ἀνατρέψει τήν καθιερωμένη ἀντίληψη γιά τά φύλα, ὅτι δηλαδή, οἱ σεξουαλικές σχέσεις ἀναπτύσσονται ἀποκλειστικά μέ ἀνθρώπους τοῦ ἀντίθετου φύλου. Τό βιολογικό φύλο, πού ἐκφράζεται μέσα ἀπό τά χαρακτηριστικά τοῦ σώματός μας, γιά τήν Μπάτλερ εἶναι φαντασίωση, κάτι πού τό πιστεύουμε μόνο, ἐπειδή μᾶς τό λένε τόσο συχνά. Ἡ ταυτότητα τοῦ φύλου, ὅπως ὑποστηρίζει, παράγεται μέσω τῆς γλώσσας. Στήν πραγματικότητα δέν ὑπάρχει ἀνδρική καί γυναικεία φύση, ὑπάρχουν μόνο συγκεκριμένες συμπεριφορές, ἡ ἐπιτέλεση ἐπαναλαμβανόμενων συγκεκριμένων πράξεων, πού ὅποιαδήποτε στιγμή

μπορεῖ νά αλλάζει.

Η Μπάτλερ, βέβαια, έκφραζει τό ριζοσπαστικό γυναικεῖο κίνημα καὶ ἔτσι, στό μεταβατικό στάδιο πού βρισκόμαστε τώρα, υἱοθετεῖ γιά στρατηγικούς λόγους ἀκόμα τήν κατηγορία «Γυναῖκα», προκειμένου νά προωθηθεῖ ἡ φεμινιστική πολιτική. Τελικός στόχος, πάντως, εἶναι ἡ κατάργηση τῆς καθιερωμένης ταυτότητας τοῦ φύλου. Ό ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά ἐγκλωβίζεται σέ δύο φῦλα μόνο, στό νά εἶναι ἡ ἄνδρας ἡ γυναῖκα, ἀλλά ὑπάρχουν πολλά φῦλα ἀνάλογα μέ τόν σεξουαλικό προσανατολισμό τοῦ κάθη ὑποκειμένου, ἀνάλογα μέ τό ἄν ἐπιλέγει π.χ. νά εἶναι ὅμοφυλικός, λεσβία, ἀμφιφυλικός, διαφυλικός, μεσοφυλικός ἢ ὅτιδήποτε ἄλλο σεξουαλικά. Αὐτή θά εἶναι ἡ ταυτότητά του, ἀλλά καὶ πάλι ὅχι ἀναγκαστικά μόνιμη, ἐπειδή μπορεῖ νά τήν ἀλλάζει κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς του. Μόνο ἔτσι, μέ μιά εὐέλικτη, μετατρέψιμη καὶ ποικίλη ταυτότητα φύλου μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τή δικτατορία τῆς φύσης καὶ νά φτάσει μέσα ἀπό τόν ἐλεύθερο αὐτοπροσδιορισμό του σέ μιά ὀλοκληρωμένη «έλευθερία».

Συνεπῶς γιά τήν Μπάτλερ καί οί ἔννοιες τοῦ γάμου καί τῆς οἰκογένειας ἀλλάζουν ριζικά περιεχόμενο. Ό γάμος ως θεσμός διφείλει νά ἴσχυει γιά ὅλες τίς παραπάνω νοητές μορφές σεξουαλικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ταυτότητας φύλου. Ή δέ οἰκογένεια πρέπει νά δρίζεται πλέον ως ἡ προσωρινή συσχέτιση ἀτόμων ὅλων αὐτῶν τῶν ταυτοτήτων, ὅπου τά παιδιά δέν συλλαμβάνονται πλέον, ἀλλά σχεδιάζονται καὶ ἐκτρέφονται μέ τήν βοήθεια τῆς ἀναπαραγωγικῆς ιατρικῆς, μέσω τραπεζῶν σπέρματος, παρενθετικῆς μητρότητας, γενετικῆς τροποποίησης κ.ἄ.

Η Μπάτλερ, προκειμένου νά δώσει διαστάσεις στίς θέσεις της, φρόντισε νά δικτυωθεῖ στά «ἀνώτερα» κοινωνικά στρώματα: ἀπό τό 1999 ἀνήκει στή Guggenheim Fellowship καὶ ἀπό τό 2001 στή Rockefeller Fellowship. Ή ἐπιτυχία τῶν ἰδεῶν της ἐπικυρώνεται ἀπό διεθνεῖς διακρίσεις καὶ σημαντικά βραβεῖα: τό 2004 τιμήθηκε μέ τό Brudner Prize τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Yale γιά τήν ἰδιαίτερη προσφορά τῆς “for lesbian and gay studies”, τό 2008 μέ τό Andrew W. Mellon Award, πού συνοδεύεται ἀπό 1.500.000 Δολάρια καὶ στίς 11/9/ 2012 μέ τό Theodor W. Adorno-Preis καὶ 50.000 Εύρω.

Εἶναι ὄντως ριζοσπαστικές οί ἰδέες καὶ θέσεις τής Μπάτλερ. Όπως μπορεῖ νά ἀντιληφθεῖ κανείς εύκολα ὀδηγοῦν σέ μιά πλήρη ἀνατροπή τῶν μέχρι τώρα σέ ὅλο τόν κόσμο δεδομένων. Όδηγοῦν σέ μιά ὀλοκληρωτικά νέα θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου. Έγκαινιάζουν μιά πρωτοφανῆ ἀνθρωπότητα. Έπισημαίνουν, ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα ως τώρα εἶχε καταληφθεῖ ἀπό μιά καθολική πλάνη. Ή κυρία Μπάτλερ τήν ἀπελευθερώνει ἀπό τή δεινή ὑποδούλωση στά δύο φῦλα, εἶναι μιά μεσσιανική μορφή. Μέ τούς ὀπαδούς της ἀποτελεῖ τό λυκαυγές μιᾶς νέας ἐποχῆς, μιᾶς νέας ιστορίας. Καὶ δέν

είναι λίγοι οι θιασώτες της στίς άκαδημαϊκές, οίκονομικές και πολιτικές έλίτ του κόσμου.

Τό τελευταίο φαίνεται άναγλυφα άπό τό γεγονός, δτι μέσα σέ 20 χρόνια ή ίδεολογία τῶν φύλων κατάφερε νά έπικρατήσει στά Ήνωμένα Έθνη (ΗΕ), στίς Ήνωμένες Πολιτείες, στήν Εύρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και, ὅν ὅχι πλήρως, τουλάχιστον σέ μεγαλύτερο ἥ μικρότερο βαθμό στίς νομοθεσίες τῶν περισσοτέρων ἔθνικων κρατῶν. Όσοι προβάλλουν ἀντίσταση, ὅπως ἔδειξε πολύ χαρακτηριστικά τό πρόσφατο παράδειγμα τῆς Οὐγκάντας¹ ἥ λίγο παλαιότερα, τό 2010 τό παράδειγμα τῆς Λιθουανίας², πιέζονται μέ ποικίλους τρόπους, οίκονομικά ἥ και μέ όλοκληρωτικοῦ τύπου παρεμβάσεις τῶν ὄργάνων τοῦ ΟΗΕ ἥ τῆς ΕΕ ἥ και ἀποφάσεις δικαστηρίων, ὅπως πρόσφατα ἥ Ἐλλάδα³, νά ύποχωρήσουν και νά ἐνδώσουν στήν νέα αὐτή ίδεολογία.

Ως βασικό μέσο ἐπιβολῆς τῆς ίδεολογίας τῶν φύλων ἀναδείχθηκαν οι λεγόμενες «Ἀρχές τῆς Τζακάρτας», πού διατυπώθηκαν χωρίς καμία ἐπίσημη ἐντολή και ἀρμοδιότητα ἀπό μιά ὁμάδα «εἰδικῶν» τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τό 2006 σέ ήμεριδα στήν Ίνδονησιακή Τζακάρτα (βλ. <http://www.yogyakartaprinciples.org>). Τόν Μάρτιο τοῦ 2007 δόθηκαν στό κτήριο τῶν Ήνωμένων Έθνῶν στή Γενεύη στή δημοσιότητα. Στήν ούσια δέν πρόκειται γιά ἀρχές, γιά θεμελιώδεις κανόνες πού διέπουν τήν ἀνθρώπινη κοινωνία, ἀλλά γιά τήν αὐθαίρετη διεκδίκηση «δικαιωμάτων» πού ἔχουν στόχο τήν προνομιακή ἀντιμετώπιση μή ἑτερόφυλων μειονοτήτων σέ βάρος τῶν δικαιωμάτων τῆς μεγάλης πλειοψηφίας. Οι 29 «ἀρχές» αὐτές, ἐμπνευσμένες ἀπό τίς θεωρίες τῆς Μπάτλερ, στίς ὅποιες ἀναφερθήκαμε παραπάνω, προβάλλουν ώς βασικές ἔννοιες-κλειδιά τόσο τήν ταυτότητα τοῦ φύλου ὅσο και τόν σεξουαλικό προσανατολισμό. Στόν δρισμό τῶν ἔννοιῶν αὐτῶν τό βασικό στοιχεῖο είναι ἥ ἀνθρώπινη φαντασίαση και

1. Ό πρόεδρος τῆς Οὐγκάντας ύπέγραψε στίς 24.2.2014 νόμο κατά τῆς ὁμοφυλοφιλίας μέ βαρύτατες ποινές. Ή ἀπάντηση τῆς Παγκόσμιας Τράπεζας ἦταν ἥ ἀναστολή δανείου ὑψους 90 ἑκατομμυρίων δολαρίων, τῶν ΗΠΑ ἥ ἀναθεώρηση τῶν σχέσεων μέ τήν Οὐγκάντα και προγραμμάτων βοήθειας, τῆς Όλλανδίας, Νορβηγίας, Βελγίου, Δανίας και ἄλλων βορειοευρωπαϊκῶν χωρῶν ἥ ἀναστολή οίκονομικῆς βοήθειας.

2. Τό κοινοβούλιο τῆς Λιθουανίας τό 2010 είχε ψηφίσει μιά προσθήκη στόν νόμο γιά τήν προστασία τῆς νεολαίας. Στήν προσθήκη αὐτή ἔκανε δυσμενή ἀναφορά στίς ὁμοφυλοφιλικές και πολυγαμικές σχέσεις, ἐπειδή βλάπτουν τήν ψυχική και πνευματική ὑγεία τῆς νεολαίας. Ἀμέσως ἀκολούθησαν δύο ψηφίσματα – ἐπεμβάσεις ἐκ μέρους τοῦ Εύρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στίς δημοκρατικές κοινοβουλευτικές διαδικασίες τῆς Λιθουανίας. Οι ἐπεμβάσεις κατάφεραν μέν τήν τροποποίηση ἀλλά ὅχι τήν ἀκύρωση τοῦ νόμου πού είχε ψηφιστεῖ ἀπό τό κοινοβούλιο τῆς Λιθουανίας.

3. Ή Ἐλλάδα καταδικάστηκε τό Νοέμβριο τοῦ 2013 ἀπό τό Εύρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων γιά τήν ἔξαρεση τῶν ὁμοφυλόφυλων ἀπό τό «σύμφωνο συμβίωσης» πού ἐφαρμόστηκε μέ τό νόμο 3719/2008.

ἐπιθυμία, καί καθώς αὐτές δέν ἔχουν ὅρια δέν ἀποκλείονται ἀπό τό εύρού φάσμα τῶν σεξουαλικῶν ἐπιθυμιῶν πού προσδίδουν στὸν ἄνθρωπο τὴν ταυτότητα τοῦ φύλου οὕτε ἀκόμα καί ἡ παιδοφιλία, οὕτε ἡ ζωοφιλία καί πολλά ἄλλα πού δύσκολα μόνο μπορεῖ νά συλλάβει ὁ ἄνθρωπος νοῦς. Βασικός στόχος εἶναι ἡ καθιέρωση τῆς προστασίας αὐτῆς τῆς ταυτότητας τοῦ φύλου στὰ ἑθνικά συντάγματα καί ἡ ἀπαγόρευση τῆς μειονεκτικῆς ἀντιμετώπισης ἐξαιτίας αὐτῆς. Αὐτό σημαίνει ἐκ μέρους τῶν ἑθνικῶν κρατῶν τὴν ὑποχρέωση γιά:

- πλήρη σεβασμό καί νομική κατοχύρωση τῆς ταυτότητας τοῦ φύλου πού τήν ἐπιλέγει ὁ κάθε ἄνθρωπος ἐλεύθερα
- καταχώρηση σέ προσωπικά ἔγγραφα, ὅπως πιστοποιητικό γεννήσεως, διαβατήριο, ταυτότητα κ.α., τῆς ταυτότητας τοῦ φύλου σύμφωνα μέ τήν ἐπιθυμία καί ἐπιλογή τοῦ κάθε πολίτη⁴
- ἐξασφάλιση ὅλων των δικαιωμάτων πού συνδέονται μέ νομικούς θεσμούς ὅπως γάμος, γονεϊκότητα⁵ κ.ἄ. σέ ὅλες τίς νοητές ἀποχρώσεις ταυτοτήτων φύλου καί σεξουαλικῶν προσανατολισμῶν. (Μέ ἄλλα λόγια, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἀντικαθίσταται ἐδῶ τό δικαίωμα τοῦ παιδιοῦ γιά βιολογικούς γονεῖς μέ τό δικαίωμα τῶν ἐνηλίκων ὅποιουδήποτε σεξουαλικοῦ προσανατολισμοῦ καί ταυτότητας φύλου γιά παιδί, εἴτε μέ τίς μεθόδους τῆς ἀναπαραγωγικῆς ιατρικῆς εἴτε μέσω υίοθεσίας)

- ἐξασφάλιση τοῦ δικαιώματος τῆς γνωστοποίησης τοῦ σεξουαλικοῦ προσανατολισμοῦ καί τῆς ταυτότητας τοῦ φύλου ὅποτε καί μέ ὅποιον τρόπο, ἀρέσει στόν κάθε ἄνθρωπο. (Δέν ἀποκλείεται π.χ. ἐδῶ, ἔνας παντρεμένος ἄνδρας μέ τρία παιδιά νά θέλει ξαφνικά νά ξεφύγει ἀπό τό φύλο του καί νά ἀρχίσει νά φοράει γυναικεῖα ρούχα καί ἡ γυναικα του νά μή ἔχει μέ τά δεδομένα αὐτά κανένα δικαίωμα τῆς προστασίας ἔστω τῶν παιδιῶν ἀπό τόν ψυχολογικό κόσμο τοῦ πρώην ἄνδρα της).

Άλλα καί πέρα ἀπό αὐτό: στούς «ἀνώτερους» αὐτούς ἀνθρώπους πού ἔχουν, ὅπως εἰπώθηκε προηγουμένως, ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τήν δικτατορία τῆς φύσης ἀρμόζει μιά προνομιακή μεταχείριση. ⁶ Ετσι π.χ. ἀπαιτοῦν οἱ «ἀρχές» αὐτές νά μήν ὑπόκεινται σέ κανέναν ἔλεγχο στίς δημόσιες ἐκδηλώσεις-πορείες τους, ἔλεγχο π.χ. πού θά μποροῦσε νά προ-

4. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στή συνάφεια αὐτή ἀποτελεῖ τό περιστατικό ἐνός ἄνδρα –σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα τῆς ταυτότητάς του— στήν Γερμανία, πού τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2013 γέννησε παιδί. ⁷ Οντας ἀρχικά γυναικα, μέ βοήθεια δρυμονῶν εἶχε ἀλλάξει φῦλο. Ἐπειδή δέν ἔκανε χειρουργική ἐπέμβαση, εἶχε διατηρήσει τήν μήτρα καί ἔτσι μέ δωρεά σπέρματος ἔμεινε ἔγκυος καί γέννησε τελικά ἔνα ἀγόρι. Στήν δήλωση τοῦ παιδιοῦ, παρ’ ὅτι τό κυοφόρησε καί τό γέννησε, ἥθελε νά καταχωρηθεῖ ὅχι ώς μητέρα ἀλλά ώς πατέρας. Τό αἴτημά του ἔγινε τελικά ἀποδεκτό.

5. Στήν Ἀγγλία η φημίστηκε τό 2008 νόμος, πού στήν περίπτωση τεχνητῆς γονιμοποίησης δέν ἀπαιτεῖ πλέον τήν ὑπαρξη πατέρα καί μητέρας, ἀλλά μόνο ἐνός ὑποστηρικτικοῦ γονέα.

κύψει άπό τήν προσβολή τῆς δημοσίας αἰδοῦς. Οἱ ἀνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν τήν ἀπεριόριστη ἐλευθερία, τό δικαίωμα νά προσβάλλουν τά χρηστά ἥθη ἐνός τόπου, τίς ἥθικές ἀξίες τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν ἀνθρώπων πού κατοικοῦν στόν τόπο αὐτό. Μή τολμήσει ὅμως κάποιος πολίτης νά θίξει ἐκείνους μέ τόν ὁποιονδήποτε τρόπο. Ἀμέσως ἐμπίπτει στίς δαγκάνες τῶν ἀντιρατσιστικῶν νόμων πού ἔχουν ἐγκατασταθεῖ τά τελευταῖα χρόνια στά λεγόμενα προηγμένα κράτη τοῦ κόσμου. Ἀκόμα καί ἐπιστημονικές ἔρευνες μέσω τῶν ὄποιων ἀναζητοῦνται τά αἴτια τῆς ὁμοφυλοφιλίας ἥ καί προσφορά θεραπευτικῆς βοήθειας σέ ἀτομα πού ὑποφέρουν ἀπό τίς ὁμοφυλοφιλικές τάσεις τους, ἀπορρίπτονται καί καταδικάζονται ώς διακρίσεις.

Γιά νά μή μείνουν, ὅμως, οἱ ἀρχές αὐτές τῆς Τζακάρτας ἔνα ἀπλό εύχολόγιο ἔχει ἐγκατασταθεῖ παγκοσμίως ἀλλά ἰδιαίτερα καί σέ ἐπίπεδο Ε.Ε. ἔνας μηχανισμός προώθησης καί καθιέρωσής των στά ἐθνικά κράτη.

Ἐνα βασικό ἐργαλεῖο εἶναι ἡ πλήρης διαστροφή τῆς πραγματικότητας τῶν ἐννοιῶν. Ἐνῷ ἡ ταυτότητα τοῦ φύλου εἶναι βιολογικά ἀπόλυτα δεδομένη, πρᾶγμα πού ἴσχύει στόν ἵδιο βαθμό καί γιά τόν σεξουαλικό προσανατολισμό λόγω τῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, εἰσάγεται τώρα ἀπό τίς μειονότητες αὐτές μιά ἐντελῶς αὐθαίρετη ἀρρωστημένη φαντασίωση ὡς θεμελίωση μιᾶς νέας ταυτότητας τοῦ φύλου. Καί αὐτή ἡ νέα ταυτότητα (στήν ούσία παλαιά: βλ. Σόδομα καί Γόμορρα) δπως καί δ σεξουαλικός προσανατολισμός ἀνάγονται σέ ἀναφαίρετο στοιχεῖο τῆς ἀξίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Τό κατ' ἔξοχήν ἐργαλεῖο ἐπιβολῆς τῶν ἀρχῶν τῆς Τζακάρτας εἶναι ἡ ἀνάθεση τῆς προώθησης αὐτῶν τῶν ἀρχῶν ὅχι σέ δημοκρατικά ἐκλεγμένους ἐκπροσώπους κυβερνήσεων, ἀλλά στόν Ὑψηλό Ἐπίτροπο Ἡνωμένων Ἐθνῶν γιά τά Ἀνθρώπινα Δικαιώματα, στό Συμβούλιο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, σέ Μή Κυβερνητικές Ὁργανώσεις, στά Treaty Monitoring Bodies (ὅργανα διασφάλισης συμφωνιῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων), σέ διακρατικές δραγανώσεις ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαστήρια ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, στά MME κ.ἄ.

Ίδιαίτερη σημαντική ἀποστολή στήν συνάφεια αὐτή ἐκτελοῦν τά Treaty Monitoring Bodies τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, (τῶν ὄποιων τά μέλη ἀποστέλλονται μέν ἀπό τά κράτη—μέλη ἀλλά δέν χρειάζεται νά δώσουν στίς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν προέλευσής τους λόγο γιά τή δράση τους) τά ὄποια ἐνδεδυμένα μέ τό κῦρος τοῦ ΟΗΕ ἀπαιτοῦν ἀπό τά ἐθνικά κράτη τή συμμόρφωση πρός τά ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἔτσι δπως τά ἀντιλαμβάνονται τά ὅργανα αὐτά. Συχνά συνεργάζονται μέ Μή Κυβερνητικές Ὁργανώσεις, πού τούς παρέχουν τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα τοῦ κάθε κράτους.

Έντυπωσιακό είναι τό ύψος της χρηματοδότησης – έκαποντάδες έκαπομμύρια – που δίνεται από ύποοργανώσεις του ΟΗΕ και της ΕΕ και από ιδιωτικά ίδρυματα (Rockefeller, Ford, Bill Gates) σε δράσεις που προωθοῦν τήν ίδεολογία τῶν φύλων. ⁷ Έτσι π.χ. χρηματοδοτείται ή **International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)**, ή Διεθνής Ένωση Λεσβίων, Όμοφυλόφιλων, Άμφιφυλόφιλων TRANS και Διαφυλικῶν πάνω από 60% από τήν Εύρωπαϊκή Επιτροπή, ποσό τό διπού έπαυξάνεται άκομα μέ σημαντικές χρηματικές ένισχύσεις από τόν George Soros και δύο άλλους μεγάλους δωρητές. Στή Βιέννη έχει τήν έδρα της ή European Union Agency for Fundamental Rights - Όργανισμός Θεμελιωδῶν Δικαιωμάτων τήν Εύρωπαϊκής Ένωσης, που έχει ίδρυθει τό 2007 και έχει στή διάθεσή του περίπου 20 έκαπομμύρια Εύρω κάθε χρόνο. Ό δραγανισμός αύτός δίνει ίδιαίτερη βαρύτητα στόν άγωνα έναντίον τῶν διακρίσεων μέ βάση τόν σεξουαλικό προσανατολισμό και τήν ταυτότητα φύλου, ὅπως γίνονται άντιληπτοι μέσω τῶν «Άρχων τής Τζακάρτας». Μέ τό Εύρωπαϊκό Ινστιτούτο γιά τήν Ισότητα τῶν Φύλων που ίδρυθηκε τό 2007 μέ έδρα τό Βίλνιους, πρωτεύουσα τής Λιθουανίας, άπέκτησε ή Ε.Ε. ένα άκομα κέντρο μέ πλούσια χρηματοδότηση (52,5 έκαπομμύρια Εύρω τό 2013) που μέ συστηματικό τρόπο δίνει τή μάχη γιά τήν καθιέρωση τῶν στόχων τής ίδεολογίας τῶν φύλων. Άλλωστε, τόσο τό Συμβούλιο τής Εύρωπης ὅσο και τό Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέ πληθώρα άποφάσεων στηρίζουν άπόλυτα τούς στόχους αύτούς. Ίδιαίτερα χαρακτηριστική ήταν ή πρόσφατη (4.2.2014) ύπερψήφιση από τό Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο τής περιβόητης έκθεσης τής Αύστριακής Ulrike Lunzenac, που κυριολεκτικά τινάζει στόν άέρα τά θεμέλια τού Εύρωπαϊκού πολιτισμού.

Μεταξύ τῶν άλλων προτείνει ή έκθεση αύτή και έκπαιδευτικά προγράμματα προσανατολισμένα στόν σεξουαλικό προσανατολισμό και στήν ταυτότητα φύλου. ⁸ Ήδη στό γερμανικό διμόσπονδο χρατίδιο τής Κάτω Σαξονίας έφαρμοζονται τέτοια προγράμματα που περιέχουν συγκεκριμένες παιδαγωγικές όδηγίες σέ θέματα ὅπως τά παρακάτω:

- Τό νάτιλον καλσόν στό πόδι τού ἀγοριού ἔκτοξεύει τή διάθεση στή συνεκπαίδευση ἀγοριών και κοριτσιών. «Στά ἀγόρια και κορίτσια πρέπει νά δίνεται ή εύκαιρια, νά ἀναπτύσσουν από τήν πληθώρα τῶν ἔμφυτων δυνατοτήτων μέσα τους ἐκεῖνες τίς συμπεριφορές που τούς ταιριάζουν ἀτομικά».

- Λεσβιακοί και ομοφυλοφιλικοί τρόποι ζωῆς.

Η λεγόμενη παιδαγωγική τῶν φύλων θέλει νά ἀπελευθερώσει τά παιδιά από στερεότυπες συμπεριφορές που σχετίζονται μέχρι τώρα μέ τά φύλα. ⁹ Ένα νηπιαγωγεῖο στή Βιέννη προτείνει τίς έξης πρακτικές, γιά νά δημιουργοῦνται ίσες εὐκαιρίες στά ἀγόρια και τά κορίτσια: Τά

μικρά κορίτσια πρέπει νά δόδηγοῦνται στό νά παιζουν ποδόσφαιρο, νά ύπερτερούν σωματικά, νά βγάζουν κραυγές καί νά κάνουν μπόξ. Πρέπει νά ύποστηρίζονται κυρίως στά μαθήματα τῆς τεχνολογίας καί τῶν ύπολογιστῶν.

Άντιθετα, τά ἀγόρια μέσα από μασάζ καί αἰσθητική τοῦ σώματος πρέπει νά δόδηγοῦνται σέ μιά θετική ἀντίληψη τοῦ σώματος. Πρέπει νά ἀσκοῦνται στό νά χάνουν καί νά υποδύονται γυναικείους ρόλους, νά ντυνονται πριγκίπισσες καί νά βάφουν τά νύχια τους. Πρέπει νά παιζουν μέ κουκλες καί ώς καλοί νοικοκύρηδες νά συνηθίσουν στίς ἐργασίες τοῦ νοικοκυριοῦ.

Αύτή ή διαστρέβλωση τῆς ψυχολογίας τῶν παιδιῶν, τῶν ἐφήβων καί τῶν ἐνηλίκων στή συνέχεια είναι ή «ἀνώτερη» ἀνθρωπότητα πού ὀραματίζονται οἱ πρωτεργάτες καί θιασῶτες τῆς εὐέλικτης ταυτότητας φύλου. Κάθε ἀνθρωπος, πού ἔστω ἐλάχιστα ἔχει διατηρήσει τή λογική του, συνειδητοποιεῖ, ὅτι αύτή ή πορεία δόδηγει ἀπευθείας στόν ἀπανθρωπισμό τοῦ ἀνθρώπου, στήν ἔκπτωσή του σέ ζωώδη κατάσταση, πού ἀκόμα καί ὁ ὄρος «ζωώδης» συνιστᾶ προσβολή γιά τά ζῶα. Ἡ ἀδιαφορία μας μπροστά σ' αύτήν τήν κατάσταση είναι ἔγκλημα γιά τόν ἑαυτό μας καί πολύ περισσότερο γιά τά παιδιά μας.

Λέων Μπράνγκ
Δρ. Θεολογίας

‘Η Διαμαρτυρία μας πρός τό ‘Υπουργεῖο Παιδείας καί ή συλλογή ύπογραφῶν γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Tόν Δεκέμβριο, στό τεῦχος 136 τοῦ περιοδικοῦ μας «Ἐνοριακή Εύλογία», είχαμε ζητήσει ἀπό τούς ἀναγνῶστες ἀλλά καί γενικά ἀπό τούς Ἑλληνες πολῖτες νά συνυπογράψουν τή διαμαρτυρία πού ἀπευθύνει ἡ Ἐνορία τοῦ Ἅγιου Νικολάου Πευκακίων πρός τόν ‘Υπουργό Παιδείας, διά Βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων κ. Κωνσταντίνον Ἀρβανιτόπουλον γιά τό θέμα τῶν ἀντισυνταγματικῶν καί σκανδαλωδῶν ἀπαλλαγῶν Ὁρθόδοξων μαθητῶν ἀπό τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Οἱ ύπογραφές, συνολικά 2484 ἔχουν συγκεντρωθεῖ σε ἥλεκτρονικό ἀρχεῖο. Ἐχουμε ζητήσει ἀκρόαση ἀπό τόν κ. ‘Υπουργό καί ἀναμένουμε τήν ἀπάντησή του γιά μιά συνάντηση, ὃστε νά τοῦ παραδώσουμε τή διαμαρτυρία μας μέ τίς ύπογραφές.

Εύχαριστοῦμε θερμῶς ὄλους ἐκείνους πού στήριξαν αύτήν τήν προσπάθεια καί ύπεγραψαν τό κείμενο τῆς διαμαρτυρίας.

ΜΙΚΡΟΙ MONOMAXOΙ

Μερίν λίγες μέρες είχε πέσει στήν ἀντίληψή μου μία φωτογραφία ἡ δόποία μέ τάραξε σέ τέτοιο βαθμό ὥστε τήν κοίταζα πολλές φορές μέχρι νά συνειδητοποιήσω ἂν αύτό τό δόποιο παρατηρῶ είναι πραγματικό. Ἀναρωτιόμουν ἂν τά μάτια μου μέ ξεγελοῦν, ἢ, ἂν ὅντως αύτό πού δείχνει ἡ φωτογραφία ὀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα.

Ἡ φωτογραφία ἔδειχνε μία μητέρα στά μπουζούκια νά κρατάει ἀγκαλιά τή μικρή της κόρη ἡ δόποία φαινόταν νά είναι γύρω 6 ἢ 7 χρονών καί, χαμογελώντας μέ μία ἀπερίγραπτη εὐτυχία ἀποτυπωμένη στό πρόσωπό της, νά καμαρώνει τήν κόρη της πού φαινόταν νά χτυπάει παλαμάκια. Κοιτάζοντας αύτή τή φωτογραφία σκεφτόμουν σοκαρισμένη πῶς καί σέ τί βαθμό ἔχουν ἀλλοιωθεῖ τά πάντα. Δέ στάθηκα στό γεγονός ὅτι τό παιδί τόσο ἀργά τό βράδυ βρισκόταν σέ ἐνα τέτοιο μέρος. Σίγουρα καί ἡ ὥρα πού τό παιδί θά κοιμηθεῖ παίζει πολύ σημαντικό ρόλο ὅχι μόνο γιά τήν ὑγεία του, ἀλλά καί γιά τόν χαρακτῆρα πού θά διαμορφώσει ἀργότερα, καθώς μέ τή συμόρφωσή του σέ ὄρισμένους κανόνες –ὅπως αύτόν τῆς ὥρας— μαθαίνει νά πειθαρχεῖ. Συνηθίζει στήν ὑπαρξῃ τάξης σέ ὅλα τά πράγματα τῆς καθημερινότητάς του καί μαθαίνει νά ἀποστρέφεται τήν ἀταξία. Ὁμως δέ στέκομαι κάν ἐκεῖ. Ἐνα παιδί τό δόποιο βλέπει τήν μητέρα του νά τό καμαρώνει καθώς χτυπάει παλαμάκια στά μπουζούκια καί αἰσθάνεται ὅτι μέ αύτόν τόν τρόπο χαίρει ἀποδοχῆς τῆς μητέρας του τί ἀξίες θά ἀποκτήσει ἀργότερα στή ζωή του καί πῶς θά προχωρήσει;

Ταύτοχρονα, μοῦ ἥρθαν στό μυαλό καί τά καλλιστεῖα πού γίνονται, ὅπου οἱ γονεῖς στέλνουν τά παιδιά τους καί καμαρώνουν πού ἔχουν ἐνα ὅμορφο παιδί πού μπορεῖ νά τό δεῖ ὅλος ὁ κόσμος. Προσπαθῶντας νά καταλάβω τί γίνεται ἀκριβῶς στά καλλιστεῖα αύτά καί πῶς λειτουργοῦν, εἴδα φωτογραφίες καί βίντεο καί τρόμαξα. Ἐνιωσα μία πίκρα, μία στεναχώρια γιά τά παιδάκια αύτά. Ἀν νοιαζόταν κάποιος γιά αύτά, ὃν οἱ γονεῖς προσπαθοῦσαν νά σκεφτοῦν κάτι πέρα ἀπό τόν ἔαυτό τους καί ἔδιναν λίγο προσοχή θά μποροῦσαν νά διακρίνουν τό γεμάτο θλίψη προσωπάκι τοῦ παιδιοῦ τους. Δέν θά ισχυρίζονταν ὅτι ἔχουν βάλει τό παιδί στή διαδικασία αύτή, ἐπειδή τό ζήτησε τό ἵδιο. Καί ἀκόμα καί νά τό ζήτησε, ἀκόμα καί ὃν τό παιδί αύτό ἐπιθύμησε νά συμμετάσχει στά παιδικά καλλιστεῖα, ποῦ βρίσκεται ἡ διαπαιδαγώγηση; Ἐνας μεγαλύτερος ἀνθρωπος δέν θά ἔπρεπε νά ἔχει περισσότερο μυαλό καί κρίση, νά σκέφτεται περισσότερο καί νά καταλάβει καί βραχυπρόθεσμα ἀλλά σέ αύτή τήν περίπτωση κυρίως μακροπρόθεσμα, τί μπορεῖ νά κάνει καλό στό παιδί καί τί μπορεῖ νά τό βλάψει θανάσιμα;

Διάβασα σέ ἔνα σχετικό ἄρθρο γιά τά καλλιστεῖα ὅτι μία μητέρα ἔκανε botox στήν 8χρονη κόρη της γιά νά φύγουν οἱ γραμμές ἀπό τό προσωπάκι της καί νά δείχνει πιό ὅμορφη, νά ἔχει δηλαδή περισσότερες πιθανότητες νά νικήσει τά ἄλλα μικρά κοριτσάκια τά ὅποια σέ ἄλλη περίπτωση –σέ φυσιολογικές καταστάσεις– θά τά συναντοῦσε στό πάρκο, θά ἔπαιξε μαζί τους κρυφτό καί κυνηγητό. Πόσα μπορεῖ μία ψυχή νά ἀντέξει, καί πόσο μᾶλλον μία τόσο τρυφερή ψυχή ὅπως αὐτή τῶν παιδιῶν, πού ἀπό πολύ νωρίς, μέ τήν πίεση τῶν γονέων, χάνει αὐτή τήν ἀθωότητα καί τήν τρυφερότητα;

Ζοῦμε σέ μία ἐποχή ὅπου σχεδόν ὅλα ἔχουν ἰσοπεδωθεῖ. Ἡ παιδική ἡλικία –ίσως μία ἀπό τίς πιό ὅμορφες στιγμές τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἔκει ὅπου ὅλα εἶναι ἔγγονοιαστα καί ὅμορφα– χάνεται καί τή θέση της παίρνει ἡ περίοδος ὅπου ὁ ἀνθρωπός εἶναι μεγάλος γεμάτες ἔννοιες καί σκοτούρες. Ἔνα παιδί 8 χρονῶν –ίσως καί μικρότερο– ζεῖ σάν 30 χρονῶν ἐνήλικας. Όραϊα...

“Οπως φαίνεται, ὅλα αὐτά γίνονται γιατί τά παιδιά θέλουν τήν ἀποδοχή ἀπό τούς γονεῖς. Θέλουν νά νιώσουν ὅτι οἱ γονεῖς τους τά ἀγαποῦν. Γιατί ὅμως νά τά ἀποδέχονται οἱ γονεῖς τους μέ τέτοιο τρόπο, γιατί νά κάνουν τά παιδιά νά πιστέψουν ὅτι ὁ μόνος τρόπος νά γίνουν ἀποδεκτά εἶναι, στήν μία περίπτωση νά τραγουδοῦν καί νά χορεύουν στά μπουζούκια, καί στήν ἄλλη περίπτωση νά συμμετέχουν σέ καλλιστεῖα;

Ἡ οἰκογένεια σέ κάθε περίπτωση μεταφέρει ὁρισμένες ἀξίες, ὅποιες καί ἂν εἶναι αὐτές, εἴτε αὐτές εἶναι σωστές εἴτε ὄχι. Ἡ οἰκογένεια εἶναι ἡ πρώτη πού μαθαίνει στό παιδί πῶς πρέπει νά συμπεριφέρεται καί νά ἀντιδρᾷ. Ούσιαστικά συμβάλλει στή διάπλαση τῆς συμπεριφορᾶς του. Εἶναι αὐτή πού ἔχει πολύ μεγάλη εὐθύνη γιά τό τί θά γίνει ἀργότερα τό παιδί. Ὁμως, σκεφτόμουν, ὅτι οἱ γονεῖς δέν πρέπει νά ἐπιβάλλουν τίς ἐπιλογές τους στά παιδιά, διαιωνίζοντας ἔτσι τό δικό τους χαρακτῆρα μέ τά δικά τους ἐλαττώματα, οὕτε πρέπει νά προσπαθοῦν νά κάνουν τό παιδί τους μία πιστή ἀντιγραφή τοῦ ἑαυτοῦ τους. Καί ὅμως τίς περισσότερες φορές αὐτό παρατηρεῖται. Δέν ὑπάρχει καμία προσοχή ὅσον ἀφορᾶ στή διαπαιδαγώγηση καί δέν ὑπάρχει καμία κρίση. Ἀκόμα καί ἂν ὁρισμένα πράγματα εἶναι ἀντικείμενικά κακά, ἥ, ἀντικείμενικά λανθασμένα καί οἱ γονεῖς τό γνωρίζουν αὐτό, λόγω τοῦ ὅτι εἶναι στοιχεῖα τοῦ ἑαυτοῦ τους καί τοῦ χαρακτῆρα τους δέν ἔχουν πρόβλημα νά τά μεταφέρουν καί στά παιδιά τους. Πόσο ὅμως αὐτό ἀντιτίθεται στή στοιχειώδη λογική; Ἔνας ἀνθρωπός ὁ δόποιος λέει ψέμματα –ώς γνωστόν τό ψέμμα εἶναι κάτι κακό, μία κακή συνήθεια, ἔνα ἐλαττώμα τοῦ χαρακτῆρα– τό λογικό εἶναι ἀκόμα καί ἂν δέν μπορεῖ νά διορθώσει τό δικό του χαρακτῆρα νά μήν μάθει σέ κάποιον ἄλλον νά λέει καί αὐτός ψέμματα ἀλλά νά προσπαθήσει νά τόν ἀποτρέψει ἀπό αὐτό. Καί ὅμως σήμερα παρατηρεῖται τό ἐντελῶς

ἀντίθετο.

”Ισως, τελικά, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι λατρεύουμε τόσο πολύ τὸν ἔαυτό μας ἀκόμα καὶ μέ δλα του τά σφάλματα, πού, δχι ἀπλῶς δέν κάνουμε προσπάθεια νά διορθωθοῦμε, ἀλλά ἀρεσκόμαστε στήν ίδεα κάποιος ἄλλος ἄνθρωπος νά ἀποκτήσει τά ἵδια χαρακτηριστικά μέ ἐμᾶς, νά ἐνσαρκώσει ἔνα ἄλλο πρόσωπο τό δικό μας χαρακτῆρα. Θεωροῦμε τόν ἔαυτό μας τόσο ίδανικό, ὥστε μᾶς εὐχαριστεῖ τό νά λειτουργεῖ ἔνας ἄλλος ἄνθρωπος ώς καθρέφτης τοῦ ἔαυτοῦ μας, ὅπως γιά παράδειγμα, στήν περίπτωση τῶν καλλιστείων, οἱ γονεῖς βγάζουν τά ἀπωθημένα τους πάνω στά παιδιά τους, καθώς στήν πραγματικότητα βάζουν τά παιδιά τους νά κάνουν. ”Ετσι, ὁ λόγος πού ἐνδιαφέρονται τόσο νά νικήσει τό παιδί τους εἶναι γιατί αἰσθάνονται ὅτι μέσω τοῦ παιδιοῦ, νικοῦν οἱ ἴδιοι.

”Ομως, ὁ γονιός ώς μεγαλύτερος ὀφείλει νά γνωρίζει καλύτερα καὶ εἶναι ὑποχρέωσή του νά μεταφέρει ἀξίες πού θά σταθοῦν εὐεργετικές γιά τό παιδί καὶ δχι πού θά τό καταστρέψουν. Εἶναι ὑπεύθυνος ὁ γονιός γιά τό στίγμα πού θά ἀφήσει τό παιδί στήν ἐπόμενη γενιά γι' αὐτό καὶ ἐπιβάλλεται νά εἶναι ἴδιαίτερα προσεκτικός. Στόν «Μικρό Μονομάχο» τοῦ Σαββόπουλου τό παιδί χαρακτηρίζεται ώς ὁ «ἀθλοφόρος τοῦ ἐσώτατου χώρου». Πιό συγκεκριμένα, ὁ στίχος εἶναι ὁ ἔξης: «ἀθλοφόρε τοῦ ἐσώτατου χώρου, καὶ μετά θά μᾶς δεῖς σέ βουή καταιγίδα σάν τούς κρίκους μακρᾶς ἀλυσίδας, ἡ χλωρίδα σου πού σπρώχνει διαρκῶς μέσα ἀπό τό ἀνοιγμα πού ἔχει ὁ βλαστός, τό λουλούδι καὶ ἄς εἰσαι μικρός».

”Ας δώσουμε τήν εύκαιρία στά παιδιά νά ἐμφανίσουν “τό λουλούδι πού ’χει ὁ βλαστός”. Τά παιδιά εἶναι μικροί μονομάχοι καὶ μποροῦν, ἀρκεῖ νά μήν ἀλλοιωθεῖ τό ἡθικό τους φρόνημα καὶ ἡ ἀγωνιστικότητά τους ἀπό μεγαλύτερους ἄνθρωπους. ”Οσο καὶ ἂν ἡ κοινωνία μᾶς ὀδεύει πρός τό χειρότερο καὶ, ὅσο καὶ ἂν ὀδηγεῖται στήν παρακμή τό καλό μπορεῖ νά φανερωθεῖ, ἀρκεῖ νά ταπεινωθοῦμε νά καταλάβουμε τά λάθη μας καὶ νά μήν μεταφέρουμε τίς ἀκαθαρσίες τῆς δικῆς μας ψυχῆς σέ καθαρές καὶ ἀγνές ψυχές πού ἐπιζητοῦν τό καλό καὶ τή χαρά. Στόν ”Αρχοντα τῶν Δαχτυλιδιῶν ὑπάρχει μία σκηνή ὅπου ὁ γιός ἐνός βασιλιά πεθαίνει καὶ ὁ βασιλιάς βρισκόμενος μπροστά στόν τάφο τοῦ γιοῦ του παρατηρεῖ ἔνα πανέμορφο λουλούδι τό ὅποιο, ὅπως χαρακτηριστικά ἀναφέρει, φυτρώνει μόνο σέ τάφους ἐκεῖ δηλαδή ὅπου ὑπάρχουν πτώματα, ἐκεῖ ὅπου μυρίζει θάνατος. Τό λουλούδι αὐτό φυτρώνει μόνο ἐκεῖ καὶ φανερώνει τή ζωή πού ὑπάρχει ἀκόμα καὶ σέ καταστάσεις καὶ μέρη ὅπου δεδομένα ὁ θάνατος εἶναι παρών.

”Υπάρχει, λοιπόν, ἐλπίδα, πάντοτε ὑπάρχει, ἀρκεῖ νά ἀναγνωρίσουμε τά λάθη μας καὶ νά ἀκολουθήσουμε ἔνα διαφορετικό μονοπάτι, ἵσως πιό δύσκολο ἀλλά στό τέλος καλύτερο...

**Χρύσα Μπέτα
Φοιτήτρια**

Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΝΤΡΟΠΙΑΖΕΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΉΘΟΣ

Συνεχίζοντας τήν ἔρευνα καί ἀξιοποίηση τοῦ ὑλικοῦ πού ἀφορᾶ στὸν Ι. Καποδίστρια, παρουσιάζουμε μιά πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐπιστολή μέσα ἀπό τήν ὁποίᾳ ἀναδεικνύεται τό σπάνιο ἥθος, τό «πιστεύω» τοῦ Κυβερνήτη, ἀλλά πάνω ἀπ' ὅλα, ἀποδεικνύεται ἡ ἀπόλυτη ταύτιση λόγων καί ἔργων, πεποιθήσεων καί πράξεων τοῦ Κυβερνήτη.

Μέσα ἀπό τήν ἐπιστολή αὐτή βλέπουμε νά ἀναδύεται ἔνα πολιτικό ἥθος, πού δυστυχῶς ἡ πατρίδα μας δέν γνωρίζει σήμερα. Διαβάζουμε ὅτι ὁ Ι. Καποδίστριας ὀλοπρόθυμα βοήθησε τούς Ἑλληνες ὁμοεθνεῖς του, ὅταν ἐκεῖνοι βρίσκονταν σέ δύσκολη θέση, ἀλλά ἡ προσφορά του δέν σταμάτησε ἐκεῖ: σάν στοργικός πατέρας, τούς συμβούλευε καί τούς νουθετοῦσε.

Ο Κυβερνήτης, ὅχι μόνο δέν δέχθηκε κάποιο ὑλικό ὄφελος, ἀλλά καί τό δῶρο, πού μέ ὅλη τήν καρδιά τους οἱ Ἑλληνες ἥθελαν νά τοῦ προσφέρουν σέ ἔνδειξη εὐγνωμοσύνης, τό μετασχημάτισε καί τούς τό ἀντιπροσέφερε, ὡς βοήθεια. Οἱ ἴδιοι, ἀφ' ἐνός μέν ἔμειναν εὐχαριστημένοι διότι προσέφεραν τήν δωρεά τους καί ἐξέφρασαν τήν εὐγνωμοσύνη τους, ἀφ' ἐτέρου δέ ἔφυγαν ὀφελημένοι, διότι ἡ δωρεά αὐτή θά βοηθοῦσε ὅλη τήν ἑλληνική παροικία, μακροπρόθεσμα.

Πῶς μπορεῖ νά συγκριθεῖ αὐτό τό ἥθος μέ τό σημερινό; Άλλοιμονο, σήμερα, ἂν βρεθεῖς στήν ἀνάγκη ἐνός πολιτικοῦ ἡ ἐνός ψηλόβαθμου ὑπαλλήλου! Τό «δῶρο» ἡ «ἡ μίζα», ὅπως τήν ἀποκαλεῖ ὁ λαός, εἶναι ἐπιβεβλημένο καί, πολλές φορές, προκαθορισμένο. Η παράνομη χρηματική, συνήθως, ἀμοιβή γιά ἐξασφάλιση καλύτερης ἡ ταχύτερης ἐξυπηρέτησης, εἶναι λίαν ἐφαρμοσμένη πρακτική, σήμερα. Ἐχεις νά δώσεις, ἡ ὄχι, εἶναι ἀδιάφορο. Ἐπίσης ἀδιάφορο εἶναι τό ἀν τό αἴτημά σου ἀποσκοπεῖ ὄχι σέ ἴδιο συμφέρον, ἀλλά στήν ἀνάπτυξη καί τήν πρόοδο τῆς πατρίδας. Ἄν δέν «λαδώσεις», δέν θά προχωρήσει τίποτα!

Τό ἥθος τοῦ Καποδίστρια μᾶς ξενίζει, σήμερα, μᾶς φαίνεται παράξενο... στεκόμαστε ἀμήχανοι καί δύσπιστοι μπροστά στό μεγαλεῖο του. Ἀπό αὐτό καί μόνο, καταλαβαίνουμε πόσο ἀπέχουμε ἀπό τό νά κατανοήσουμε τήν προσωπικότητά του. Βέβαια, αὐτό δέν εἶναι σημερινό φαινόμενο. Τό ἥθος του ἀπεῖχε παρασάγγας ἀπό ἐκεῖνο τῶν Ἑλλήνων πολιτικῶν τῆς ἐποχῆς του, οἱ ὅποιοι ὄχι μόνο δέν μπόρεσαν νά τό κατανοήσουν, ἀλλά καί τό πολέμησαν μέ πάθος!

Ακολουθεῖ ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ εύρισκομένου ἐν Σύρᾳ Α., πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ Κ. Τό ἀπόσπασμα ἀντλήσαμε ἀπό τήν Γενική Έφημερίδα τῆς Ελλάδος, Αριθμ. 22, Ἔτος Γ'.

«Μέ ακραν θλίψιν της ψυχῆς μου ἀνέγνωσα ὅσα μὲ γράφεις περὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν Ἑλλήνων καὶ μάλιστα τῶν εὔκαταστάτων πρὸς τὰ κυβερνητικὰ πράγματα. Ἡ θλίψις μου βέβαια ἥθελεν εἶναι ἀπαργόρητος, ἐὰν πεποιθὼς εἰς τὴν ἐγνωσμένην ἀρετὴν, τὸ φιλόπατρι καὶ τὴν φρόνησιν τοῦ ἀξίου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, δὲν εἶχον συμφώνως μὲ σὲ χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς τῆς Α.Ε. θέλει εἰσαχθῆ ἐντὸς ὀλίγου ἡ εὐνομία καὶ ἡ ἀγάπη τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν ὡραίαν πατρίδα μας, τόσον ἀνηλεῶς παρὰ τῶν κακῶν μέχρι τοῦδε κατασπαραττομένην.

Εἶναι τῷ ὄντι, φίλε, ἄξιον μεγάλης ἀπορίας, πῶς ἐνῷ ὅλοι ἐν γένει οἱ Ἑλληνες ἐπιθυμοῦν τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος, τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς εὐταξίας, κανείς ἡ ὀλιγώτατοι μόνον δείχνουν κάποιαν προθυμίαν νὰ συντελέσουν εἰς τὰ μέσα, ἀτινα μόνα δύνανται νὰ μᾶς ὀδηγήσουν εἰς τὸν ποθούμενον τοῦτον σκοπόν! Ὄλοι γνωρίζουν ὅτι χωρίς χρημάτων τίποτε δὲν κατορθώνεται, καὶ μόλον τοῦτο προτιμοῦν καλήτερα νὰ ἔχουν τὰ χρήματά των θαμμένα εἰς τὴν γῆν ἡ καλὰ κλεισμένα εἰς τὰ κιβώτια των, παρὰ νὰ συνδράμουν μὲ ἀνάλογον ἵδιον ὅφελος, καὶ χωρὶς παραμικρότερον κίνδυνον, εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως! Ὑπομονὴ, ἐὰν ἔβλεπες τὴν Ἑλλάδα κινδυνεύουσαν ἡ τὰ δημόσια χρήματα καὶ ἔξοδευόμενα· ἀλλ’ ὅταν κάνεν ἀπ’ αὐτὰ δὲν ἐμποροῦν προφασισθοῦν, τὶ τοὺς ἐμποδίζει; στοχάζονται ἴσως αἱ διακαεῖς παρακινήσεις καὶ οἱ ἀκάματοι κόποι τοῦ Κυβερνήτου ὑπέρ τῆς εὐπορίας τοῦ Ταμείου ἔχουν ἄλλο παρὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους σκοπὸν; ἀπατῶντας οἱ ταλαίπωροι ἀπάτην μεγαλωτάτην. Ὁ ἐνάρετος οὗτος καὶ γενναῖος ἀνήρ, Ἑλλην καὶ τὸ γένος καὶ τὴν ψυχή, ποτὲ δὲν ἔπαυσε νὰ προστατεύῃ καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ διὰ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ ἔθνους· ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅλος ὀλόκληρος καὶ ὁ μερικὸς καὶ ὁ δημόσιος βίος του. Ἐν ἀπὸ τὰ ἀληθῆ δείγματα τῆς φιλογενείας του εἶναι τὸ ἐφεξῆς διήγημα, τὸ ὅποιον διατρίψας πρὸ δύο ἐτῶν εἰς τὴν Μαριανούπολιν ἔμαθον, καὶ σπεύδω νὰ σὲ κοινοποιήσω πρός εὐχαρίστησίν σου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Μαριανουπόλεως εἶναι ἀποικία Ἑλληνική καταγομένη ἀπὸ τὴν Κριμέαν. Κυριευθέντες πρὸ τόσων αἰώνων παρὰ τῶν Ταρτάρων ἔχασαν σχεδὸν διόλου τὴν μητρικὴν γλῶσσάν των· τὰ ἀναρίθμητα ποίμνιά των καὶ ἡ γεωπονία εἶναι τὸ ἔργον των. Πρὸ ἔνδεκα περίπου ἐτῶν θέλων ὁ μακαρίτης αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος νὰ συστήσει μίαν Γερμανικὴν ἀποικίαν εἰς τὰ πέριξ τῆς Μαριανουπόλεως ἔπειψεν ἐπίτηδες ἄνθρωπον διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἐπὶ τοὺς Μαριανουπολίτας ἀναγκαιούσαν γῆν καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὰ ὅρια αὐτῆς. Οὗτοι βλέποντες τὸν ἀπεσταλμένον τοῦτον νὰ ἐρευνᾷ τὰς ἀνάγκας των καὶ νὰ καταγράφῃ τὰ ποίμνιά των, ἀγνοοῦντες τὸν ἀληθινὸν σκοπὸν ὑποπτεύθησαν μὴ εἶναι σκοπὸς νὰ ἐπιβάλλουν φόρον τινὰ εἰς αὐτὰ, διὰ τοῦτο ἀπεσιώπησαν τὸν ἀληθινὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων των, ὁμολογήσαντες μόνον τὸ ἐν τέταρτον τῶν ὅσων ἀληθῶς ἔχουσιάζουν· ἀπατηθῆς τοιουτοτρόπως ὁ ἀπεσταλμένος ἔδωκεν ἀναφορὰ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ὅτι ὅλη ἐκείνη ἡ περιοχή τῆς γῆς, ἦτο περιττὴ

είς τοὺς Μαριανουπολίτας, καὶ ἐπομένως ἀδύνατο νὰ συστήσῃ πλησίον ἐκεῖ τὴν εἰρημένην Γερμανικὴν ἀποικίαν. Τοῦτο μαθόντες μετὰ ταῦτα οἱ Μαριανουπολίται ἀπέστειλον δύο ἀπεσταλμένους ἐκ τῶν συμπολιτῶν των εἰς τὴν Πετρούπολιν, διὰ νὰ παραστήσουν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτοὺς φρικτὴν ζημίαν. Οἱ ἀπεσταλμένοι οὗτοι ἐπάσχισαν πολλάκις νὰ παρουσιάσουν καὶ παραστήσουν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽εἰς μάτην, διότι ποτὲ δὲν ἐδόθη ἀκρόασις παρὰ τῶν Ὑπουργῶν εἰς τὰ λεγόμενά των. Εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν εύρισκομενοι ἐσυμβουλεύθησαν μίαν τῶν ἡμερῶν τὸν ἐν Πετρουπόλει γνωστὸν κύριον Καλλέργην, δστις τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ ἀναφέρουν πρὸς τὸν Κόμητα Καποδίστριαν τὸν πόνο των. Οὗτοι ὁδηγούμενοι παρὰ τοῦ κυρίου Καλλέργη ύπηγαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κόμητος, καὶ εἴπον τὸν κλήτορα ὅτι δύο ‘Ἐλληνες ἐπιθυμοῦν νὰ ὄμιλήσουν μετ’ αὐτοῦ. ‘Ο Κόμης, πρόθυμος πάντοτε νὰ βλέπῃ καὶ νὰ συντρέχῃ τοὺς ὄμογενεῖς του, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀδειαν νὰ παρουσιασθοῦν, καὶ μὲ τὸν φυσικὸν του γλυκὺ τρόπον τοὺς ὑπεδέχθη ‘Ἐλληνικὰ «Καλῶς ὁρίστε.» ‘Οταν οὗτοι ἀπεκρίθησαν ‘Ρωσικὰ, ὁ Κόμης τοὺς ἐρώτησε πῶς δὲν ὄμιλοῦν τὴν γλῶσσάν των ! Τότε αὐτοί τὸν ἔξήγησαν ὅτι σιμὰ εἰς τὰς ἄλλας δυστυχίας, τὰς ὥποιας ἐπέφερεν εἰς αὐτοὺς ἡ αἰχμαλωσία, ἀπώλεσαν καὶ τὴν γλῶσσάν των. ‘Ο Κόμης τοὺς εὐσπλαγχνίσθη καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὴν αἴτησίν των, τοὺς εἶπε νὰ ἐπιστρέψουν σὲ δύο ἡμέρας. ‘Ἐπιστρέψαντες ἔλαβον ἐπιστολὴν σφραγισμένην διὰ νὰ τὴν παρουσιάσουν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἀλλ᾽ ὥποια ἐστάθη ἡ ἀπορία των, δταν παρουσιασθέντες εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν εὔρον ἐκπληρωμένην τὴν αἴτησίν των! ‘Ἐτρεξαν τότε πρὸς τὸν κύριον Καλλέργην ἀναγγέλοντες τὴν ἐπιτυχίαν τῆς αἰτήσεώς των καὶ τὸν ἐπαρακάλεσαν νὰ τοὺς εἰπῆ, τὶ νὰ φέρουν εἰς τὸν Κόμητα εἰς δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης των. ‘Ο Καλλέργης τοὺς εἶπεν ὅτι ὁ Κόμης δὲν δέχεται ποτε τίποτε, καὶ νὰ ἡσυχάσουν· ἀλλ᾽οὗτοι, ἐπιθυμοῦντες ἐπιμόνως νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, παρεκάλεσαν καὶ αὖθις τὸν κύριον Καλλέργην νὰ μεσιτεύῃ διὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἡ ἀδεια, ἐπειδὴ καὶ ὁ τόπος των γεννᾶ τὸν καλήτερον σῖτον τῆς Μαύρης Θαλάσσης, νὰ πέμψουν ἐν φορτίον πρὸς τὴν γενέτειρα τοῦ Κόμητος εἰς Κέρκυραν ἐγέλασεν ὁ κύριος Καλλέργης, ἐπαναλαβὼν ὅτι ὁ Κόμης δὲν δέχεται ποτε τίποτε· τοὺς ὑπεσχέθη μόλον τοῦτο ὅτι θέλει τὸ ἀναφέρει εἰς τὸν Κόμητα, διὰ νὰ τὸν δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν, καὶ τῷ ὅντι τὸ ἀνέφερε· διότι μετὰ παρέλευσίν τινων ἡμερῶν καλέσας αὐτοὺς ὁ Κόμης τοὺς εἶπε: Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν προσφορὰν τὴν ὥποιαν θέλετε νὰ μὲ δώσετε δεῖξιν τῆς εὐγνωμοσύνης σας· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἡ μήτηρ μου ἔχει ἀρκετὸν σῖτον πρὸς τροφὴν της, ἃς ἰδῶμεν, ἐὰν ἐμπορέσωμεν νὰ συμφωνήσωμεν μεταξὺ μας, ὥστε καὶ σεῖς νὰ ὡφεληθῆτε, καὶ ἐμὲ νὰ εὐχαριστήσετε. Τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ κάμουν ὅτι ἐπιθυμεῖ. Εὐχαριστῶ τοὺς λέγει ὁ Κόμης. Εἰπέτε μου λοιπὸν πόση εἶναι ἡ τιμὴ αὐτοῦ τοῦ φορτίου σῖτου; Ἀπεκρίθησαν, τεσσαράκοντα χιλιάδες ρουβλίων. Ἀπεφασίσατε τῷ ὅντι, τοὺς ἐρωτᾶ ὁ Κόμης, νὰ ἔξοδεύσετε αὐτὴν τὴν ποσότητα; Ναὶ, τὸν ἀπεκρίθησαν. Τὸ δέχομαι λοιπὸν, τοὺς λέγει τότε

δό Κόμης· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἔξιδεύσετε τὰ χρήματα αὐτὰ δι' ἐμὲ, παραθέσατέ τα εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Πετρουπόλεως, καὶ μὲ τὸν ἐτήσιον τόκον αὐτῶν μισθώσατε δάσκαλον “Ἐλληνα διὰ νὰ σᾶς μάθῃ Ἐλληνικὰ, διότι εἶναι ἐντροπὴ νὰ εἴσθε “Ἐλληνες καὶ νὰ μὴν γνωρίζετε τὴν γλῶσσάν σας. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτὴρ τοῦ σημερινοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἐλλάδος καὶ τοιαύτη ἡτον ἀνέκαθεν ἡ εἰς τὸ ἔθνος ἀφοσίωσίς του!

Ἐὰν δὲ ἐπιθυμῆς νὰ μάθῃς καὶ τίνα ἔκβασιν ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, μάθε ὅτι οἱ Μαριανοπολῖται ἥκολούθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Κόμητος, ἐμίσθωσαν ἔνα διδάσκαλον “Ἐλληνα, καὶ εἰς τὰ 1825, ἐνῷ ἐγὼ εὑρισκόμην ἐκεῖ, πολλοὶ διμιλούσαν τὴν γλῶσσάν μας.

Ἐκ Σύρας, τὴν 15 Μαρτίου 1828

‘Ο φίλος σου Α.»

Νικόλαος Καρζῆς
Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.

« Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ »

Επαρουσίαση θεατρικῶν ἔργων» μᾶς δίνει τό ἐρέθισμα νά καταδυθοῦμε στά κείμενα τους, νά ἀνασύρουμε μαργαριτάρια καὶ νά τά προσφέρουμε στούς ἀναγνῶστες τῆς «Ἐνοριακῆς Εὐλογίας» μέ τά σχόλιά μας.

Ἡ κωμωδία τοῦ κορυφαίου Γάλλου κωμωδιογράφου Μολιέρου (1622-1673) ὁ “Φιλάργυρος” πού ἐνέπνευσε τόν “Ἐξηνταβελώνη” τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἔξοικονόμων (1870-1857) καὶ τόν “Φιλάργυρο” τῆς Ζακυνθίας Ἐλισάβετ Μουτζᾶ-Μαρτινέγκου (1801-1832) παίζεται στό Εθνικό Θέατρο σέ σκηνοθεσία Γιάννη Μπέζου.

Στήν πρώτη σκηνή τοῦ ἔργου ἔχουμε ἔνα διάλογο ἀνάμεσα στήν κόρη τοῦ Ἀρπαγκόν Λίζα καὶ τόν Βαλέριο οἰκονόμο τοῦ πατέρα της. Εἶναι ἀμοιβαῖα ἐρωτευμένοι καὶ θέλουν νά παντρευτοῦν. Μέ τό στόμα τῆς Λίζας ὁ συγγραφέας ἐπισημαίνει αὐτό πού συμβαίνει στή ζωή «Μά πιότερο ἀπ’όλα φοβᾶμαι, Βαλέριε, τήν ἀλλαγή τῆς καρδιᾶς σου κι’ ἐκείνη τήν ἐγκληματική ψυχρότητα μέ τήν ὁποία πληρώνουν οἱ ἄντρες πολύ συχνά τήν ἀγάπη μιᾶς ὀλόθερμης κι’ ἀθώας καρδιᾶς».

Ἡ ζωή δέν εἶναι παθητική μεταφορά μέ τό ὄχημα τοῦ χρόνου μέσα ἀπό ὅμορφα τοπία. Εἶναι μιά συνειδητή πορεία πρός τήν ἡθική τελείωση πού σημαδεύεται ἀπό χαρές καὶ λύπες, ἀποτυχίες καὶ ἐπιτυχίες, ἄνεση καὶ δυσκολίες, ἀπολαύσεις καὶ πόνο. Καὶ ὁ γάμος εἶναι συμπόρευση πρός τό τέρμα τῆς ἡθικῆς τελειώσεως. Ἄν ἄντρας καὶ γυναίκα πού ἀποφασίζουν νά ἐνώσουν τήν ζωή τους δέν ἔχουν τό κοινό αὐτό ὅραμα, ἃν δέν ἔχουν τόν

ίδιο προσανατολισμό ζωῆς, ἂν δέν ἔχουν τά ίδια πνευματικά κριτήρια γιά τά ούσιώδη τοῦ βίου, τότε συμπόρευση δέν πραγματώνεται. Άκομη κι' ἂν ὁ ἔρωτας ἔδωσε τόν ἀρχικό σπινθήρα, ἡφέλογα του δέν θά καύσει τήν ἐγωπάθεια, μᾶλλον θά τήν ἐπιτείνει. Τόν ἀρχικό ἐνθουσιασμό, πού παραβλέπει καί ὑπερνικᾶ δυσκολίες καί προβλήματα, διαδέχονται ἀδιαφορία, πλήξη, ἀντιπαλότητα. Ο ἔρωτας δέν ἀναβαθμίζεται σέ θυσιαστική ἀγάπη.

Ο Βαλέριος διαβεβαιώνει τήν Λίζα: "...Σ' ἀγαπῶ τόσο, πού ἡ ἀγάπη μου θά βαστάξει ὅσο κι' ἡ ζωή μου ἡ ίδια". Καί ὁ διάλογος συνεχίζεται μέ τήν μετάδοση τῆς σχετικῆς πείρας τοῦ Μολιέρου.

Μιλῶντας γιά τήν σημασία τῆς πείρας τῶν μεγαλυτέρων καί τήν ἀξία τῆς γνώμης τους, ὁ Κλεάνθης λέει στήν ἀδελφή του Λίζα: "Τέλος πώς πρέπει νά ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στήν φρονιμάδα τους περισσότερο παρά στό δικό μας τό τυφλό πάθος, πού τίς περισσότερες φορές γκρεμίζει τούς νέους σέ βάραθρα, καταστρεπτικά".

"Όπως ὅλα τά πάθη ἔτσι καί τό ἔρωτικό τυφλώνει. Ήλογική παροπλίζεται. Φρόνιμο νά ἀξιοποιοῦμε τήν πεῖρα καί τήν γνώση τῶν μεγαλυτέρων, γονέων καί ἄλλων, ίδιως φωτισμένων πνευματικῶν.

Στριψιμένος ἀπό τήν τσιγγούνιά τοῦ πατέρα του Ἀρπαγκόν, ὁ γιός του Κλεάνθης ἐπιστρατεύει τόν ύπηρέτη του Σαΐτα νά τοῦ βρεῖ δανειστή. Ό Σαΐτας προσπαθεῖ, ἀλλά τό πρᾶγμα δέν εἶναι τόσο εὔκολο. "Μά τήν πίστη μου, κύριε, ὅσοι γυρεύουν δανεικά εἶναι πολύ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι. Καί τραβᾶνε τό διάολό τους σά βρεθοῦν, ὅπως ἐσεῖς στήν ἀνάγκη νά πέσουν στά νύχια τῶν τοκογλύφων" τοῦ λέει. "Δέν εἶν' εὔκολες οἱ θύρες ἐάν ἡ χρεία τές κουρταλῆ" θά γράψει ὁ Διονύσιος Σολωμός.

Καί ὁ μέν Κλεάνθης δέν ἔπεσε στά νύχια τοκογλύφων. Ἐμεῖς, ἄτομα, οἰκογένειες, ἐπιχειρήσεις, πολιτικά κόμματα, τό κράτος μας ἔχουμε πέσει στά νύχια τοκογλύφων πού ἐκπροσωπεῖ ἡ τρόϊκα καί τίς οἴδε ποιῶν ἄλλων. Πόσο ἄφρονες ἔχουμε ἀποδειχθεῖ ὥντας πέρα ἀπό τίς οἰκονομικές μας δυνατότητες. Πόσο ἄφρονες καί ἀδιόρθωτοι ἀποδειχθήκαμε ἐκλέγοντας κυβερνήτες πού ἐξέθρεψαν τήν διαφθορά καί τήν διαπλοκή, πού ἀνέχθηκαν ἡ μεθόδευσαν τήν καταλήστευσή μας, ἀτόμων, οἰκογενειῶν, ὄργανισμῶν, τῆς πατρίδας μας.

Τό πάθος τῆς φιλαργυρίας πού ἔχει αἰχμαλωτίσει τόν Ἀρπαγκόν τόν κάνει κωμικοτραγικό πρόσωπο. Αὐτός καί τά παιδιά του δέν ἀπολαμβάνουν τά πλούτη του. Ό πλουτισμός ἔχει γίνει αύτοσκοπός τῆς ζωῆς του. Τόν ἐπιδιώκει μέ περιορισμό τῶν δαπανῶν μέχρι τσιγγούνιᾶς καί μέ ἀπόκτηση περισσοτέρων τιμαλφῶν καί χρημάτων. Χαρακτηριστική ἡ ἀντίδρασή του ὅταν χάνει προσωρινά τήν κασέλλα μέ τόν θησαυρό του καί ὅταν τήν ξαναβρίσκει. Ή φιλαργυρία ἐκδηλώνεται καί ώς πλεονεξία. Καί ἐπειδή τό ἀνικανοποίητο τῆς ψυχῆς παραμένει καί ἐπιτείνεται ἐξελίσσεται σέ ἀπληστία. "Οταν διψάμε, ἐάν ἀντί νά πιοῦμε δροσερό νερό πίνουμε θαλασσινό νερό, δέν ἐπιτείνεται ἡ δίψα;

‘Η φιλαργυρία τοῦ Ἀρπαγκόν ἐκδηλώνεται μέ τίς ἐνέργειές του καί τούς λόγους του. Στόν Ἀστυνόμο δηλώνει ὅτι τά χρήματά του εῖναι ἡ ζωή του. Οἱ ὁδηγίες πού δίνει στό προσωπικό τοῦ σπιτιοῦ, στά παιδιά του, στόν μάγειρο καί στόν ἀμαξᾶ ἀποσκοποῦν στήν ἐλαχιστοποίηση τῶν δαπανῶν. Γιά τήν φιλαργυρία του μιλοῦν καί πρόσωπα πού τόν γνωρίζουν, τά παιδιά του, ἡ προξενήτρα Εὐφροσύνη καί ὁ ὑπηρέτης του.

Τό πάθος του ἔχει γίνει δεσμωτήριό του. Φοβᾶται μή χάσει τόν θησαυρό του, γίνεται καχύποπτος, ἀπομονώνεται. Δυσκολεύει ὅχι μόνον τήν δική του ζωή, ἀλλά καί τῶν παιδιῶν του καί τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ. Σχεδιάζει νά παντρέψει τήν κόρη του Λίζα μέ εύπορο ἥλικιωμένο, τόν Ἀνσέλμη, πατέρα τοῦ ἀγαπημένου της Βαλέριου, γιά νά μή δώσει προϊκα.

Ἐλπίζοντας νά αὐξήσει τό ἔχει του, ἐπιδιώκει νά νυμφευθεῖ τήν Μαριάννα, τήν νέα πού ἀγαπᾶ ὁ γιός του Κλεάνθης. Ἡ προξενήτρα Εὐφροσύνη ἐκμεταλλεύεται τήν ἀδυναμία του λέγοντάς του φανταστικά πράγματα γιά τήν νύφη καί τήν προϊκα της. Ὁ Ἀρπαγκόν γελοιοποιεῖται ἀπό τήν φιλαργυρία του, τήν εὐπιστία του καί λόγω τῆς ἐπιθυμίας του νά νυμφευθεῖ μιά πολύ νέα κοπέλα. Ἡ ὑπόθεση αὐτή τόν φέρνει σέ σύγκρουση μέ τόν γιό του.

Ἄν ὁ φιλάργυρος Ἀρπαγκόν τοῦ Μολιέρου εἶναι κωμικοτραγικό πρόσωπο, στά δρώμενα τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος ἔχουμε ἔνα τραγικό πρόσωπο. Δέν εἶναι ὁ Ἰησοῦς πού προδόθηκε, ἐγκαλείφθηκε, ἐμπαίχθηκε, βασανίστηκε, σταυρώθηκε, θανατώθηκε. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ διά τοῦ θανάτου θανατώσας τόν θάνατο. Ὁ φαινομενικά ἡττημένος νικητής, ὁ φαινομενικά ἔξουδετερωμένος θριαμβευτής. Τό τραγικό πρόσωπο εἶναι ὁ Ἰούδας.

Μαθητής κοντά στόν Ἰησοῦ ἄκουσε τήν διδασκαλία Του, εἶδε τά θαύματά Του. Τόν ἐπρόδωσε στούς ἔχθρούς Του, στά ὅργανα τοῦ διαβόλου γιά τριάκοντα ἀργύρια. Εἰσέπραξε τριάκοντα ἀργύρια πουλῶντας τόν ἀτίμητο Μαργαρίτη. Εἰσέπραξε τά τριάκοντα ἀργύρια, ἀλλά δέν εἶχε οὔτε ὑλικό ὅφελος. Τόν Μαργαρίτη αὐτός τόν ἔχασε. Αύτοί, στούς ὅποιους Τόν παρέδωσε “φιλήματι” στόν κῆπο τῆς Γεσθημανῆ στό σκοτάδι τῆς νύχτας εἶχαν τό ἴδιο μέ αὐτόν πνευματικό σκοτάδι. Πῶς νά ἐκτιμήσουν τήν ἀσύλληπτη ἀξία Του καί νά πωλήσουν τά πάντα γιά νά Τόν ἀποκτήσουν;

Στό ἔργο τοῦ Βενετσιάνου κωμωδιογράφου Κάρλο Γκολοντόνι “Υπηρέτης δύο ἀφεντάδων” ὁ Τρουφαλδίνο καταφέρνει νά ὑπηρετεῖ δύο κυρίους. Στή ζωή αὐτό δέν εἶναι δυνατόν. Ὁ Κύριος μᾶς ἔχει προειδοποιήσει: «Οὐδείς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν ἢ γάρ τόν ἔνα μισήσει καί τόν ἔτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνός ἀνθέξεται καί τοῦ ἔτερου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καί μαμμωνᾶ!» (Ματθ. 6.24). Καί ἐπειδή διατρέχουμε σοβαρό κίνδυνο νά προτιμάμε τόν μαμμωνᾶ ἐνσυνείδητα ἢ ἀνεπίγνωστα – εἶναι ἰσχυρός μαγνήτης, γι’ αὐτό ἡ λατρεία του εἶναι ἡ πιό διαδεδομένη θρησκεία στόν κόσμο - ἡ Ἐκκλησία μᾶς δίνει ἰδιαίτερη ἔμφαση στήν προδοσία τοῦ Ἰούδα κατά τήν Μεγάλη Τρίτη καί Μεγάλη Τετάρτη. Ὁχι μόνον μέ τίς Εὐαγγελικές περικοπές.

“Αγνώμων φανείς καί πονηρός ζηλότυπος, δῶρον ἀξιόθεον λογοπραγεῖ,

δι' οὗ ὁφειλέσιον ἐλύθη ἀμαρτημάτων, καπηλεύων ὁ δεινός Ἰούδας τὴν φιλόθεον χάριν..." "Λέγει πορευθείς τοῖς παρανόμοις ἄρχουσι. Τί μοι δοῦναι θέλετε, κάγω Χριστόν ύμιν τὸν ζητούμενον τοῖς θέλουσι παραδώσω; Οἰκειότητα Χριστοῦ Ἰούδας ἀντωσάμενος Χρυσοῦ..." "Ω πηρωτικῆς φιλαργυρίας, ἀσπονδε! λήθης ὅθεν ἔτυχες, ὅτι ψυχῆς οὐδ' ὡς ἰσοστάσιος ὁ κόσμος, ὡς ἐδιδάχθης ἀπογνώσει γάρ σαυτόν ἐβρόχισας ἀνάψας, προδότα...." "Οτε ἡ ἀμαρτωλός προσέφερε τό μύρον, τότε ὁ μαθητής συνεφώνει τοῖς παρανόμοις· ἡ μέν ἔχαιρε κενοῦσα τό πολύτιμον, ὁ δέ ἔσπευδε πωλῆσαι τόν ἀτίμητον· αὕτη τόν δεσπότην ἐπεγίγνωσκεν, οὔτος τοῦ δεσπότου ἔχωρίζετο· αὕτη ἡλευθεροῦτο καὶ ὁ Ἰούδας δοῦλος ἐγεγόνει τοῦ ἔχθροῦ..." "Ω τῆς Ἰούδα ἀθλιότητος! ἐθεώρη τήν πόρνην φιλοῦσαν τά ἵχνη καὶ ἐσκέπτετο δόλω τῆς προδοσίας τό φίλημα. Ἐκείνη τούς πλοκάμους διέλυσε καὶ οὔτος τῷ θυμῷ ἐδεσμεῖτο, φέρων ἀντί μύρου τήν δυσώδη κακίαν..." "Ηπλωσε ἡ πόρνη τάς τρίχας σοί τῷ δεσπότῃ, ἥπλωσεν Ἰούδας τάς χεῖρας τοῖς παρανόμοις ἡ μέν λαβεῖν τήν ἄφεσιν, ὁ δέ λαβεῖν ἀργύρια...." "Τόν ἄρτον λαβών εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτάς ἐκτείνει καὶ λαμβάνει τήν τιμήν τοῦ πλάσαντος ταῖς οἰκείαις χερσί τόν ἄνθρωπον καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν ὁ Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος". "Ἰούδας ὁ παράνομος, Κύριε, ὁ βάψας ἐν τῷ δείπνῳ τήν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ μετά σοῦ, ἔξετεινεν ἀνόμως τάς χεῖρας του λαβεῖν ἀργύρια καὶ ὁ τοῦ μύρου λογισάμενος τιμήν, σέ τόν ἀτίμητον οὐκ ἔφριξε πωλῆσαι...." "Ιούδας ὁ προδότης δόλιος ὥν, δολίω φιλήματι παρέδωκε τόν Σωτήρα Κύριον• τόν Δεσπότην τῶν ἀπάντων, ὡς δοῦλον πέπρακε τοῖς παράνομοις...." "Ιούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος, ὁ μαθητής καὶ ἐπίβουλος, ὁ φίλος καὶ διάβολος, ἐκ τῶν ἔργων ἀπεφάνθη· ἡκολούθη γάρ τῷ Διδασκάλῳ καὶ καθ' ἑαυτόν ἐμελέτα τήν προδοσίαν· ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ· Παραδώσω τοῦτον καὶ κερδήσω τά συναχθέντα χρήματα· ἐπεζήτη δέ καὶ τό μύρον πραθῆναι καὶ τόν Ἰησοῦν δόλῳ κρατηθῆναι..." "Σήμερον ὁ Ἰούδας τό τῆς φιλοπτωχείας κρύπτει προσωπεῖον καὶ τῆς πλεονεξίας ἀνακαλύπτει τήν μορφήν..." "Οτρόπος σου δολιότητος γέμει, παράνομε Ἰούδα· νοςῶν γάρ φιλαργυρίαν, ἐκέρδησας μισανθρωπίαν· εἴ γάρ πλοῦτον ἥγαπας, τί τῷ περὶ πτωχείας διδάσκοντι ἐφοίτας; εἰ δέ καὶ ἐφίλεις, ἵνα τί ἐπώλεις τόν ἀτίμητον...."

Καί ἀφοῦ μετά τήν καταδίκη τοῦ Διδασκάλου σου δόμολόγησες "τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις" "ἡμαρτον παροδούς αἷμα ἀθῶον", γιατί δέν ἔσπευσες στόν Ἰησοῦν νά ζητήσεις συγγνώμη; Δέν κατενόησες, μεταμελήθηκες. Ό διάβολος σοῦ ἔκλεισε τόν δρόμο πρός τόν Σωτήρα, ὅχι αὐτοί πού τόν φυλάκισαν. Ό δρόμος πρός τόν Γολγοθᾶ ἦταν ἀνοιχτός. Ἐκεῖνος θυσιάσθηκε καὶ γιά σένα, Ἰούδα. Σέ περίμενε μέ ἀπλωμένα στό σταυρό τά ματωμένα χέρια Του νά σέ δεχθεῖ. Προτίμησες τήν ἀγχόνη γιά νά είσαι αἰωνίως μακρυά ἀπό τήν Ἀγάπη.

Μή μείνωμεν ἔξω τοῦ νυμφῶνος Χριστοῦ!

Νίκος Τσιρώνης

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

‘Ομιλίες μέ σκοπό νά βοηθηθοῦμε
στήν πνευματική μας ζωή γίνονται στήν ’Ενορία μας,
στήν Πνευματική ΕΣΤΙΑ τῶν Έκδόσεων «ΥΠΑΚΟΗ»,
Μαυρομιχάλη 96 :

- Κάθε **KYRIAKH** πρωΐ, μετά τήν Θ. Λειτουργία,
άπό τίς 11:30 έως τίς 1:30 τό μεσημέρι,
μέ γενικό Θέμα:

«**Διάγνωση και θεραπεία τῶν προβλημάτων
τῆς Άνθρωπινης ψυχῆς μέ όδηγό τίς
“ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ” τοῦ Ἅγιου Αὐγουστίνου».**

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τούς ἀκροατές.

Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἕνα μικρό πρόγευμα
πρός ἀναψυχήν τῶν προσερχομένων εὐθύς μετά τή Θ. Λειτουργία.

Κάθε ΤΡΙΤΗ

- Γίνονται «**ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**», 6 - 7 μ.μ., με γενικό Θέμα:
“Η Ψυχιατρική τοῦ Ἅγιου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου”.
- Ἐπακολουθεῖ 7-8 μ.μ. «**ΣΧΟΛΗ ΝΕΩΝ**», στήν όποια συζητοῦν
οἱ NEOI καὶ συμμετέχουν ως ἀκροαταὶ **ΓΟΝΕΙΣ & ΣΥΖΥΓΟΙ**.

‘Υπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολονδάκης.

-
- Κάθε **TETARTH** ἀπόγευμα, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἅγ. Νεκταρίου μετά τόν
Ἐσπερινό καὶ τήν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικό Θέμα: «**Τό Φῶς τῆς
Ἄγιας Γραφῆς στό σκοτάδι τοῦ σύγχρονου κόσμου μας**».

‘Υπεύθυνος - Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

